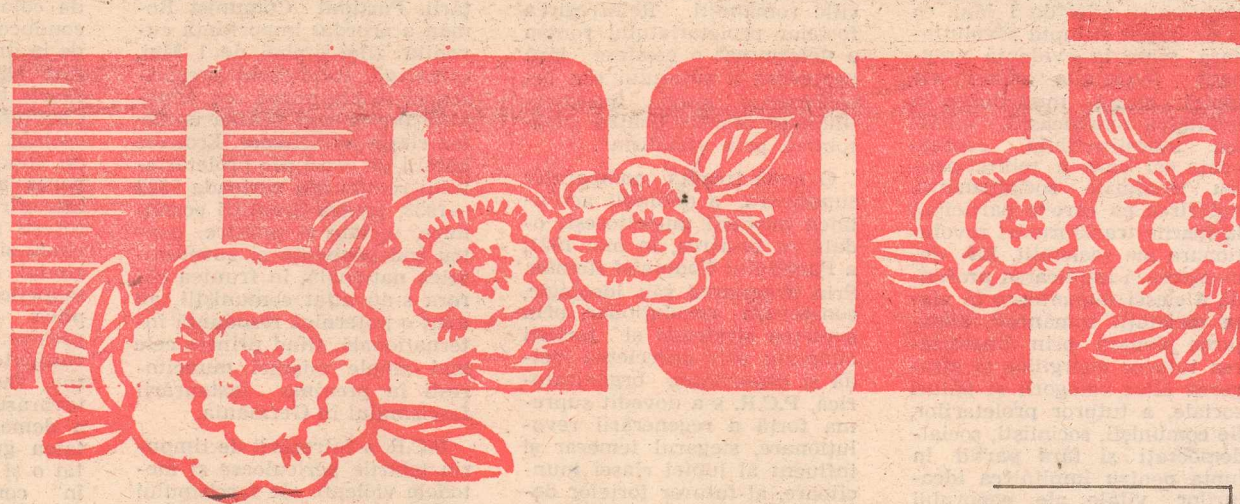

Trăiască Ziua Muncii!

flacăra
Săptăminal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

anul XXXVIII
17 (1766)
VINERI
28 aprilie
1989

Prin muncă ne rostim marea iubire De țară, de partid și de popor Și le-nălțăm urmînd cu-ntreaga fire Neînfricat și brav conducător

În mai, cînd natura recapătă plenitudinea forțelor sale, cînd își reface capacitatea de-a se recrea, cînd pămîntul, aerul și apa conlucrează în armonie la coloana infinită a vieții, omul a cîștigat prin luptă și jertfă dreptul de-a sărbători munca.

De ce nevoia unei sărbători a muncii?

Poate pentru că munca este izvorul ce stă la baza tuturor creațiilor: a piinii, a ctitoriilor fără de egal, a poeziei și chiar a celei mai minunate, mai de nepătruns creații din cîte sînt — omul.

Omul, însă, a luptat să impună o sărbătoare a muncii mai ales pentru a-i conferi muncii atribuțiile de care într-un timp a fost frustrată: respectul, prețuirea, dreapta răsplată, rangul social.

De o sută de ani, iată, oamenii muncii de pretutindeni sărbătoresc munca, într-o numită zi A MUNCII.

De o sută de ani, acest simbol al eroismului muncitoresc i-a separat, dîndu-le conștiința de sine, pe cei harnici și drepti de cei trîndavi și exploatare. Munca a devenit pentru cei dintîi emblemă, titlul de noblete al existenței lor, criteriu de prețuire a omului, a determinat la opțiune politică. Izvor de bunuri și bogății, munca a impus interese economice, a devenit blazonul cel mai de preț al celor ce muncesc și a scos din anonimatul istoriei, conferindu-i o puternică, înaltă conștiință politică, o mare forță: clasa muncitoare.

Pentru noi, românii, acest 1 Mai 1989 are o semnifi-

cație cu totul aparte: evocăm împlinirea a cinci decenii de la marea demonstrație patriotică, antifascistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1939, cînd, ca un simbol al hotărîrii de luptă împotriva fascismului și a războiului, zeci de mii de muncitori, funcționari, intelectuali, femei și tineri au pornit să demonstreze pe străzile Bucureștiului. O contribuție determinantă în organizarea și desfășurarea acestei mari demonstrații au avut-o tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu. Înalta capacitate organizatorică, discernămintul politic, intransigența revoluționară care defineau marea personalitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu au imprimat acestei demonstrații un puternic caracter revoluționar, antifascist și patriotic. În același timp, o contribuție remarcabilă la mobilizarea tineretului la luptă a avut-o tovarăsa Elena Ceaușescu. Printre lozincile scandate de demonstrații atunci au fost și acestea: „Trăiască independența națională a țării!” și „Pace — piine — pămînt — libertate!” Dar, și pacea și piinea aveau să fie cîștigate de către cei ce se aflau atunci pe întinsele baricade, abia mai tîrziu, prin mari lupte de clasă, prin jertfe. Iar adevărata independență, iată, abia astăzi o fundamentăm, cînd, avîndu-l în frunte, printr-o frumoasă lucrare a istoriei, pe tînărul revoluționar de atunci, Nicolae Ceaușescu, am devenit, numai prin munca noastră, prin sacrificiul nostru asumat, liberi, nedatîrnici la nimeni, cu adevărat inde-

pendenți. Această izbîndă, obținută de poporul român prin muncă eroică, reformată doar cu o lună mai înainte de Ziua Muncii, vine să sporească semnificațiile acestei sărbători, să amplifice bucuriile momentului. Ea, această victorie a economiei românești, a clasei noastre muncitoare, a poporului harnic și înțelept echivalează, am îndrăzni să spunem, cu cîștigarea unui război de apărare, a unui război drept. Mai ales acum, cînd omenirea, popoarele de pretutindeni sînt confruntate cu atîtea crize economice și politice. Răsplată mai frumoasă pentru cei ce demonstrau, luptau, se jertfeau în luptele de clasă de acum cincizeci de ani și după aceea, nici că se putea.

Drumul istoriei clasei noastre muncitoare a fost o devenire continuă, un drum al jertfelor, dar și al izbînzilor de azi. În lichidarea datoriei externe se adaugă încă o dovadă a forței economiei românești: anularea datoriei către stat de 117 miliarde lei a unor unități agricole cooperatiste. Este o măreață acțiune politică și economică, un uriaș sprijin acordat țărînimii cooperatiste, agriculturii românești.

La temelia tuturor acestor izbînzii se află munca eroică a întregului popor, care, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta Plenară a Co-

(Continuare în pag. 13)

1 Mai
1939

Cinci decenii de la marea demonstrație O zi simbol pentru

Aprobind planul de măsuri privind sărbătorirea zilei de 1 Mai, aniversarea a 100 de ani de la declararea zilei de 1 Mai ca zi a solidarității internaționale a celor ce muncesc și 50 de ani de la marea demonstrație patriotică, antifascistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1939, Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. oferă o expresie elocventă a înaltei cinstiti pe care partidul o acordă glorioasei și eroice istorii a clasei muncitoare, abnegației și devotamentului dovedite în îndelungată luptă, pentru edificarea unei societăți noi, mai bune și mai drepte, pe pământul României. Ca în fiecare an de la Congresul al IX-lea încoace, ziua de 1 Mai, împinată într-o atmosferă de puternică angajare patriotică, revoluționară, de elan și responsabilitate în muncă, comuniști, toți oamenii muncii, hotărâți să transpună în viață ideile, tezele și orientările secretarului general al partidului aduc, implicit, un înalt omagiu tovarășului Nicolae Ceaușescu, înflăcărat revoluționar patriot care, de aproape șase decenii, și-a împletit viața și munca cu lupta partidului, dedicându-și întreaga energie și putere idealurilor supreme ale poporului, triumfului cauzei socialismului și comunismului. Această zi constituie de asemenea un vibrant omagiu adus tovarășei Elena Ceaușescu, militant de frunte al partidului și statului, pentru îndelungata sa activitate revoluționară pentru binele poporului și progresul patriei socialiste.

În țara noastră, tradiția sărbătoririi zilei de 1 Mai, ca zi de bilanț și luptă revoluționară, pune în evidență pregnant rădăcinile adânci ale luptei clasei muncitoare în realitatea românească, unitatea indestructibilă, consecvența cu care a militat pentru idealurile socialismului, hotărârea cu care a participat la marile transformări revoluționare ale societății. Ea demonstrează implicarea profundă a clasei muncitoare în viața societății românești, angajarea plină prin dinamizarea tuturor energiilor și atragerea altor categorii și părturi sociale, a tuturor proletarilor, fie comuniști, socialiști, social-democrați și fără partid în lupta pentru împlinirea idealurilor vitale ale poporului român.

Începând cu prima sărbătorire, 1 Mai a devenit un prilej de analiză a etapei respective, de trecere în revistă a forțelor proprii ale clasei muncitoare, adesea de confruntare cu represia, mărindu-și neconținut manifestările și semnificațiile. Dacă într-o primă fază această luptă se ducea pentru afirmarea noului partid al clasei muncitoare, în sprijinul unor revendicări social-economice specifice, cu timpul, s-au abordat probleme de perspectivă, radicale, atingând toate laturile și aspectele societății românești.

Astfel, 1 Mai 1907 a stat sub semnul marilor războaie țărănești, muncitorimea dovedindu-se o aliată sinceră și activă a țăranilor, sprijinindu-i și solidarizându-se cu ei, suportând rigurile regimului represiv. La 1 Mai 1916, cu o clarviziune deloc surprinzătoare, clasa muncitoare din România s-a ridicat hotărât împotriva războiului imperialist, pentru păstrarea ființei naționale și a statului român. O și mai mare amploare au avut manifestațiile de 1 Mai după primul război mondial în condițiile fărâșirii statului național unitar, a stringerii rindurilor clasei

muncitoare din toate provinciile românești. Reintegrarea forțelor proletariatului român a determinat o creștere fără precedent a avântului său revoluționar, acesta manifestându-se deschis pentru „dezrobirea prin socialism”.

O nouă treaptă, comparativ superioară, a dobândit activitatea mișcării muncitorești odată cu făurirea, în mai 1921, a Partidului Comunist Român. Prin programul său ideologic, consecvent revoluționar, prin suplețea strategiei și tacticii adoptate, prin aprecierea lucidă și capacitatea organizatorică, P.C.R. s-a dovedit suprema forță a regenerării revoluționare, stegarul temerar și influent al luptei clasei muncitoare, al tuturor forțelor democratice pentru dreptate socială și libertate națională.

Deși nevoit, la scurt timp după constituire, să intre în ilegalitate, P.C.R. și-a menținut aceeași activitate dinamică și influență decisivă acțio-

nind neabătut pentru binele țării. Partidul Comunist Român a acordat importanța cuvenită zilei-simbol de 1 Mai, urmărind consecvent pregătirea și desfășurarea ei, acționând permanent pentru unitatea clasei muncitoare. Eroicele bătălii de clasă ale proletariatului român din perioada 1929—1933, pentru drepturi economice, sociale și politice, pentru independența și suveranitatea națională, în fruntea cărora s-au aflat comuniștii, au avut o puternică rezonanță internațională, fiind printre cele mai ample mișcări muncitorești în preajma instaurării fascismului în Germania.

P.C.R. a întrezărit de timpuriu țelurile periculoase și metodele violente ale fascismului european și a ridicat masele la rezistență împotriva hitlerismului, revanșismului, revizionismului. Încă din 1933 el a luat inițiativa constituirii Frontului Național Antifascist — organizație deschisă tuturor

patrioților români, indiferent de coloratura politică — în conducerea căruia s-a afirmat de la început militantul comunist Nicolae Ceaușescu. Deși foarte tânăr, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a afirmat cu deosebită forță prin vocația sa de conducător, prin participarea activă la demonstrații, întruniri, alte acțiuni muncitorești și revendicative, cucerindu-și un înalt prestigiu în rindul comuniștilor, al clasei muncitoare, dar atrăgând implicit atenția organelor represive. Arestarea în 1936 și răsunătorul proces de la Brașov, modul curajos în care tovarășul Nicolae Ceaușescu a demască intențiile și lăsatatea guvernărilor au căpătat o și mai mare semnificație în conjunctura respectivă, atitudinea sa fermă, eroică, devenind un exemplu înălțător. P.C.R. și-a continuat consecvent activitatea în anii următori prin diferite acorduri și alianțe, printr-o linie politică suplă și cuprinzătoare în atra-

gere a celorlalte partide de stînga, a sindicatelor, organizațiilor locale ale partidelor burgheze, a diferitelor categorii sociale și elemente înaintate alcătuind un front unitar, amplu, pentru salvarea intereselor supreme ale patriei.

Momentul de vîrf al acestei strategii avea să-l constituie tocmai simbolică zi de 1 Mai a anului 1939, rămasă în istorie ca o glorioasă pagină de luptă a clasei muncitoare. Prin amploarea pe care a luat-o — așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu —

„1 Mai 1939 s-a transformat într-o puternică manifestare împotriva fascismului și războiului, numărîndu-se printre puținele manifestări din Europa care au avut loc în condițiile cînd fascismul era în ofensivă după München. Poporul român, sub conducerea comuniștilor, în alianță cu socialiștii, cu alte forțe democratice, și-a exprimat voința de a face totul pentru a împiedica ascensiunea fascismului, instaurarea dictaturii fasciste în România. A fost o dovadă a maturității clasei muncitoare, a posibilităților de care dispunea atunci poporul nostru, forțele sale revoluționare și progresiste de a organiza cu succes lupta împotriva războiului și fascismului”.

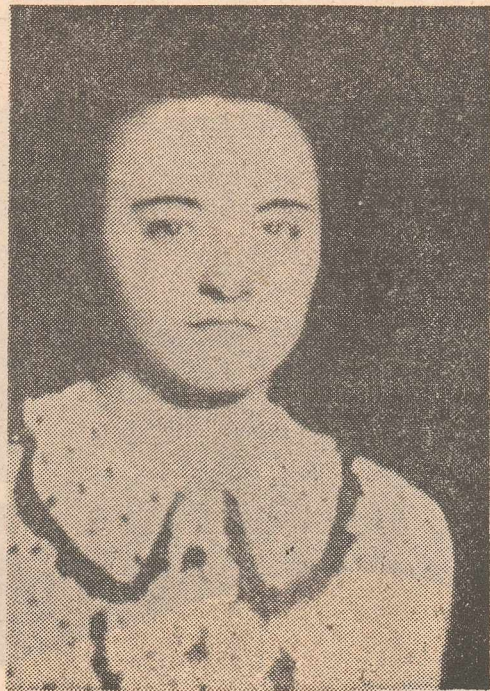
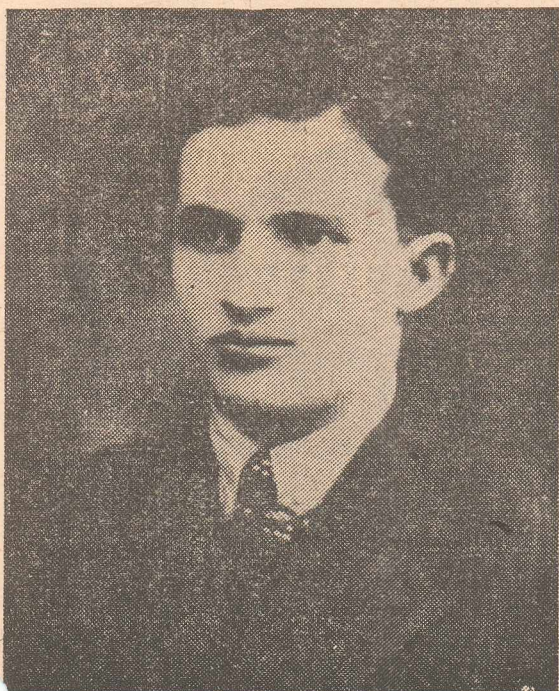
Desfășurată în conjunctura dramatică de atunci, demonstrația de la 1 Mai 1939 a fost temeinic pregătită și organizată de către partid.

În condițiile măsurilor de consolidare a dictaturii regale, a desființării sindicatelor și a constituirii breslelor, P.C.R. a luat inițiativa întăririi acestora și a deturnării lor pe o cale revoluționară. Se menținea astfel unitatea clasei muncitoare — în vederea inițierii unui larg front antifascist —, ba chiar exista un cadru or-

Pe copertă: reproducere după lucrarea „1 Mai 1939” de Eugen Palade

patriotică, antifascistă și antirăzboinică eroismul muncitorimii

tură, de progres, de pace" contribuise în mod decisiv la reușita acțiunii. De asemeni, o intensă activitate politico-organizatorică a desfășurat tovarăsa Elena Ceaușescu.

Marea demonstrație de la 1 Mai 1939, cea mai amplă din Europa, a reprezentat un moment cu adâncă semnificație, lăsând o puternică impresie opiniei publice interne și internaționale. Ea a arătat forța clasei muncitoare, patriotismul fierbinte, înalta responsabilitate pentru destinul țării, capacitatea organizatorică de a mobiliza forțele progresiste, elanul revoluționar și combativitatea. Și mai mult a ieșit în evidență, exemplara dăruire, devotamentul fierbinte precum și calitățile politice și organizatorice ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, însușitorul și organizatorul, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, al acestei mărețe acțiuni.

Ampluarea evenimentelor

destinul. Rezistența națională și unitatea de acțiune a întregului popor trebuiau realizate într-un consens național cuprinzător. Realizând Frontul Unic în alianță cu Partidul Social-Democrat, apoi Blocul Național Democratice, împreună cu partidele burgheze, se crea cadrul adevăratei unități naționale antifasciste prin unirea forței clasei muncitoare, țăranimii, a intelectualității, a cercurilor palatului, ofițerilor și reprezentanților partidelor burgheze într-un front consensual pentru salvarea țării. Această forță națională avea să înfăptuiască revoluția de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă, România îndreptându-se pe calea democrației și a edificării socialismului.

Și în perioada trecerii la edificarea societății socialiste, mai ales după Congresul al IX-lea al partidului, 1 Mai a rămas una din sărbătorile de suflet ale poporului român. Într-o strinsă unitate în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, încrezători în cucerirea gândirii și faptei sale, mândri de realizările lor, optimiști în viitorul luminos al patriei, oamenii muncii sărbătoresc azi 100 de ani de la declararea zilei de 1 Mai ca zi a solidarității internaționale a celor ce muncesc și 50 de ani de la marea demonstrație patriotică, antifascistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1939, într-o atmosferă de viguroasă efervescență, de angajare patriotică și revoluționară.

Ziua muncii reprezintă pentru toți cei ce participă la ridicarea patriei pe noi culmi de progres și civilizație o zi de rodnic bilanț și temeinică analiză a rezultatelor, de consacrare a energiei și puterii lor înfăptuirii marilor obiective ale actualului plan cincinal. Problemele care se pun în epoca de pace și construcție sunt, desigur, altele, dar la fel de importante. Ele constau în reducerea consumurilor, în ridicarea calității produselor și a productivității muncii, în introducerea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, în obținerea celei mai mari producții agricole din istoria țării, în progrese necontenite în știință, învățământ, cultură, în formarea unei noi conștiințe. Deși pasnică și constructivă, lupta de zi cu zi a rămas la fel de intensă.

Îi revine clasei muncitoare misiunea de a menține cotele înalte ale spiritului revoluționar și a aplica cu exigență documentele partidului cuprinse în opera de mare valoare teoretică și practică a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Clasa muncitoare a devenit azi principala forță a societății românești, având o structură, o pregătire politică și profesională superioară, contribuind fundamental la progresul economico-social al țării. Conștiință de tradițiile sale ea își împlinește cu răspundere rolul conducător în societate, participând activ la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului, a programelor și planurilor de dezvoltare economico-socială, acționând cu dăruire pentru edificarea socialismului și comunismului pe pământul României.

IULIAN COSTANDACHE ■

1 Mai

Privirea le este senină
drumul drept
prin ochiul istoriei
în miez de comori
ei rămân ceea ce sînt :
muncitori
biruitori

se-ndreaptă încrezători
spre țarmul zilei

au trecut prin gloanțe
au suferit
— teroare și îngheț —
nimic nu i-a înfrînt
au rămas ceea ce sînt :
neînvinși —
e ziua lor pe întregul pămînt

GHEORGHE DARAGIU ■

ganizatoric, legal de manifestare a ei. Un rol însemnat aveau să capete cercurile culturale de pe lângă breslele muncitorești, unde influența comunistilor a devenit preponderantă.

În organizarea și desfășurarea marilor demonstrații de la 1 Mai 1939 o contribuție determinantă a avut tovarășul Nicolae Ceaușescu, cunoscîndu-i-se marea putere de muncă, abnegația, spiritul revoluționar și capacitatea organizatorică, marea autoritate și forță de convingere de care se bucura încă de atunci în rîndul muncitorilor. Bazîndu-se pe experiența sa, partidul i-a încredințat sarcini strategice și tactice de cea mai mare însemnătate. Eliberat din închisoare, la sfîrșitul anului 1938, tovarășul Nicolae Ceaușescu duse o activitate neobosită, acționînd cu o energie exemplară pentru mobilizarea maselor, pentru unitatea clasei muncitoare, explicînd și atrăgînd pe muncitori în lupta împotriva fascismului, a războiului, pentru integritatea și suveranitatea țării, contribuind decisiv — așa cum aveau să dovedească faptele — la reușita acțiunii.

În însoțita dimineață a zilei de 1 Mai 1939, conform programului stabilit și aprobat de autorități, urmau a avea loc trei întîlniri în săli diferite, apoi o coloană formată în Piața Romană avea să defileze pînă la Mormîntul Eroului Necunoscut. Mai erau prevăzute o serbare cîmpenească pe Stadionul Filaret, precum și alte spectacole și festivități. În intenția guvernanților toate manifestările trebuiau să dovedească „unitatea de interese” dintre regim și popor. Surprizele însă s-au ținut lanț.

În sala „Aro”, unde era programat primul Congres al breslelor, după discursul primului ministru, vorbitorii, comunisti sau simpatizanti, au abordat un larg spectru de probleme neincluse în program, resimțîndu-se poziția și influența P.C.R. La sala „Tomis”, arhiplină, înaintea deschiderii cuvîntărilor, s-au ridicat o mulțime de pancarte cu revendicări economice, politice și antifasciste. În jurul orei 12 s-au strîns în Piața Romană mai multe mii de persoane, numărul demonstrațiilor crescînd treptat, ajungînd

pînă la 20 000 de oameni. Trecînd prin fața Palatului regal, demonstrații au strigat lozinci ca „Vrem România liberă și independentă!”, „Jos hitlerismul!”, ce exprimau opinia clasei muncitoare și a majorității poporului. La încercările de diversivitate ale unor legionari, muncitorii, umăr la umăr, au înaintat scandînd: „Jos Garda de fier!”, „Jos agenții trădători de țară!”, „Jos fascismul!”. În fața Prefecturii poliției, demonstrații au cerut eliberarea deținuților politici comunisti și antifascisti, într-o solidaritate convingătoare, încît un raport al Siguranței consemna: „Calea Victoriei avea aspectul unui cîmp de manifestație revoluționară”.

Serbarea de la Stadionul Filaret s-a transformat într-o tribună de dezbateri cu caracter revoluționar, patriotic și antifascist. Ea a beneficiat și de participarea tovarășului Nicolae Ceaușescu care a luat

de mai multe ori cuvîntul. O telegramă a poliției nota lapidar și cu îngrijorare această acțiune plină de semnificații: „Nicolae Ceaușescu, fost condamnat la trei ani închisoare pentru activitate comunistă, pedeapsă executată la Doftana, a strigat în timpul serbării lozincă comunistă: „Trăiască Frontul Popular”. Aflînd de planul de a riposta în cazul intervenției poliției, autoritățile au rămas în expectativă. Aceași turnură a luat-o și alte serbări din pădurile limitrofe Capitalei, unde agenții Siguranței observaseră „echipe de agitatori”, „grupuri compacte și cunoscute comunisti”. Aproape toate rapoartele oficiale, presa și contemporanii remarcă prezența și activitatea militantului comunist Nicolae Ceaușescu care „mereu printre primii”, „aflîndu-se în punctele fierbinți”, militînd „în dorința de un trai mai bun, de lumină, de cul-

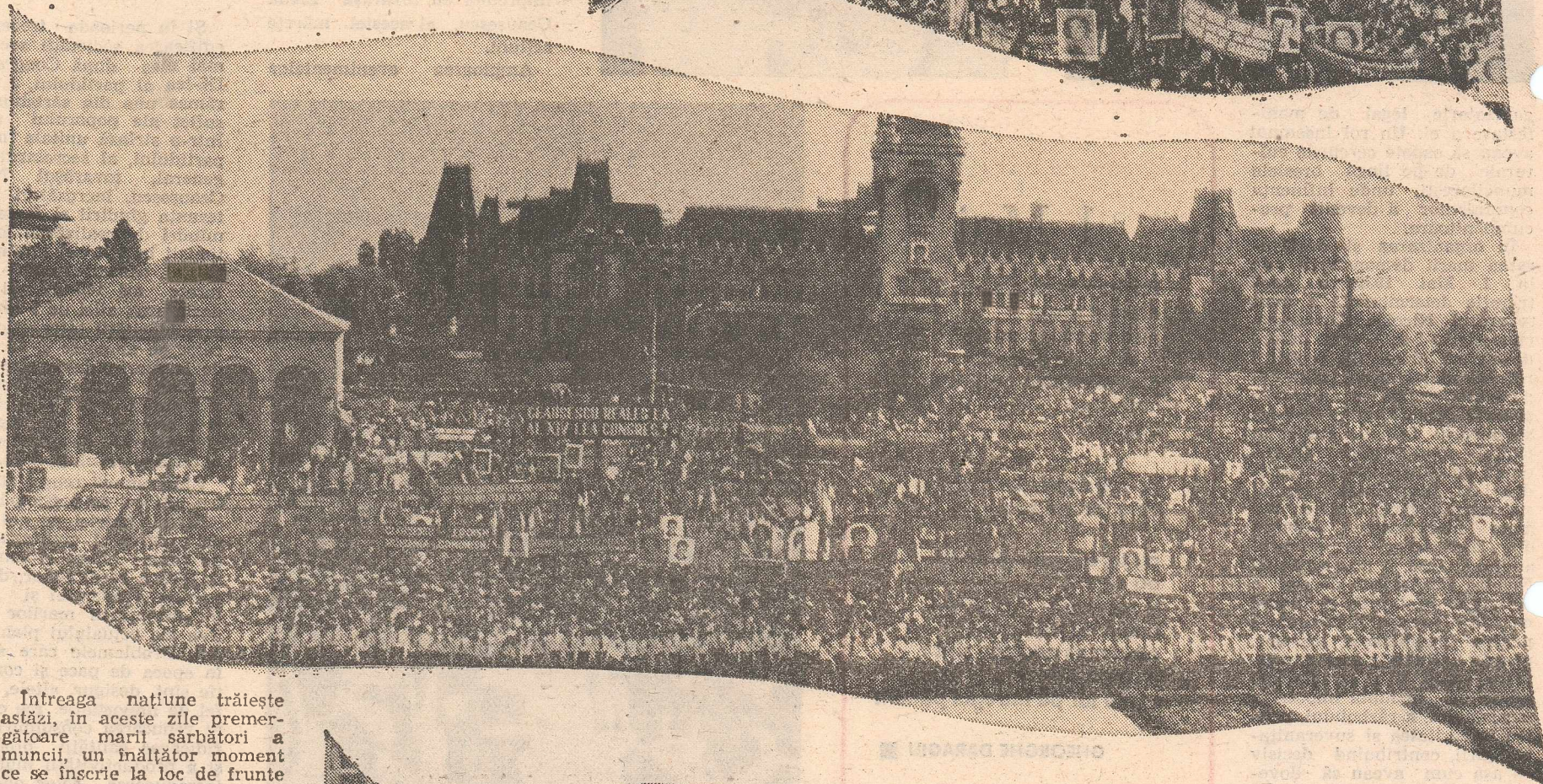
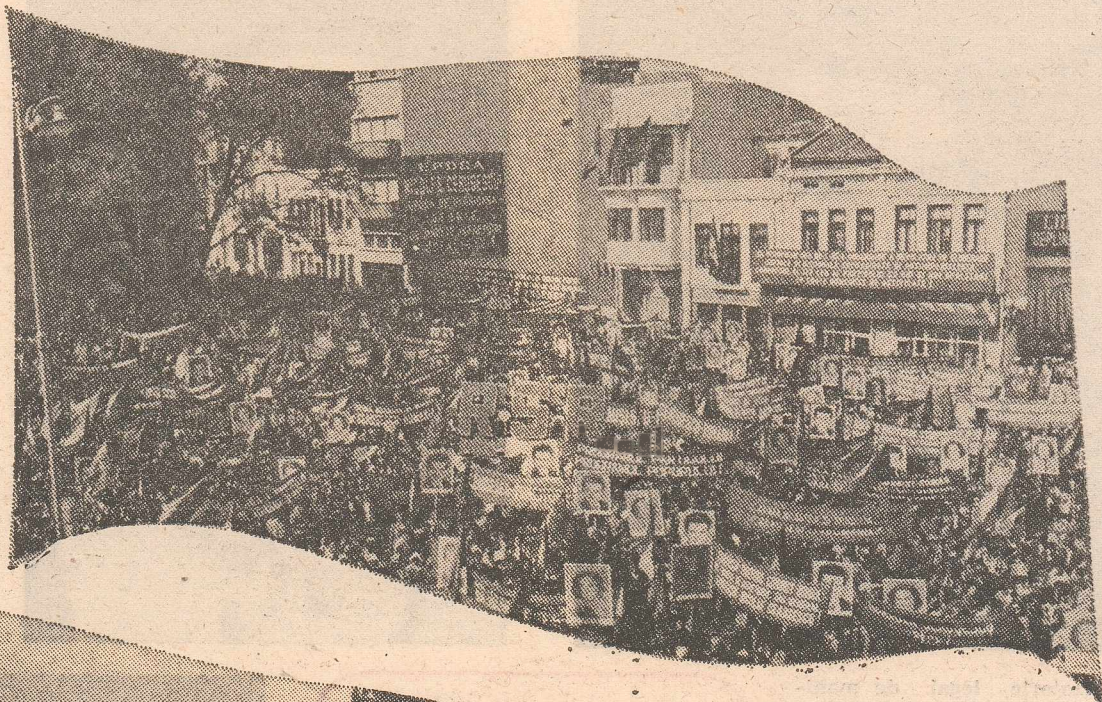
de la 1 Mai 1939 a avut un larg ecou și peste hotare. Ziarul britanic „Daily Herald” și ziarul sovietic „Izvestia” au publicat ample telegrame de presă reluate și de alte publicații. Ministrul de externe italian a înaintat un protest guvernului român, iar peste cîteva zile, Conferința internațională pentru pace și democrație de la Paris, analizînd situația României constata că manifestările de la 1 Mai sînt „expresia spontană a voinței maselor” și demonstrează clar că „poporul român se raliază la mișcarea antifascistă și că voința sa este de a lupta în mod real împotriva agresorului și fascismului”.

Singura cale de combatere a fascismului și revizionismului — pe care a reușit să-l stăvilească o vreme — rămînea lupta hotărîtă și tenace a întregului popor. Din această lecție a istoriei partidul comunist și-a înțeles pe deplin

1 Mai
1989

Ample și vibrante demonstrații populare, ROMÂNIA, PATRIE LIBERĂ,

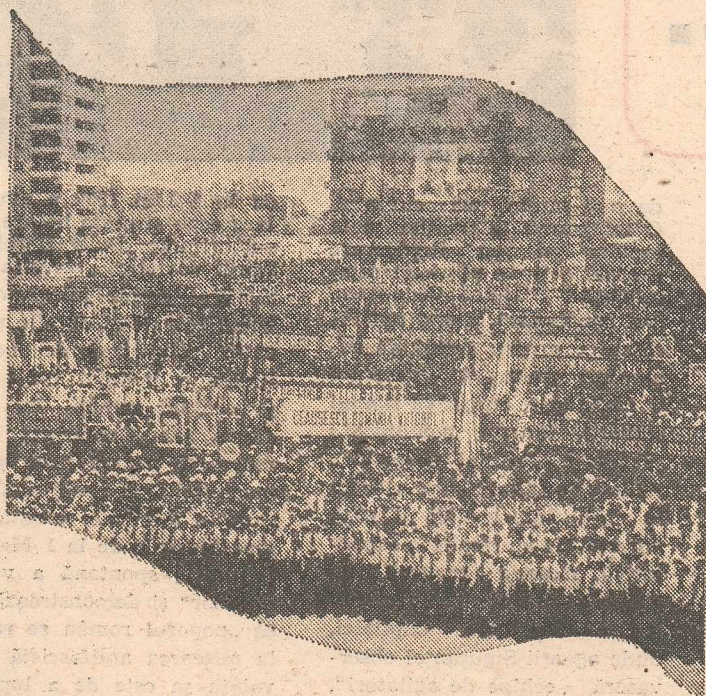
„Pentru prima dată în istoria sa îndelungată, România nu mai are nici o datorie externă, nu mai plătește tribut nimănui și este cu adevărat independentă — și economic și politic!”

Întreaga națiune trăiește astăzi, în aceste zile premergătoare marilor sărbători a muncii, un înălțător moment ce se înscrie la loc de frunte în cronică marelui epoci pe care o construim, moment cu adâncă semnificație pentru istoria zbuciumată a unui popor harnic și inteligent — dobândirea adevăratei independențe economice și politice, consecință a lichidării în întregime a datoriei externe.

Este semnificativ că acest vis de aur al marilor patrioți ai neamului s-a putut împlini astăzi sub conducerea unui partid eroic și într-un timp eroic, sub conducerea celui mai cetezător constructor al noii României, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Aceasta dovedește forța unui popor liber și stăpîn pe propria soartă, condus de un mare bărbat care intruchipează cele mai scumpe idealuri și aspirații ale națiunii, care deschide, cu o impresionantă clarviziune, noi orizonturi construcției socialiste, înaintării României spre comunism.

În această atmosferă de puternică vibrație patriotică generată de Plenara C.C. al P.C.R. din 12-14 aprilie și sesiunea Marii Adunări Naționale au loc, la inițiativa și din voința colectivelor de oameni ai muncii, ale organizațiilor democrației muncitorești-revoluționare, adunări populare în municipii și orașe, centre muncitorești și

pe mari platforme din întreaga țară.

Expresie a încrederii în partid, a unității deplină în jurul său și al secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, expresie a voinței nestrămutate de a înălța România pe cele mai înalte culmi ale civilizației, impresionanțele adunări populare s-au constituit în entuziaste

manifestări de recunoștință față de partid, față de conducătorul său, milioane de oameni ai muncii exprimându-și satisfacția pentru marile împliniri ale grandioasei Epoci în care trăim, dînd glas, în același timp, hotărîrii neabătute de a înfăptui cu consecvență programele de dezvoltare a patriei.

„Cred că puține țări din

lume — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la grandioasa adunare populară din Capitală — pot să prezinte realizarea, în 45 de ani, a creșterii industriei de 135 de ori, din care numai după Congresul al IX-lea, din 1965, de 120 de ori. Aceasta reprezintă o uriașă realizare a unui popor, stăpîn pe destinele sale, care a lichidat asuprirea, exploatarea capitalistă și își făurește în mod liber și independent viitorul său — socialismul și comunismul!”

Iată unul dintre temeiurile mîndriei și recunoștinței milioanele de cetățeni care omagiază acest timp de dezvoltare fără precedent, în aproape un sfert de veac, a unei industrii ale țării produse sînt astăzi tot mai competitive pe piețele lumii. Dar desprindem aici mîndria și recunoștința pentru un timp care a făcut posibilă descătușarea energiilor creatoare ale țării, pentru o politică înțeleaptă ce a călăuzit aceste eforturi extraordinare spre construirea unei României puternice, adică independentă economic și politic. Mobilizatoarele îndemnuri ale secretarului general al partidului au găsit o impresionantă rezonanță în sufletul și conștiința

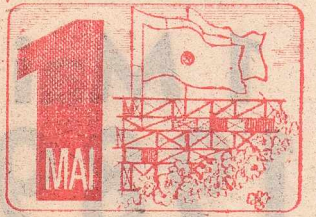
cetățenilor patriei, însușindu-i și orientîndu-le eforturile creatoare spre transpunerea în viață a obiectivelor de dezvoltare și înflorire continuă a țării.

Pentru a da expresie sentimentelor care îi animă în aceste momente cînd viața politică a țării cunoaște o puternică și semnificativă efervescență, au luat parte la adunări zeci de mii de mîneri, constructori de mașini, siderurgisti, chimiști, cei ce pe marile șantiere, platforme industriale și pe ogoare, în institute de cercetare și proiectare, în școli și universități dau viață importanțelor programe de dezvoltare.

Milioanele de cetățeni au adus un omagiu fierbinte secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, mulțumind din adîncul inimilor pentru tot ceea ce conducătorul partidului și statului întreprinde, cu eroism și abnegație revoluționară, în slujba înfăptuirii celor mai scumpe idealuri ale națiunii, și s-au angajat ca acum, cînd vom sărbători Ziua Muncii și se vor împlini 50 de ani de la marea demonstrație patriotică, antifascistă și antirăzboinică din 1939, să nu precupețească nici

punînd în lumină marea bucurie a visului împlinit:

PUTERNICĂ, INDEPENDENTĂ

„Așa cum vom ști să muncim, să acționăm pentru a servi poporul, socialismul, independența și suveranitatea patriei, așa vom asigura viitorul liber, de bunăstare al națiunii noastre! Să facem fiecare totul pentru bunăstarea, forțarea și independența României!”

un efort pentru a îndeplini în cele mai bune condiții sarcinile ce le revin, programele cincinalului care se încheie în acest an. Participanții au adus un fierbinte omagiu activității desfășurate de tovarăsa Elena Ceaușescu, înalta prețuire și aleasa considerație față de omul politic și savantul de largă recunoaștere internațională, sub a cărei nemijlocită îndrumare știința românească a fost transformată într-o puternică forță de producție, iar învățămîntul și cultura se află într-un continuu proces de înflorire.

Au fost evocate prefacerile înnoitoare ce au avut loc în toate județele țării în perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, realizările de prestigiu obținute în întreaga țară, între care se înscrie și plata completă a datoriei externe, toate acestea înfăptuiri, ilustrînd justetea politicii partidului de continuă dezvoltare, de repartizare judicioasă a forțelor de producție a întregului teritoriu al țării, de creștere armonioasă și echilibrată a tuturor localităților patriei, de ridicare permanentă a nivelului de trai și a gradului de civilizație a poporului român.

Intr-o atmosferă de puternică angajare patriotică, participanții la adunări au adresat secretarului general al

partidului, președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsei Elena Ceaușescu telegrame în care se raportează despre noi și semnificative succese în muncă, în realizarea obiectivelor pe care și le-au asumat, reafirmînd hotărîrea lor de neclintit, a tuturor cetățenilor județelor patriei de a acționa cu fermitate și elan revoluționar pentru a întâmpina Ziua Muncii, a 45-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă și Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român cu rezultate cît mai bune în îndeplinirea exemplară a planurilor.

În telegrame este exprimată, de asemenea, adeziunea milioanei de oameni ai muncii, a întregii țări la politica externă a partidului și statului nostru, ca o mărturie a voinței neștrămutate ca România, sub conducerea partidului comunist, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, să înainteze fermă, liberă și independentă, pe calea socialismului, împlinindu-și cu strălucire destinul comunist.

RAZVAN BARBULESCU ■

1 Mai 1989

Faptele noastre de muncă

Sentimentul de sărbătoare

Sărbătoarea de 1 Mai este, deopotrivă, o laudă a naturii și a oamenilor. În mai, lumina se arată limpezită și caldă în vecinătatea florilor ca la atingerea obrazului unui copil. Și în pragul acestei luni de mijloc a primăverii, bucuria renașterii tuturor speranțelor lumii se reintemeiază, încă o dată, prin înțelesul pe care oamenii muncii din lumea întreagă i-l consacră începutului de Mai, de celebrare a Zilei Muncii.

1 Mai consfințește tradiția unei lupte, e un simbol al acestei lupte și al idealurilor prin care se regăsește înfrățită lumea muncitoare de pretutindeni, iar prin reafirmarea puterii de sugestie a acestui simbol, în anotimpul de renaștere al primăverii, ziua de 1 Mai reprezintă în același timp faptă concretă și acțiune. Altfel spus, sărbătorim această zi, de fiecare dată, nu numai în virtutea unei glorioase tradiții, ci și dintr-o necesitate a istoriei prezente. Pentru că o sărbătoare a muncii, trăită de cei pentru care munca înseamnă totul, rațiunea însăși de a fi, se însușește în aceeași măsură printr-o privire retrospectivă asupra unor succese raportate cu trudă, cit și prin gândul de-a consolida aceste succese.

1 Mai 1989. Acum, când munca se reazăază între repere noi de calitate și eficiență, țara muncește cu abnegație pentru împlinirea proiectelor sale de viitor, întreaga țară muncește cu conștiința trează în fața timpului și a orizontului spre care curge timpul. Fiecare zi ne aduce țestii noi, îmbucurătoare, despre rezultatele acestei munci, iar în primele bilanțuri ale anului în curs regăsim imaginea unui efort statornic și plin de dăruire, imaginea unor oameni care acționează cu competență și cu spirit de înaltă responsabilitate la locurile lor de muncă, pretutindeni acolo unde țara are nevoie de ei. Succesele raportate de întregul popor, închinare sărbătorii de la 1 Mai, reliefează eforturile nu o dată eroice ale tuturor fiilor țării pentru transpunerea în viață a hotărârilor Congresului al XIII-lea și a Conferinței Naționale ale partidului,

a orientărilor și indicațiilor date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cadrul suitei de evenimente politice desfășurate recent, și anume Plenara C.C. al P.C.R. din 12—14 aprilie, Plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste, sesiunea Marii Adunări Naționale. Cum se știe, aceste evenimente de importanță deosebită au produs o dinamizare de substanță a vieții politice românești, culminând cu grandioasa adunare populară a oamenilor muncii din Capitală și cu organizarea unor adunări populare în județele țării. Astfel, rapoartele muncitorești dedicate zilei de 1 Mai exprimă ele însele — prin marea desfășurare de forțe pe care o implică și prin înaltă vibrație a conștiinței patriotice, a conștiinței comuniste în acțiune — ceva din freamătul unui anotimp, tinăr, din strălucirea unui timp și-a unui anotimp de perpetuă renaștere. Ele întrușchipează o cutezanță desfășurată lucid, în spirit revoluționar, fiind tot atâtea argumente ale unui efort necurmat, ale muncii pline de abnegație prin care întregul popor se află în slujba propășirii patriei comune.

1 Mai 1989. Ziua Muncii, a solidarității tuturor celor pentru care munca și libertatea și pacea sînt bunurile cele mai de preț ale vieții, ne regăsește și în acest an aplecați asupra uneltelor noastre, dăruiti vocației noastre de constructori și țelului nobil de edificare a unei civilizații noi pe pămîntul României. În țara înnoită și imprimăvărută, munca își asociază simbolic tinerețea, iar Ziua Muncii și Ziua Tineretului, de la 2 Mai, își răsfrîng frățeste luminile sărbătorești pe cerul curat, primăvărat, așa precum datoriei fiecăruia dintre noi îi corespunde fapta prin care această datorie se împlinește.

1 Mai 1989. Reafirmarea unui adevăr: sentimentul prin care trăiesc sărbătorile este bucuria.

D. CONSTANTINESCU ■

În palme, cu jăratecul energiei

Nici nu am intrat bine pe poarta întreprinderii miniere Voivozi, unitate distinctă cu înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste cînd, un afiș scris cu litere purpurii ce parcă palpitau în lumina soarelui de primăvară anunța că harnicul colectiv al sectorului minier Budoii cheamă la întrecere în cinstea zilei de 1 Mai toate sectoarele acestei vestite întreprinderi, propunîndu-și extragerea peste plan a 3000 tone lignit, efectuarea suplimentară a 30 metri liniari lucrări pregătitoare și a 20 metri liniari investiții, creșterea cu cel puțin 5 la sută a productivității muncii, reducerea cheltuielilor de producție totale cu 150 000 lei, creșterea puterii calorice a cărbunelui cu 25 kcal/kg, reducerea cu 15 la sută a absențelor și totala eliminare a accidentelor.

„Întregul nostru colectiv de mineri a primit cu vie satisfacție și cu un puternic sentiment de mîndrie patriotică vestea achitării complete, la sfîrșitul lunii martie, a datoriei externe a țării noastre, comunicată la deschiderea Plenarei Comitetului Central al P.C.R. din 12—14 aprilie a.c. de către cel mai iubit fiu al poporului, președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, îmi spune directorul I.M. Voivozi, ing. Mihai Iosub. La această importantă realizare a țării noastre, continuă el, și-au adus contribuția, alături de mii și mii de alte colective ale oamenilor muncii, și cel al în-

treprinderii noastre, minerii asigurînd extragerea peste plan a sute de mii de tone de lignit, materie primă atît de necesară termocentralelor din țară în vederea creșterii producției de energie electrică. Înalta distincție de Erou al Muncii Socialiste care a onorat unitatea noastră nu a fost o victorie pe care am depus-o la cutia cu amintiri: ea a devenit o stare, o tensiune bine-făcătoare, o căutare permanentă a noului, conferind mîndrie, dar și o enormă responsabilitate. Este greu să obții patru ani la rînd locul întâi, dar și mai greu este să te menții și să păstrezi acest loc. Și, totuși, pe anul trecut și pe primul trimestru al acestui an ne menținem în eșalonul frunțașilor în privința realizării și depășirii planului, mai ales datorită unor admirabili mineri cum sînt cei de la sectorul Cuzap II abatajul 6512, de la sectorul Budoii și Jurteana III, de la sectorul pregătire 4228 și de la formația de la carieră. Începînd cu semestrul II a.c., zestrea unității noastre va spori cu o nouă mină de cărbuni, cea de la Borod-Borozel și, în perspectivă, vom da în exploatare o altă mină, cea de la Voivozi Nord și astfel vom întări continuu proprietatea noastră socialistă prin noi capacități de producție care să consfințească independența noastră economică și politică, așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Minerii bihoreni,

un puternic detașament al clasei noastre muncitoare vor ști să răspundă prin noi fapte de muncă chemărilor partidului.”

Mă uit cu uimire la acest strasnic bărbat pe nume Mihai Iosub și nu mă dumiresc cum a reușit să facă cu statura lui de baschetbalist „alpinism subpămîntean” prin „suitorii” — acele fîntîni verticale și de 80 metri adîncime săpate de jos în sus — de la mina de argilă de la Suncuiș unde a lucrat vreme de 10 ani de zile. Poate că elixirul de tinerețe fierbe numai în reportă dirzeniei caracterului, căci dacă sufletul omului e mereu tinăr, asta se vede numai de pe fața lui. Mina de lignit de la sectorul frunțaș Cuzap II are două sensuri de „circulație”: pe partea stîngă minerii coboară în adîncuri, pe partea dreaptă urcă pe banda transportoare cărbunele extras. Minerii coboară în întuneric, cărbunele urcă la lumina soarelui și adevărul acestui simplu este atît de sugestiv reprezentat chiar la descendera în mină. Dar ca să vedem de unde urcă lignitul spre astrul zilei și să dibuim „izvorul” negru al cărbunelui ne încumetăm în șir indian și cu precauție sporită pe puncta de scînduri peste care s-au bătut, transversal, bețe să nu alunece minerii. Ajungem, în sfîrșit, la abatajul 6515, brigada lui Teofil Gavriș, șefi de schimb Gheorghe Lapca și Ștefan Lăcătuș.

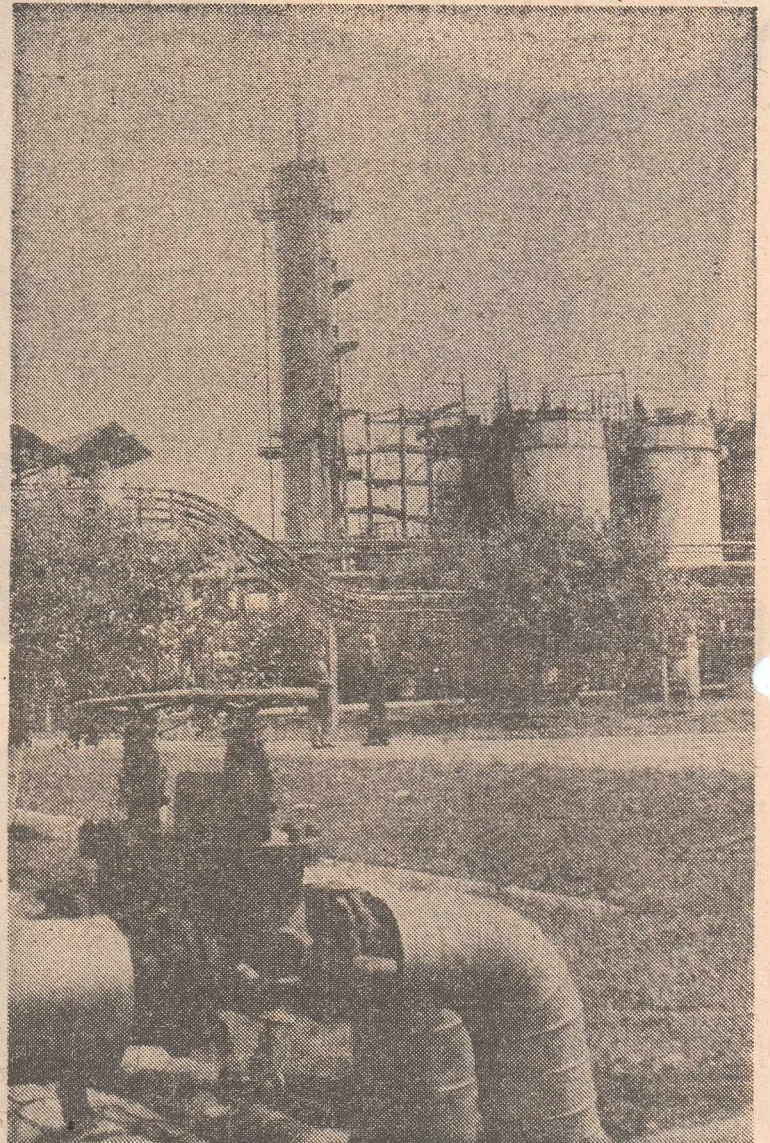
Datorită mecanizării în procent de sută la sută, de la tăiatul stratului de cărbune cu combina de înaintare la transportul pe banda cu racleți ori banda transportoare de cauciuc și pînă la descărcarea lignitului în buncăr, mina

este o adevărată „cascadă” de benzi și o tulburătoare uzină subpămînteană unde se realizează cea mai mare productivitate a muncii în întreaga ramură extractivă a cărbunelui în condiții de subteran: 30—45 tone pe post (în opt ore) cu o viteză de înaintare la abataj de 70—80 metri pe lună, iar la combinele de înaintare de 200—250 metri pe lună.

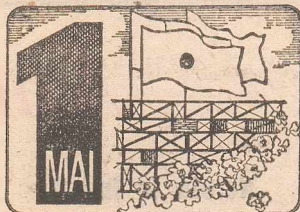
Ing. Ștefan Vaida, șeful sectorului Cuzap II, îmi spune în clipa de răgaz cînd tehnicianul Cheregi îmi luminează fila de carnet cu lanterna că pe trimestru I, aici s-au scos cu vreo 27 000 tone lignit mai mult decît în aceeași perioadă a anului trecut, iar la lucrările de pregătire s-au realizat cu 200 metri mai mult decît în primele trei luni ale anului 1988. Gheorghe Lapca, șeful schimbului și maistrul de schimb Iosif Zifceac au în grijă întreaga porțiune de exploatare în timp ce combainele Alexandru Kolosvari e ajutat de mecanicul de întreținere Vasile Bencic, iar electricianul Gheorghe Gergely are grijă ca instalația electrică să funcționeze ireproșabil. Mai încolo, Carol Pavciuca controlează ca presiunea să nu scadă în instalația hidrolică și ca aceasta să susțină mereu tavanul cu o forță de împingere de cîteva sute de atmosfere și, din cînd în cînd, aruncă ochii pe manometre. Mecanizarea și tehnica de vîrf au coborît pînă în adîncul pămîntului spre a ajuta munca omului. Și, cu toate acestea, munca minerilor nu este ușoară. Dar minerii de la Voivozi nici după ieșirea din mină nu stau locului. Nicăieri, poate, în țară nu sînt mai folosite pămînturile ca la Voivozi. În adîncuri, oamenii scotocesc

după cărbuni, afară, tocmai deasupra galeriilor sapă și îngrijesc viile care de care mai frumoase și toamna obțin zeci de „hectori” de vin (nu este eroul grec; în grai bihorean „hector” înseamnă un hectolitru de vin), tehnicianului Cheregi i s-a întîmplat să i se ducă via pe ripă din cauza unei surpări de galerie părăsită. Se spune ades că numai oamenii care au aceeași profesie se invidiază între ei. Am auzit, vorbindu-se, aici la Voivozi, dar fără invidie, ci cu respect și considerație de specialistul nr. 1 al întreprinderii, frunțașul de mai mulți ani la rînd, minerul Emanuil Cheregi, adevărat maestru la instalarea complexelor hidrolice de susținere, omul cu de șapte ori șapte meserii, cu atelier de lăcătușerie și forjă acasă, gospodăr care merge prin oricare mină ca printr-o grădină, înflorind-o sub pașii lui. Ca frunțaș și pentru merite deosebite în pregătirea lucrărilor a binemeritat din partea unității de premii pe anul trecut de 18 000 și apoi de 13 000 lei, iar frunțașul de pe locul secund, Gavril Cormos, de premii în sumă de 11 000 lei. Pe lîngă cei doi, unitatea se mîndrește cu marii săi mineri precum: Gavril Ardelean (tot de la sector Cuzap II ca și cei mai sus amintiți), Nicușor Mendea, Iosif Briușteac, Florian Pantiș de la sector Budoii și Gheorghe Maior, Anton Juhaneac și Ioan Bălcuș de la sector Jurteana III.

Cînd m-am întors i-am întîlnit pe Viorel Pașcalău, Anton Udvari și Pavel, G. Jarca efectuînd reparații la ventilul de racord furtun de apă la o conductă. Probabil, voi fi fost obosit de atîta alergătură prin mină că am scăpat piciorul

Înfrumusețează chipul țării

stînd într-o băltoacă și cizma cu tureac mic s-a umplut de apă. Cu astfel de „probă” în încălțări m-am îndreptat spre ieșire dar mai ales cu multă lumină în inimă și prețuire în gînd pentru oamenii aceștia minunați scoțînd în palmele lor bătătorite jaratecul energiei și călăra. La ieșirea din schimb, li se încurcă în păr albinele primăverii care

dijmulesc de aurul staminelor florile de meri, peri, pruni și cireși, neștînd că tocmai acest inconștient atentat la pu-doarea caliciului duce la rod, la izbîndă și la împlinire, în-tocmai ca și munca acestor oameni care coboară în fieca-re zi doar pentru a urca în eternitatea patriei.

PĂȘCU BALACI ■

Închinare muncii

Mă-nchin în fața muncii ca-n fața unui templu de cinci decenii-ncoace durabil peste toate ; e cea mai sacră lege și permanent exemplu că piinea fără muncă, să fie, nu se poate.

Mă-nchin la Mama Jară de ieri, de azi, de miine, această mamă sfîntă ce, în străvechi temei, hrănit-a și hrăni-va cu apă și cu piine pe toți ce-au fost și fi-vor pe plaiurile ei.

Cinstesc în fruntea țării Intiul Președinte, viața sa — exemplu de luptă și de muncă — prin muncă și prin luptă ducîndu-ne-nainte, El primul impunîndu-și dreptatea ca poruncă.

Mă-nchin la Pactul Păcii, al Vieții geamăn frate, mă-nchin și-l rog la sinu-i să ne sporească pruncii, să-i crească în cinstită, deplină demnitate și-n cîntecul de piine dospită-n Templul Muncii !

SANDU ȘTEFĂNESCU ■

inginerului Mănea Radu sea-mănă mai degrabă cu obiș-nuitele hărți de șantier : te-rasamente, decapări ale am-prizei, excavații cu transport în halde. Aceste operații exe-cutate zilnic vor fi amintirile sale de miine pe care le va povesti urmașilor, acestea sînt visele sale de fiecare noapte. Și să nu uităm preocuparea constantă a unui șef de briga-dă de a reda cit se poate de repede în circuit agricol pămîntul răscolit de șantier.

S-a lucrat și se lucrează la terasamente și betonare, prin-cipalul obiectiv al brigăzii fi-înd nodul hidrotehnic, punc-tul în care canalul magistral va intersecta albia riului Mil-cov. Dacă pe cursul amplerelor amenajări ale Argeșului, sau pe canalul Dunăre-Marea Nea-gră, nodul hidrotehnic era treapta pe care vasele urmea-ză s-o coboare (sau urce) cu ajutorul ecluzelor, între două biefuluri aflate la cote diferite, nodul hidrotehnic are pe ca-nalul Siret-Bărăgan o altă în-fățișare și semnificație : el se află la încrucișarea canalului cu diverse curgeri naturale de ape, riuri, piraie etc., și con-strucția sa va consta în reali-zarea unor sifoane care să fa-că posibilă curgerea mai de-parte a celor două sensuri de ape.

Oriunde va lucra inginerul Mănea Radu, peste cîțiva ani, cînd canalul Siret-Bărăgan va fertiliza cu apă cîmpia aflată pe raza curburii Carpaților, nu va putea uita niciodată zilele de muncă pe care le-a dăruit acestor pămînturi, gîn-dînd la regularizarea mai eficientă a riului Milcov, a am-belor sale maluri, în amonte

dere al complexității lucrări-lor. Aici, operațiile — fie și cele mai mărunte — sînt mult mai pretențioase în sensul că betoanele trebuie să aibă cali-tăți deosebite în ce privește permeabilitatea și gelivitatea (rezistența la îngheț, dezgheț). Brigada Milcov are în dotare două stații proprii de betona-re, tip „Nicolina” cu care asig-ură cantitatea de beton ne-cesară cit și stații de sortare proprii cu care produc agrega-tele și sorturile necesare pre-parării betoanelor. Nu e ușor să răspunzi de buna funcțio-nare a mecanismului uman și tehnic într-o brigadă care are pe lîngă activitatea specifică de construcții montaj un parc propriu de utilaje și mijloace de transport cit și activitatea de producție industrială : be-toane proaspete preparate aici, lîngă imediata necesitate a canalului, confecții metalice, sorturi realizate în balastiera proprie și bineînțeles, repara-țiile curente, plus reviziile tehnice, pînă la nivel RC 1.

Patru sute de oameni, patru sute de destine umane, unice și irepetabile, excavatoare S-1 203, cife rotitoare, dragli-ne NOBAS și Castor 3 602, oa-

meni și mașini împletindu-și forțele și inteligența, săpînd acolo unde cota terenului o cere, sau depunînd pămînt și compactîndu-l în funcție de necesitățile rambleului și dem-bleului (stratul vegetal e exca-vat cu descărcare auto și transportat în depozite, cînd volumele de terasament sînt excedentare), executînd lu-crări mixte dacă e nevoie, vibrocompactoare CVA-25 (ca-bine ar fi dacă cei de la „Ni-colina” Iași care le-au reali-zat ar veni pentru cîteva zile pe șantier să stea de vorbă cu cei care le utilizează !), tăvă-lugi piclor de oale, cilindri, zumzetul continuu de motoa-re ambalate la maximum și voci umane înălțîndu-se dea-supra rumorii cotidiene a unui șantier, chemînd și dînd ordine, avertizînd sau între-bind, admonestînd sau încu-rajînd, toate acestea întregesc imaginea unei secțiuni prin clipa zilnică de viață și mun-că trăită aici, în plin cîmp, în plină lumină, efort uman, am-biție, conștiință, sacrificiu, istorie.

ION ZUBAȘCU ■

Fotografie de DAN BURINARU ■

Noutăți într-o meserie veche

În România se construiește mult, bine și repede. Îndeosebi în construcțiile de locuințe, unde tipizarea este posibilă, s-ar părea că după 25 de ani de activitate susținută, greu ar mai putea apărea ceva nou. În ideea îmbunătățirii perma-nente a productivității muncii și a scurtării termenelor de execuție, prefabricarea a fost dusă pînă aproape de ultima ei limită. Părți din aparta-mente sînt realizate în fabri-cile de prefabricate, urcate pe trailere, de acolo luate de ma-carale și poziționate la mil-li-metru pe locul lor definitiv.

Ce-ar mai putea apărea nou în acest domeniu ? ne-am înt-rebat intrînd pe poarta înt-reprinderii de prefabricate din beton Craiova. La această înt-rebare ne-a răspuns ingine-rul Dan Căprioară, șef birou mecanic șef, secretar adjunct cu probleme economice al co-mitetului de partid din înt-re-prindere :

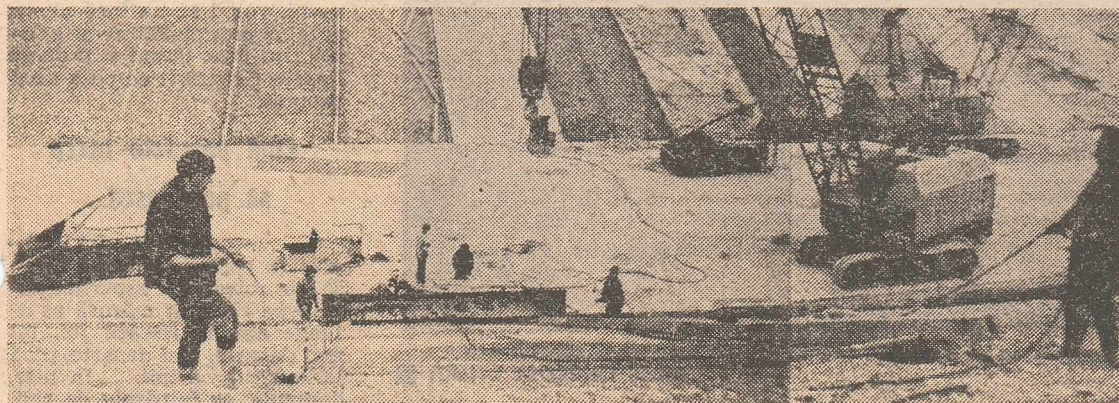
— Atenția noastră a fost îndreptată permanent în două direcții principale : reducerea consumurilor energetice și îm-bunătățirea tehnologiei de fa-bricare a panourilor mari, principalul nostru produs. În anul trecut, împreună cu institutul nostru de profil, I.C.P.M.C. București, am rea-lizat integral aici un schimbă-tor de căldură pentru recupe-rarea căldurii gazelor arse de la Centrala termică proprie. Noutatea acestuia constă în aceea că registrul de țevi al schimbătorului a fost înglobat în panouri de beton pentru înlăturarea corodării țevilor și realizarea unei capacități de înmagazinare a căldurii mai bună. Într-un an, la consu-mul nostru înregistrăm o eco-nomie de 300—350 tone com-bustibil convențional prin re-introducerea în circuit a apei calde la cazanele centralei cu o temperatură de 47—50 de grade. O altă instalație de re-cuperare a căldurii, care va funcționa în serie cu cea amîn-tită va fi instalația de recupe-rare a căldurii din aerul com-primat de la Stația de com-pressoare. În paralel cu răci-rea aerului comprimat de la 130 la 60 grade, mai putem încălzi apa cu încă 10 grade. După calculele noastre aceas-

tă a doua instalație va aduce o economie de încă 60 tcc. Instalația este în probe și mă-surători și o vom omologa în-a-inte de 1 Mai. Interesant este ca instalațiile noastre se pot generaliza la centralele termi-ce care au cazane de tipul CR 9 sau mai mari. Betonul care înglobează registrul de țevi al schimbătorului are o rețetă specială, însă accesibilă ori-cui.

Modernizarea tehnologiei execuției panourilor mari a fost determinată de necesita-tea creșterii spațiului de lo-cuit și a confortului. Noul tip de panou mare, de planșeu sau de fațadă, a fost gîndit și proiectat de I.P.J. Dolj și de specialiștii întreprinderii de prefabricate. Noul proiect, ca-re poartă numărul 5 035, îl în-locuiește pe cel existent, Pro-iect nr. 770. Proiectul doljean, să-i spunem așa, oferă izolații termice și fonice mai bune, metrul cub de panou costă cu 350 lei mai puțin. Prin prac-ticarea în beton a unor goluri, se reduce greutatea panoului cu multiplele ei implicații. Prin schimbarea modului de rezemare, de pe patru direcții pe două direcții, și prin modu-larea corespunzătoare a pro-iectelor de locuințe se pot obține apartamente cu orice suprafețe. Grosimile mai mici de beton care trebuie trata-te prin aburire reduc cantitatea de abur tehnologic. Avantaje-le sînt, după cum se vede multiple. Proiectul a fost apro-bat de forurile de avizare. Ce-le 2 000 de apartamente ce vor fi construite anul acesta în județul Dolj vor avea în-globate în ele noile tipuri de panouri. Modul de execuție al acestora în poligonul de pre-fabricate este, se subînțelege, bine pus la punct, din anul trecut toate elementele de pa-nouri folosite în județ fiind realizate după noua tehnologie. Nu știm dacă noul panou a pătruns în practica tuturor întreprinderilor de construcții din țară, însă sperăm că genera-lizarea lui nu este departe.

Deci, într-o meserie veche de cînd lumea, cea de con-structor, iată că sînt posibile noutăți care aduc un spor de eficiență deloc de neglijat.

OPREA GEORGESCU ■

Pornind din Siret, ajungînd în istorie

Cînd am venit aici, își aminteste Mihai Bunea, omul care a făcut primii kilometri din cei 190 cit va măsura ca-nalul magistral Siret-Bărăgan, nu era nimic ; doar cîmpul gol, pămîntul uscat deasupra căruia bătea un vînt care spul-bera totul. Pe unde lucrează acum brigada Milcov era groapa de gunoi a Focșaniu-lui. Nu aveam energie electri-că, apă, organizare, nimic — cîmpul gol. Un cîmp care tre-buia amenajat, locuit, umani-zat, făcut suportabil ca am-bianță de muncă și viață pen-tru cit timp vom munci și trăi aici. Sau la Sușița. S-au croit primele drumuri cu ar-hitectii. Oameni nu erau, ma-teriale nu veneau și în tot acest timp, planul curgea. Am luat totul de la lingură și cuțit, ca într-o gospodărie nouă, a fost multă muncă, mult zburcuc, mult alergă-tură. În trei ani ne-a ieșit păr-alb, dar rămîne o parte din noi să dureze în ceea ce am

făcut. Cred că partea cea mai bună din noi !

Mihai Bunea a lucrat în Do-brogea, Muntenia, Moldova, și acum în județul Vrancea, la cotitura Carpaților. A lăsat cite ceva din ființa sa în toa-te părțile țării, acolo unde s-a început ceva durabil pentru pămîntul românesc și acum a venit să lase și aici. Viitorul ca-nal Siret-Bărăgan nu va trece doar pe o albie de pămînt da-lată cu plăci mari de beton, ci și pe albia la fel de încăpătoa-re și durabilă a unor destine umane ca și viața de acum a directorului Mihai Bunea pe-trecută în cea mai frumoasă parte a sa pe șantierul țării.

Brigada Milcov pe care Mi-hai Bunea a evocat-o în amîn-tirile de la începutul șantieru-lui Siret-Bărăgan are de rea-lizat traseul de canal de la ki-lometrul 28,600 la 39,500, din preajma drumului național DN 2, care intersectează ho-tarele localităților Cîmpinean-ca și Golești. Zilele și nopțile

de subtraversare, cum nu-i va putea uita pe oamenii din echipa lui Troncaș, cea mai bună formație de fierari-be-toniști din toată antrepriza.

Sistemul de subtraversare al canalului pe sub albia riului Milcov, în nodul hidrotehnic al brigăzii lui Mănea Radu, se realizează pe principiul va-selor comunicante. Diferența de nivel între radier canal amonte și radierul aval al subtraversării este de nouă metri, realizînd cel mai adînc sifon al părții acesteia de ca-nal. Vor fi amplasate aici me-canisme pentru menținerea unui nivel constant în amon-te, pante rapide vor face le-gătura între canal și sifonul care va lucra sub presiune, astfel încît apa să se ridice în aval, ieșînd de sub albia riului Milcov, la nivelul tronsonului din amonte. În timpul lucră-rii, apele Milcovului au fost deviate pentru a se lucra pe uscat la sifonul subtraversării. În final, canalul acesta va tranzita pe toată lungimea traseului său un debit constant de 200 mc/s.

Chiar și pentru un om al șantierului, cum e inginerul Mănea Radu, munca pe cana-lul Siret-Bărăgan e o expe-riență nouă și ca volum de lu-crări, dar și din punctul de ve-

Apăsînd pe buton să vină ploaia

Nevoia te învață

Am fost înaintea ploilor binefăcătoare din ultima săptămînă în mijlocul griului, în localitățile Bolintin, Găiseni, Ogreneni, Hobaia, Buturugeni, Mihăilești și am întâlnit pretutindeni oameni îndrăgii împotriva secetei și hotărîți să facă totul cu mijloacele tehnice de care dispun.

Canale de irigații săpate de cîțiva ani, dar pe care n-a curs niciodată apa, folosite ca gropi de depozitare a diferitelor resturi ale cîmpului și gospodăriilor au început să fie curățate cu grijă, am văzut femei greblîndu-le și netezindu-le din nou pentru a le reda forma lor trapezoidală inițială, cu latura mică îngropată în pămînt, așteptînd să devină albie sub curgerea, atît de dorită de ogoare, a apei.

Fîntîni și puturi vechi la marginea cîmpurilor, unele dintre ele ghizduite frumos cu cilindri largi de beton, acoperite și chiar văruiate dar uitate, rămase de ani și ani ca semne mnemotehnice între hotare, au fost din nou descoperite, grupuri mari și interesate de oameni se învîrteau în jurul lor, își sondau amintirile învîrîndu-le roțile, le reînnoiau lanțurile, le ungeau osiile, aruncînd gălețile în adînc, scoțînd nămolul, curățîndu-le și adîncindu-le pînă la pinza vicleană și răcoroasă de apă. Iar unde nu era fîntînă, au început să sape, cei din Găiseni au cerut ajutorul petroliștilor de la sondele și bazinele din apropiere, ei au doar experiență și mijloace mai eficiente de forat și iată că petrolul promite o mină solidă de ajutor și învață agricultorii să hăcuiească mai bine și mai repede pinza de apă de la un etaj, oricum mai înalt, în raport cu zăcămintul de țifei din zonă. S-au săpat puturi în Bolintin, în Buturugeni, iar în Mihăilești, în plin cîmp, desigur, nu în mijlocul noului oraș agroindustrial care începe să-și contureze centrul, am întâlnit pe șefa de fermă Virlian Maria, cu oamenii săi, aplecați deasupra unei fîntîni tocmai săpate, cu marginile puse în cofraje pentru a-i încadra gura într-un pătrat de beton.

Pe teritoriul C.A.P.-ului Ogreneni, în apropierea pădurii s-au plantat 5 hectare de căpșuni cu stoloni luați de la Fetești care se adaugă celor 30 ha plantate anterior. Dacă rizomii ar fi lăsați la cheremul secetei, nu s-ar scoate de pe această suprafață decât cel mult 2 000 kg căpșuni, dacă ar fi udată, suprafața aceasta n-ar da poate 8 000 kg conform planului, dar 6 000 kg tot ar produce! Vinuți cu 8 lei kg la stat, căpșunile acestea ar aduce un venit C.A.P.-ului, de pe întreaga suprafață, de cel puțin un milion și jumătate de lei. Cum să lași în vînt, în bătaia uscată a vîntului banii aceștia? Așa că oamenii au sărit cu butoaie, putini, cu găleți, ulcele și tulumbe să ude căpșunile.

În largul holdelor de grîu ale C.A.P. Grădinari, tractoarele remorcau după ele MET-uri pline cu apă, plutind deasupra valurilor verzi ca niște enigmatice corăbii. În lipsa tuburilor de aluminiu și ale aspersoarelor, cei de aici au apelat la cisternele cu care erbicidau, le-au spălat bine, le-au umplut cu apă schimbîndu-le destinația și învîrtîndu-le să se „policalifice” la locul de muncă.

La fel de ingenioși, tehnicienii C.A.P.-ului Mihăilești au transformat un IPP-8000 într-o veritabilă instalație pompieră de stîns-ârșia cîmpului și de potolit setea

grîului. Tractorul e tras în șanțul șoselei, sub pomii de pe margine, iar în spatele lui — cisterna voluminoasă a instalației de preparare a pesticidelor, din care un furtun lung tras pe ogor și minuit de un om stropește banda arată de lîngă șosea, proaspăt semănată cu iarbă de Sudan. Inginerul șef al C.U.A.S.C.-ului, Timiș Ion, și directorul S.M.A.-ului, Lăzăreanu Ioan, care au alergat toată ziua cu dubița lor maro de la un C.A.P. la altul, intenționează să facă niște reductoare cu ajutorul cărora să ataseze cîte o aripă de ploaie cu patru aspersoare fiecare dintre cele trei IPP-uri ale C.U.A.S.C.-ului.

Sigur, vidanțele, MET-urile și IPP-urile nu pot iriga ogoarele decît în preajma șo-

părțise oamenii C.A.P.-ului în patru echipe, coordonate de un tovarăș de la Consiliul popular, le trimisese pe fiecare în toate zonele, astfel încît să acopere cele 1 700 ha care au nevoie de apă și el venise aici. Trei formații lucrează la irigații în sistemul național, iar cea de aici, coordonată de Mihai Florica, în sistem local.

Marin Gheorghe e un om dirz și-ți dai seama din două vorbe și trei mișcări că are o fire voluntară, e descurcăt, face el și pe dracu-n patru cînd trebuie numai ca treburile C.A.P.-ului să meargă bine. A alergat toată iarna pe la diferite combinate chimice după îngrășăminte și-a avut cu ce să fertilizeze din belșug ogoarele, a bătut drumurile și și-a făcut rost la timp

1 100 brațe de muncă. Marin Gheorghe are tot timpul oameni pe cîmp spre deosebire de alții care se plîng de lipsa forței de muncă. În această zi a trimis în alte zone ale C.A.P.-ului două ingineri cu oameni care udă ogoarele cu 300 jeturi. Dar ce-i de făcut în altă parte a cooperativei unde 380 ha conectate la sistemul național Titu-Ogreneni n-au apă pentru că o opresc alții care-și fac „plînu” și lasă la vale doar surplusul. „Unii au apă, zice președintele, și n-au oameni, eu am oameni și n-am apă”.

În sola aceasta de lîngă Hobaia, apa curge pe canalul adînc săpat în ogor, pietruit cu dale geometrice pe lateralele trapezului și ca să aibă de unde trage cele două APT-uri au umplut cîțiva saci de

păinează să nu pornească: ba îi sare furtunul gros de cauciuc care face legătura dintre pompă și țeava de aluminiu, ba i se înecă motorul într-o tuse convulsivă prematură. Mareș Alexandru ține furtunul lipit de orificiul larg al pompei, Vărzaru Constantin încearcă să pună siguranța de etansare, Raicu Alexandru sprîtează motorul pompei. Gheorghe Dumitru ia găleata cu apă din canal și toarnă în pompă s-o amorseze. Cînd iese furtunul cel gros din priza de etansare, îi stropește pe toți, sînt uzi din cap pînă în picioare, e luna aprilie și ei sînt desculți, cu pantalonii sumeși pînă la genunchi, umblînd prin băltoacele de apă din jurul pompei; de cîteva ore le face figura. Dar și președintele C.A.P.-ului se încapățînează să rămînă lîngă ei, alături de ei, pune mina și ține furtunul greu de apă și nu vrea să plece pînă nu-și vede cele două pompe udînd ogorul cu treizeci de aspersoare cel puțin, adevărate aripi aeriene, aburoase, deasupra verdelui grîului, de-o parte și de alta a canalului care taie cîmpul.

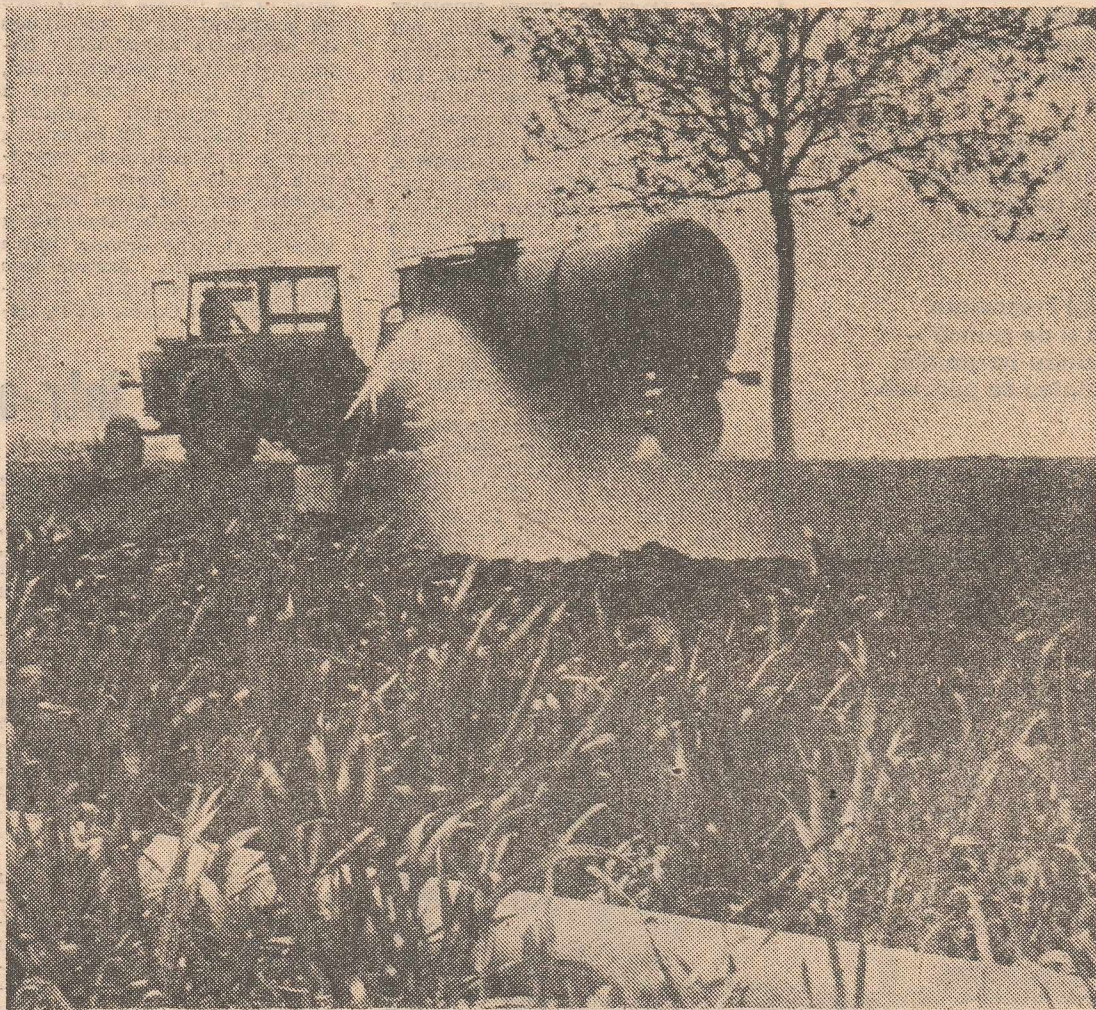
Cealaltă pompă n-are probleme, nea Marin e mulțumit, cu barba lui roasă și puțin căruntă, cu șapca mică pe ochi aduce puțin cu Hemingway, sau cu un personaj al romanelor sale, e cel mai vechi mecanic al C.A.P.-ului, a lucrat „din vechime” la pompe, după patru ore de funcționare oprește lăcusta din scuturătură și începe să care, împreună cu vreo trei, patru femei care-l ajută, țevile de aluminiu spre interiorul grîului. Oamenii duc țevile pe brațe cu grijă, ca pe niște odore de preț, fragile, cînd se întorc după următoarele, calcă cu înfinită precauție prin grîu, pe urmele vechi, voind să nu facă altele, apăsînd creștetul firav al grîului, sînt doar țărani și îi doare fiecare fir strivit ca pe-o rană proprie.

Cînd pompele încep să pornească...

... oamenii se uită în depărtare spre grîu pînă încep să se rotească aspersoarele, rînd pe rînd, pe măsură ce ajunge apa la fiecare jet, tot mai departe, mai departe, pînă la capătul aripii. „Ia uite, domnule, ce fumărie de apă, ce frumusețe de aripă!” — zice președintele mulțumit. Totuși pompa reparată în cele din urmă n-are încă presiune, oamenii Floricăi Mihai aleargă prin grîu la fiecare aspersor să-i regleze rotirea, să vadă de ce nu-și întoarce e-vantaiul reglementar de apă, a, da, nu s-a pus dopul în capătul țevii, se rezolvă și treaba asta și oamenii se retrag mulțumiți pe margini să privească spectacolul grîului gata să-și ia zborul spre pinza de mîine, înălțat pe cele două preafrumoase aripi de ploaie. „Eu nu-s băutor de felul meu, mai zice președintele, dar dacă ar ploua, m-aș îmbăta de bucurie. Fac pe dracu-n patru și salvez grîul și orzul dar ce mă fac cu furajele pentru cele 700 de animale de la ferma zootehnică? Ies cu oamenii în cîmp cu gălețile, dar cîte hectare poți uda cu ulcea și tulumbe, cîtă apă poți scoate dintr-un put? Noi facem tot ce ține de puterile noastre, dar dacă ar ploua...” Se urcă în șaretă și pleacă nemîncat spre altă zare a cîmpului unde vrea să vadă cu ochii lui aripile aspersoarelor peste grîu.

Peste două zile a plouat. O ploaie îmbelsugată care a ținut cîteva zile neprețuite.

ION ZUBAȘCU

Grîul are nevoie de toate mijloacele ca să se înalțe frumos și sănătos spre piinea viitoare

Fotografie de ELENA GHERA

selei și pe o suprafață relativ redusă, dar acolo unde nu ajung aspersoarele, aceste mijloace sînt tocmai potrivite. Pe deasupra strictei și limitatei lor utilități, „reciclarea” acestor mijloace pentru irigații și mobilizarea lor totală pe cîmp e o formă fermă de a nu ceda, de a face tot ce depinde de puterile omului pentru a salva fie și o palmă de ogor sănătos de sub imperiul secetei. Sensul frumos și vital al acestor acțiuni, oricît de reduse în eficiență lor în raport cu marile întinderi de grîu aflate sub clopotul nemilos al soarelui, trebuie văzute în luminoasa semnificație a luptei pe care omul o duce din cele mai vechi timpuri cu împrejurările nefavorabile și pe care, atît cît poate face ceva, n-are voie s-o piardă.

De ce nu mai curge apa la vale

Președintele C.A.P. Ogreneni muncea efectiv alături de ceilalți oameni pe marginea canalului de irigații care vine dinspre Argeș și se îndreaptă de-a curmezișul ogoarelor către Ilfovăt. Avea aici, în sola Asfalt-Hobaia, 75 ha de grîu și orz cu o margine în șosea și cealaltă pierzîndu-se spre orizontul Grădinariilor. Își im-

pe de 40 de aripi de ploaie, așa că lucerna, căpșunile, legumele și grîul C.A.P.-ului Ogreneni se simt ocrotite sub aripile acestor materne de ploaie. Stă pe cîmp efectiv de dimineața pînă seara, mîncînd din palmă, în picioare, pe ogor, „de-aia sîntem puși aici, să facem treabă cu pămîntul, nu să stăm toată ziua la cafele și să așteptăm să ne pice mana din cer” — zice el privind către ogoarele fără aspersoare ale C.A.P.-ului Grădinari.

Anul acesta C.A.P.-ul Ogreneni e trecut cu o suprafață de 1 700 ha care ar trebui să beneficieze de sistemul de irigații Titu-Ogreneni, dar nu sînt condiții efective de activitate decît pentru 350 hectare. Cîeva ar trebui să vadă unde se împotmolește apa de nu curge la vale conform calculelor, planificărilor și asigurărilor date. Se întîmplă probabil ceva similar ca pe canalul principal care începe în Titu și se termină pe terenurile C.A.P.-ului Ogreneni: apa vine din stație în stație și la coada canalului nu mai ajunge. Pe undeva, poate la Vinători, poate în altă parte, cîeva oprește apa voind să aibă pe acolo din abundență, iar alții cu aceleași drepturi, au doar cînd le prisosește celorlalți.

La C.A.P. lucrează efectiv

pinză cu pămînt și pietriș și au diguit canalul ridicîndu-i puțin nivelul, atît cît să nu se înfunde pompele. Cele două bătrîne pompe APT și-au cam făcut normele udînd terenurile C.A.P.-ului, mai ales că anul trecut a fost mare secetă la porumb, și cum stau cu roțile lor mari de fier, necauciucate, îngropate în pămînt pe partea dinspre canal, cu mustățile celor două furtunuri groase, unul lăsat în canal să tragă apa, celălalt îndoit spre cîmp și conectat la țevile de aluminiu îngropate în grîu, par niște gînganii arhaice și deși duduie preistoric, vopsea lor proaspătă, verde, le integrează în peisaj, astfel încît par să fie aici de la începutul lumii, crescute direct din pămînt.

„Pentru asta am venit aici, zice Marin Gheorghe, să văd care-i situația, să mă conving că merg aspersoarele, apoi iau șaretă și plec în celelalte zone unde se irigă”. Nu departe, calul înhamat la șaretă aștepta docil, pascînd pe marginea șoselei. „Grîul nu-i pierdut la ora asta. Trebuie să-l acoperim în cîteva zile cel puțin cu o trecere de apă. La orz, însă, cauzează. A dat internodul. Vedeti ce canon pe capul nostru?” Lîngă el patru bărbați se „canonesc” efectiv în jurul unui APT care se încă-

Simplu trecător, nevizat, ai fi sesizat în seara lui 20 aprilie că la Naționalul bucurestean se întâmplă ceva, ceva deosebit, cu mult mai însemnat decât un spectacol de teatru.

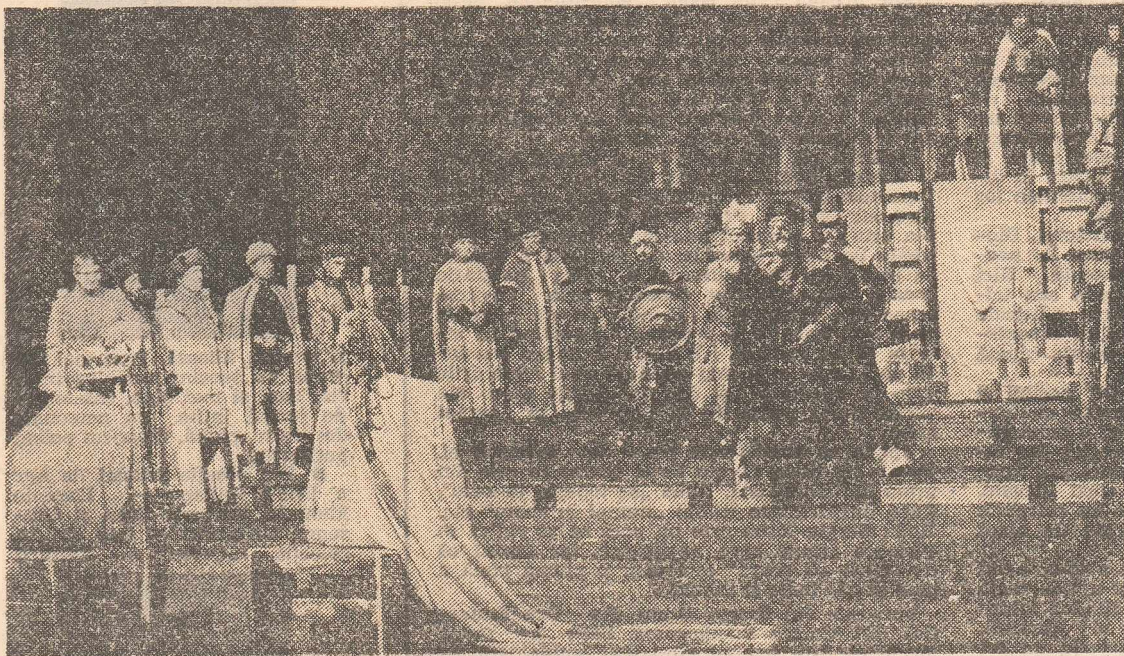
În cunoștință de cauză, nu te miri recunoscând printre cei prezenți, zeci de figuri proeminente ale culturii, artei și științei românești. Temerara realizare a celui dintâi teatru al țării — cronică vie a unui minunat fragment din lupta poporului nostru pentru Independență — alăturarea a două nume de prestigiu — scriitorul Titus Popovici și regizorul Horea Popescu — au făcut ca seara aceasta să fie, de luni și luni de zile, o seară mult așteptată. Este momentul din care iată, **Moștenirea** — cronică dramatică semnată de Titus Popovici, nu le mai aparține doar lor, celor ce-au muncit-o, ci și nouă, celor care am fost la prima ridicare a cortinei, ca și celor ce vor veni după noi.

„Teatrul mi se pare aia cea mai fertilă a dezbaterii, — se mărturiseste autorul — acestui vechi templu al sensibilității îi revine misiunea, foarte grea, de-a-l face pe fiecare spectator să se închipuie în atâtea ipostaze și să le trăiască într-un timp concentrat și magic.

Am reușit sau nu? Din momentul miraculos în care răsună gongul răspunsul nu ne mai aparține... aparține celor pentru care toate aceste străduințe, uneori grele, uneori pline de renunțări individuale, totdeauna însă prilej de mari bucurii, s-au adunat în spectacol.”

Ne-am propus ca lor, celor ce-au primit **Moștenirea** — spectatorii — să le dăm și noi cuvântul.

Spectacolul este impresionant. Aceasta este prima senzație și, de fapt, nu e o senzație, e mai mult decât atât, e o trăire profundă. Cunosce piesa — ne destăinuie regizorul Mircea Mureșan, de cind s-a scris. Am auzit-o în lectura autorului. Acum, mă uimește, pentru că în forma ei literară, mi se părea aproape imposibil de realizat pe

— MOȘTENIREA —

„Un moment istoric gândit cu profunzime”

scenă. Iar spectacolul are nu numai calitatea monumentalității, implicit în text, ci are ritm și are fior de la un capăt la altul.

— În primul rînd mă interesa foarte mult textul lui Titus Popovici, ne declară, la rîndul său, prof. univ. dr. Ovidiu Trănea. Apoi, pentru că îi cunosc maniera și, cred, într-o anumită măsură și concepția, am vrut să văd cum a fost gândită de apreciatul regizor Horea Popescu. Pentru mine, ca simplu spectator, a fost impresionant, de-a dreptul covârșitor, prin maniera de realizare, prin montare, prin complexitatea factorilor reușiți care au contribuit la

aceasta. Este ceea ce se cheamă un spectacol total în care, totuși, se evidențiază niște proeminente actoricești. Pe de altă parte, cred că în actualul moment, pe care-l trăim fiecare, piesa aceasta readuce în conștiința civică, prin intermediul celei artistice, imperative ce trebuie bine însușite și care îndeamnă la demnitate pe dublu plan: individual și național.

— Este un spectacol care pune în lumină nu numai valorile trecutului — întărește ideea romancierului Petre Sălcudeanu — ci, în egală măsură și valorile prezentului. Mă refer și la cele morale și la cele politice și la cele etice.

— Nu simtăm obișnuinți, în general, la un spectacol de teatru, cu ceea ce vedem în această seară — este de părere interpretul de operă Ludovic Spiess. Este un spectacol în viziuni cinematografice, care emotionează și conving. Să nu uităm că la baza realizării acesteia este o muncă titanică, pe măsura subiectului, de altfel. O istorie întreagă — anii de glorie din vremea voievozului Mircea — a reînviat sub ochii noștri. O distribuție aleasă frappează prin faptul că nimeni n-a dat înapoi de a ocupa, indiferent ce rol, mai întins sau mai restrîns. Cît despre Gheorghe Cozorici, talentul, forța, experiența sa l-au

pus la reușite ce conving pe deplin. O astfel de realizare nu este numai o minerie a Teatrului Național „I. L. Caragiale” ci și a noastră, a tuturor.

Realmente impresionat de spectacol s-a arătat și regizorul Andrei Blaier.

— Îl consider un eveniment cultural, artistic și politic. Este un spectacol bazat pe un text extrem de inteligent și cu o densitate de idei rar întâlnită. Regizorii Horea Popescu și Mihail Manolescu au căutat să-i ofere o teatralitate pe măsură. În ansamblu, au reușit să găsească un echivalent bun textului, dîndu-i toată valoarea și făcîndu-l convingător, percutant. Tendința de spectacol cinematografic ar trebui — cred eu — să cedeze locul disputei de idei, care singură este un spectacol. E o gândire frumoasă, sint niște minuni de text! Sint, cu adevărat, emoționat și cred că e o împlinire bună, în România, acest spectacol.

Exclamația profesorului universitar Ion Dodu Bălan — „Magnific!” — este susținută de temeinice argumente.

— Foarte bine scris, bazat pe o solidă documentare, este un moment istoric gândit cu profunzime de un scriitor talentat, cu o viziune complexă, dialectică, asupra istoriei. Un regizor extrem de înzestrat cum este Horea Popescu și toți actorii, de la cei mai de seamă pînă la figuranți, au servit acest text, dînd unul dintre spectacolele cele mai mărețe ale dramaturgiei contemporane. Istoria renaște, oamenii sint vii, problematica lor devine și problematica noastră. Ca atare, putem spune că am asistat la un spectacol desăvîrșit.

Am fi doriți să mai înregistrăm încă multe alte impresii. Nu puțin au fost, însă, aceia care ne-au rugat să-i păsăm, o vreme, cu răspunsul. Cronică dramatică **Moștenirea** semnată de Titus Popovici îndeamnă la veghe și meditație — aleasă calitate a unui spectacol.

LIANA MOLNAR ■

Marioara
Murărescu

La ceasul doinelor...

Este un adevărat privilegiu să știi să te apropii, cu mintea și inima, de cîntecul neamului tău; să știi că prin cîntec poți cunoaște oameni și locuri, poți citi în cartea vremii, deschizînd porțile istoriei.

Pentru că dintotdeauna, noi, aici, ne-am însoțit cu cîntecul. El a fost leagăn pentru speranțele marelui nostru, tovarăș bun și nelipsit în momente de sărbătoare, îmbărbătare în clipe de grea cumpănă, cîntec pentru eroii neamului; din vremi și peste vremi, baladă pentru acest pămînt.

Oameni aleși și minți luminate au arătat cu ani în urmă, importanța folclorului în făurirea unei culturi naționale. Într-o adevărată constelație, artiști de geniu au venit curînd să confir-

me prin creația lor, în fața lumii și în fața vremii, acest mare adevăr.

Cu pasiune și dragoste, cu migală, cu cea mare răbdare a cercetătorului, generații de specialiști au adunat de-a lungul anilor în arhive materiale cu valoare inestimabilă; le-au studiat, încercînd să definească legăturile care guvernează creația populară, demonstrînd marea bogăție, unitatea în diversitate a folclorului românesc.

Oameni aleși și minți luminate ne îndeamnă și azi să ne întoarcem mereu la izvoare. Urînd acest minunat indemn, păstrînd și continuînd cele mai frumoase tradiții românești, interpreții de azi împletesc într-un cîntec unic specificul fiecărei zone, aducînd pe marea scenă a țării, cu glasul, cu acea părțică de suflet care înseamnă de fiecare dată contribuția artistului, mărturie peste timp ale devenirii noastre.

Acești oameni de talent, de cele mai diverse profesii, mulți dintre ei foarte tineri, ne invită după o zi de muncă, să poposim la ceasul doinelor... demonstrînd prin întreaga lor activitate artistică viabilitatea creației noastre populare, amintindu-ne nouă și tuturor celor care ne ascultă, că această podoabă de preț a culturii românești nu este doar document de arhivă, concertele și spectacolele, acele adevărate sărbători ale sufletului nostru, nu sint doar reconstituire.

Folclorul este aici mereu tînăr, ca frunza verde.

Să poposim la ceasul doinelor... și să nu uităm că noi, chiar dacă sintem orășeni, de ieri sau de azi, chiar dacă zilnic mergem cu metroul spre locurile noastre de muncă, bucurîndu-ne de cuceririle de nebănuit ale minții omenești, să nu uităm că în lada de zestre a sufletului nostru, păstrăm fiecare o doină, o baladă, o ie românească.

Cronica literară

de Romul Munteanu

pag. 10

Pașii poetului

de Victor Crăciun

pag. 11

Artistul — conștiința a epocii sale

Petre Gusti:

„Totdeauna am cîntat în limba română”

— Care a fost melodia dumneavoastră cea mai celebră?

— Toate care au devenit slă-

gare!

— Bine, atunci care vă stă

mai aproape de suflet?

— Toate. N-am cîntat melodii

care să nu-mi spună nimic,

să-mi displacă, să-mi fie de

parte.

— Cred că „Îți mai aduci a-

minte, doamnă” v-a adus pînă

și-n auzul celor care n-au prins

epoca. Ce-ar fi s-o ascultăm!

— Nu se poate, îmi pare rău.

S-a ars motorul magnetofonului!

— N-o aveți pe disc?

— Nu, discurile s-au spart la

cutremur și cînd m-am mutat.

— V-ați luat geamantanul

și-ați plecat de mai multe ori?

— Prin țară da, în funcție de

angajamente, de turnee, de in-

vitatii. Dar în București nu am

schimbat decât vreo cîteva a-

drese. Penultima, în casa veche

de pe Soseaua Încercării și acum,

aici, în Pantelimon.

— Văd că romanța v-a men-

ținut tînăr, dar nu v-a prea

îmbogățit!

— Pe vremea noastră se cînta

de plăcere. Cîntărețul era și

atunci un om stimat, cu o po-

ziție onorabilă în societate, cu o viață plină de bucurii, dar modestă și echilibrată. Noi n-am știut să ne comercializăm muzica, n-am cîntat la nuntă, n-am știut să facem piața. Cînd cîntam în restaurant, ne încasam leafa. Pentru o melodie preferată primeam o carte de vizită cu numele cîntecului solicitat, nu o bancnotă de o sută de lei.

— Bine, dar era totuși restaurant!

— Astăzi vi se pare desuet, puțin depășit. Dar atunci nu erau concerte decât foarte puține. Uneori, la sălile Comedia, la Tănase, la Arenele romane dar locul nostru de muncă erau restaurantele și grădinile celebre din București și din provincie. Poate că așa a fost avantajul!

— Cum adică?

— În primul rînd, cîntam fără microfon. Nu aveai putere și voce, treceai la altă slujbă. Apoi atmosfera de restaurant, altfel foarte civilizată, dădea cîntărețului un sentiment de comunicare cu ascultătorul, o

(Continuare în pag. 14)

CORNEL NISTORESCU ■

Ipostaze ale poeziei (I)

Nu întotdeauna un scriitor își poate legitima talentul în modul cel mai convingător de la apariția primelor sale cărți. Cealaltă șansă nu trebuie nici ea exclusă din această discuție. Tipul de poet ce se naște cu cartea cea mare în mină, asemenea unui anumit Făt-Frumos din basmele noastre, nu este nici el o curată utopie.

Reflectând acum mai mult asupra poeziei ne aducem aminte că însăși ruperea scriitorului de un anume cordon ombilical, reprezentat de marii sau micii săi idoli, presupune uneori un efort tenace și îndelungat de autonomizare. Faptul acesta capătă o evidență mai mare la autorii care ies în public și se angajează în diferite competiții literare când instrumentele lor de „luptă” sînt încă destul de labile.

O astfel de ipostază nu spune încă totul. Dincolo de aceasta este misterioasa stare de poezie. Scriitorul nu emite în permanență. Nici miticele frunze de dafin din Eleusis sau tridentul din Delfi nu scoteau sunete muzicale decât la o anumită mișcare a vîntului. Transformată spre expresivitate, starea de poezie capătă și ea modulații diferite și inegale.

În fața unui asemenea „spectacol” posibil și repetabil criticul se cuvine să rămână circumspect și răbdător. El trebuie să aibă o bună stîință a așteptării, chiar dacă ieșirea sa din tăcere se soldează cu judecăți variabile sau aparent contradictorii. În fața unor cărți inegale, opiniile sale se adevărează, între un nu categoric și un da plin, diferențele generate de actul lecturii sînt imense.

De aceea, jubilarea copilărească a unor poeți față de criticul care, chipurile, și-a pus după o anumită vreme cenușă în cap, fiindcă talentul lor a învins, este și firească și absurdă. Un da plin nu este în mod obligatoriu un act de mea culpa. Afirmarea se configurează la modul plener doar atunci cînd o anumită carte e justificată ca însăși în modul cel mai convingător cu putință.

În fața poemelor lui Radu Sergiu Ruba din *Iluzia continuă* (Ed. „Cartea Românească”, 1988) nu am ezități, chiar dacă în mod evident cordonul său ombilical îl mai leagă încă de universul literar imaginat de Mircea Cărtărescu. Și autorul *Iluziei continue* se exhibează la modul ostentativ și el introduce în versurile sale un gen frumos de patos adolescentin, tipic acelora ce descoperă lumea prin fiecare sunet, gest, act sau pată de culoare. Universul ambiental se arată astfel ca un spectacol cu mai mulți actori în care și autorul reprezintă un „personaj” donic să-și etaleze interiorul solicitat de meditațiile sale itinerante.

Poezia lui Radu Sergiu Ruba stă sub semnul total al erosului. Zeul viclean al amorului incită la cunoaștere, exhibare, căutarea sinelui, confesiune. Adolescențele din *Iluzia continuă* nu au moduri de-a se mira cochet în fața oglinzii ca fetele de odinioară din poezia lui Coșbuc. Erosul se ivește astfel în starea adolescentină ca iluzie, presupunere, divinație, aproximație, joc al cuvintelor și imaginilor mereu schimbate. Ironic el însuși, ludic, hazos, poetul împinge în față clișee posibile ale tinereții în căutarea dragostei. „Vorbesc destul de tare între ele : / dacă nici de ghindă nu apare / înseamnă că e la teză / supraveghează / se îndrăgostește de propria-i corigență / se chinuie” (Vacanța).

Inocență, reverie, centrarea eului asupra eului rămin mereu posibil. Spectacolul comic

discret subminează erosul cu mici pocnituri de ironie. În acest spectacol intră ea, ei și ele. El este poetul, ochiul ce privește în acest mic insectar de amintiri. Enumerarea, aduce personajele în scenă. „Ea, frumoasă să-nrăpunești / fostă liceană / un rebuț educațional, de-al meu...” În joc intră astfel și ceilalți : „Ei / să afecteze eruditie / ghicind bunăoară de la distanță pe nime / stelele de pe cer adunate cu studenții”. Raportate la sine, celelalte intră în marea iluzie a literaturii. „Ele / mamifere ale rațiunii / să se lovească sonor de cărțile noastre încă nescrise”. (Iluzia comică).

Relieful cel mai puternic al *Iluziei continue* îl conferă poezia faptului cotidian, a micului fapt adevărat, a ipostazelor umane ușor hilare. Drumul de la J. Prévert la Radu Sergiu Ruba s-a scurtat, concentrîndu-se în frumoase secvențe de umor balcanic, de periferie a omului în raport cu ea, indiferent de mica geografie locală. Gesturile sînt desenate prin cuvinte, scena este vizualizată. „Femeia Tereza cu poala rochicii / lustruiește o prună / așteptînd ca cineva să i-o ratifice. / Bărbatul Dumitru constată un lucru / apoi mai constată unul / lucrurile sale se amestecă / și dau de dorința de-a sta picior peste picior (O zi petrecută în corpul meu).

Iluzia se convertește astfel în reversul ei. Poezia lui Radu Sergiu Ruba devine în cele din urmă antiiluzionistă. Ruba „se topește în zare”, Ruba îmbătrînește (timp) „numai în somn” etc. Radu Sergiu Ruba este un poet ce se ridică în picioare „înde spre neatîrnare, iar faptul că realitatea „îi scapă” este doar o glumă bună a unui poet ludic și ironic.

Versurile lui Florin Bratu din *Ora fantastică* (Ed. Cartea Românească, 1988) ar putea sta și ele sub semnul altui text emblematic cu o semnificație total diferită : „Elementele, ea pure privești”.

În *Ora fantastică* vegetalul și apa reprezintă elementele semnificative ale acestui univers literar în a cărui geografie afectivă grădina, pădurea și riul constituie zonele de atracție ale imaginației scriitorului. Îngemănarea dintre spațiul floral și fertil al grădinii cu apa curgătoare scoate în evidență un gen de spațiu preferențial și protector, tipic pentru un poet ce se replică cu discreție din fața civilizației urbane. Grădina este în același timp un semn al inocenței. „Cine mai are privirea curată / Grădina să vadă arzînd cum arată”. (Cine). Apa este un drum spre eternitate, ce străbate un spațiu protector. „Trece firul apei către întotdeauna. / Trece prin întimplările lumii / Rămîne în urmă cîte o fată / Și mai încoale cîte o casă rămîne”. (Parcă nevăzută).

Dar versurile lui Florin Bratu funcționează estetic cu mari intermitențe. Oazele poeziei sînt mici. Dincolo de ele stă ca o amenințare desărtul antipoeziei. Stereotipurile de limbaj și de gîndire, metaforele facile frecvent repetate, abuzul cu totul excesiv de stele, evocate în cele mai variate contexte, arată lenevirile unui spirit imaginar, blocat de un anume naturism desuet și provincial. Emfatic, declamatoriu și banal în ceasurile sale slabe de poezie, Florin Bratu are încă o expresivitate precară și un mesaj artistic sumar și descentrat. Cînd poetul cetății nu somnolează poezia sa se aude, chiar și de la distanță, cînd îl cuprinde incintarea față de sine sau de destinul general al celui ce scrie, versurile lui se retrag într-o adevărată surditate estetică.

SEMNAL

● Recentul roman al lui Daniel Vighi se intitulează *Insemnare despre anii din urmă* (Ed. „Cartea Românească”, 1989). Proză de bună calitate, cu fra-

za scurtă, tăioasă. Pare mai degrabă un succint monolog interior sau, și mai bine, însemnări de jurnal intim cu personaje desprinse, parcă, dintr-un peisaj patriarhal.

● Din creația triadei de aur a litericii italiene — Eugenio Montale, Umberto Saba și Giuseppe Ungaretti — iată că în colecția „Orfeu” a Editurii

„Univers” a apărut volumul de versuri *Bucuria*, de Giuseppe Ungaretti. Versiunea românească aparține lui Alexandru Ungureanu, iar prefața și tabelul cronologic sînt semnate de Doina Codrea Derer. După cum se cunoaște, poetul din Lucca (Toscana), de la a cărui naștere s-au sărbătorit nu demult 100 de ani, a trăit cîteva ani buni în Alexandria (Egipt) și la Paris, unde prietenia cu Apollinaire, Modigliani, Braque, Picasso, Sorel, Bergson avea să-l apropie simțitor de simbolismul francez.

Ungaretti a cultivat o lirică intelectualistă, modernă, sobră, rafinată, antiretorică. Poemele — alese din volumele *Vita d'un uomo*, *Bucuria*

nafragiilor, *Sentimentul timpului* s.a., sînt întesate de imagini de o deosebită sobrietate și concretețe. Să reproducem această frumoasă profesiune de credință umană din poemul *Agonie*: „Să mori precum ciocirile însetate / de miraj / Sau / prepeștea după ce a trecut marea / în primele tufisuri / intrucit să zboare / nu mai vrea / Dar nu să trăiești din tînguie / ca un sticlete orbit”.

● În colecția B.P.T. a Editurii Minerva a apărut romanul *Vară indiană*, de William Dean Howells (traducerea, prefața, tabelul cronologic și notele aparțin Mariei-Ana Tupan). „Decanul” (Dean) literelor americane din ultimul pătrar al secolului trecut este destul de cunoscut publicului român (prin *Ascensiunile* lui Silas Laphan, *Riseurile parvenirii*, *Un caz modern*). El face parte din ceea ce tipologia literară a numit „școala realis-

ta a secolului al nouăsprezecelea”. Henry James vedea în monumentalul scrierilor sale un adevărat „tablou complet al vieții americane”.

Autoarea versiunii românești a romanului *Vară indiană*, Maria-Ana Tupan, conchide, convingător : „Încercînd să-l urmeze pe Tolstoi, Howells a izbîndit într-o mai mică măsură. Înzestrat cu un superior simț al forme și cu capacitatea de a realiza un fel de reducere a istoriei la scara destinului individual, mai curînd decît proiectia acestuia pe axa istoriei, el era destinat mai puțin amplexelor desfășurări epice, simfonice orchestrate, și mai mult micilor bijuterii camerale, de genul celui mai drag roman al său, *Vară indiană*”.

● La Editura „Facla” — o carte pentru copii — semnată de Ligia Tomșa : *Aripa diminutii* (cu ilustrații de Aculina Popa). Volumul cuprinde mici povestiri cu tîlc, adevărate lecții de viață. Lumea mare a celor mici și-a găsit un fin observator.

Vitrina artelor

Plastică

Creații de bijutier

Cuvîntul desăvîrșire apare rar în critica de artă și nu numai din vina criticilor. În literatură și, în general, în artele unde tradiția impune criteriile ale calității valabile pentru toată lumea, termenul e în uz. Critica teatrală, de exemplu, are obiceiul să deosebească ferm jocul bun de jocul prost. În discuția creației plastice, dat fiind primulul ideii de originalitate, problemele binelui (și ale mai binelui) se pun doar în cadrul felului de noutate cultivat de artist. Cîtoror e derutat. Puțini realizează că, de fapt, tocmai discuția desăvîrșirii e evitată. Pentru că o lucrare poate să impresioneze prin noutatea mijloacelor și a felului, dar altfel să nu aibă nici o valoare. Să nu fie creație, ci o cale lesnicioasă, neprestă spre notorietate.

O seamă de artiști de mina întii sînt puțin luați în seamă — de criticii ce laudă cu exagerare elementul originalitate, se înțelege — tocmai pentru că evidențiază, în tot ce întreprind, ambiția perfecțiunii. Ei știu că e vorba de o himeră, dar mai știu și că opera unor clasiici din vechime sau mai dincoace, din

vremurile moderne, ne stîrnește și ne îndreptățește, cu suma măiestriilor atinse de aceștia, să stăruim, să credem că merită. Cornelii Petrescu e unul din ei. Format ca medic endocrinolog, afirmat în cercetarea științifică medicală, Cornelii Petrescu a renunțat cu totul la profesie, de dragul picturii. Se cunoște destui medici care vor să fie și pictori. Cornelii Petrescu a optat și actual său a avut consecințe insemnate, a dat existenței sale nerv, clipe de fericire și, ce-i mai interesant, un curs precipitat dramatic, marcat de aspirația obiectului de artă perfect. Picturile sale, majoritatea de format mic, ne amintesc că există și muzică de cameră și instrumentala, nu doar creație simfonică sau de operă. A optat, prin urmare, și în cadrul propriu zis al profesiei, afirmîndu-se ca plastician printr-un gen de tablou-obiect ce evocă munca orfevrierului. Temele sînt tradiționale, dar comportă o operație de asimilare atît de atentă, de amănunțită și, în final, atîtea revizui și restaurări încît pe acest pictor și temele îl deosebesc. Ca orice artist autodidact, care posedă o metodică severă a studiului deprinsă în alt domeniu — iar studiile medicale oferă una din cele mai complexe și verificate metodici de învățare — Corne-

liu Petrescu și-a însușit meșteșugul picturii și și-a format o concepție întrebîndu-se continuu asupra proprietății și a adevărului lucrurilor de învățat. Tot ce știe acum, i se potrivește. Originalitatea imaginilor create de Cornelii Petrescu e o problemă de adevărat. Din care cauză, munca în atelier nu devine, ca în cazul altor dezorientați, un chin, ci o desfătare pe fondul unui travaliu absorbant. Ar-

Cuvîntul finisaj are astăzi în ochii unora o conotație peiorativă. Cu conștiința sa de bijutier, Cornelii Petrescu se îndrește ca tabloul să aibă, cînd părăsește atelierul, o prestație — obiect de artă fiind — superioară. Materiale de care se slujește sînt din cele mai bune, ramele sînt concepute ca să pună în valoare imaginea. Cîndva, pictorii contractau operele deodată cu rama și între clauzele mari ale contractului figura calitatea pigmentilor.

Am ocazia să cunoșc de aproape felul în care își consideră artistul tablourile și, de un timp, și efortul pentru pregătirea unei expoziții personale. Mărturisesc, urmărindu-i strădanile, că mi-am ameliorat simțitor părerile în legătură cu categoria de pictori pe care o reprezintă. Cornelii Petrescu e un creator autentic și valoros pentru că nevoia spirituală pe care dezvoltă în noi micile sale compoziții cu figuri, colaje — atît de verosimile în raport cu realitatea arhaică românească de unde se inspiră — portretele reactivează criteriile de bine și de rău în artă.

TUDOR OCTAVIAN ■

Muzică

Simfonia muncii

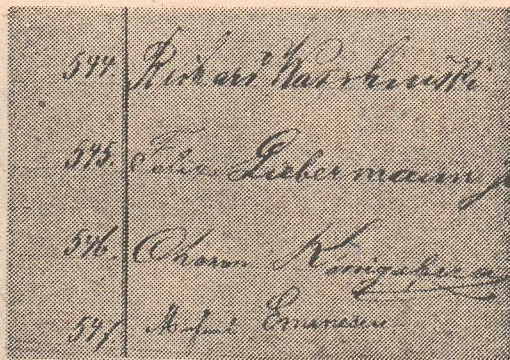
Ultima lucrare a lui Șerban Nichifor, audiată recent la Tirgu Mures, aflată în primă audiere absolută, Simfonia a VI-a, este un adevărat omagiu adus muncii reflectate în diversele ipostaze ale vieții ; de la efortul fizic la cel intelectual, o sinteză muzicală profundă a ceea ce constituie caracteristici umane : munca și gîndirea ! În acest sens vom fi de acord cu prezența mai multor stiluri de creație în același op. voită — de această dată, așa cum ne spune compozitorul — și chiar cu unele imitțiuni, ca de pildă vestita *Ciocirle*, din *Rapsodia* I de George Enescu : în sfîrșit, vom admite — ținînd seama de reflectarea ideii filozofice — o oarecare lipsă a varietății ritmice între cele trei părți (ce se cîntă fără întrerupere) care ar fi putut duce la o și mai ridicată tensionare a dramaturgiei muzicale ; căci cursivitatea discursului este foarte clară, cele două teme principale crescînd continuu și suferînd diverse transformări, de la expunere și pînă la apoteoză. Melosul oferit este de o autenticitate românească tulburătoare, atît prin intervalica folosită cit și prin haina armoniei modale ; orchestrația e strălucitoare, coloritul pornind din neguri și ajungînd la monumental ; talentul și cunoașterea te-

meinică a mijloacelor de expresie, întregul audiat, ne reconfirmă impresiile noastre despre tînrul Șerban Nichifor pe care — așa cum am mai afirmat — îl socotim un reprezentativ artist al generației sale, poate chiar seful ei !

Prezentarea acestei lucrări, a lăurii de *Preludiile* de Liszt și *Concertul în re minor pentru pian și orchestră*, de Brahms — splendid interpretat de oaspelele sovietice Nikolai Suk — ne-a fost mijlocită de orchestra simfonică a Filarmonicii din Tirgu Mures, aflată sub conducerea vechiului și valorosului său dirijor Szalman Lorant. Cunoscută drept una dintre cele mai serioase instituții muzicale românești, cuprînzînd și un colectiv coral, alături de multipla laureată, orchestră de cameră, Filarmonica se află astăzi la un moment de cumpănă. Cu toată pofta de a cînta, corzile sînt descompletate și, deci, dezechilibrate față de restul instrumentelor ; posturile de violoniști sînt libere, concursuri există, dar angajați noi nu se prea vîd intrucit absenței conservatoarelor (puțini și ei) sînt trimisi în stagiatură în alte calități, în loc să-și ocupe postul și funcția pentru care s-au pregătit și în care statul a investit serioase fonduri ; și, situația aceasta nu este — din păcate — singulară ! Pe de altă parte, pe aici s-au perindat mai mulți dirijori ; de la Remus Georgescu și pînă la Cristian Mandeal ; singurul care a rămas este dirijorul Szalman Lorant ; dar și el, peste foarte puțin timp, se va pensiona : cine va conduce, oare, destinele acestei

Certificatul de absolvire a primelor două semestre la Universitatea din Berlin și registrul de înscriere la nr. 547: M. Eminescu

Pașii poetului

Cum a devenit student la Berlin

La Viena studenția era frumoasă, orașul atrăgător. Cel peste o sută de studenți veniți din toate colțurile românești năzuiau deplina unire și independență a patriei lor. Întîlnirile deveneau de aceea fascinante lupte de idei, care au și avut ca finalitate organizarea serbărilor de la Putna, în august 1871. Anticăriile, ca și bibliotecile erau ticsite de cărți uluitoare. Profesorii de excepție și cursurile de interes pentru întreaga arie a disciplinelor lăsaau urme adânci asupra formației intelectuale și cugetării lui Mihai Eminescu. Student extraordinar (Ausserordentlich Hörer), el avea șansa să audieze ceea ce-i plăcea, să citească ceea ce dorea.

Si totuși, printr-una din acele hotărâri care i-au schimbat neașteptat de atîtea ori viața, în toamna anului 1872, după o sedere de cîteva săptămîni la Iași, în cercul junimistilor, în loc să se reîntoarcă la Viena, își schimbă locul de studiu și se înscrie la Universitatea din Berlin.

Dar, nu era logic, dacă între timp ar fi avut certificatul de maturitate, să-l prezinte la Universitatea din Viena și să-și continue studiile ca student ordinar în acest oraș, unde se acomodează și îi plăcea? Eminescu rămîne la Viena nu pentru că avea acest certificat, ci tocmai pentru că nu-l avea! Acesta era motivul pentru care s-a îndreptat spre Berlin. Ne-am pus ades întrebarea, înainte de călătoria noastră de documentare, de ce a ales Eminescu Berlinul în locul exuberantei vieti vieneze, în care se încadraseră deplin, legînd și frumoase prietenii nu numai studențesti, dar și în viața artistică, ale cărei saloane erau invitat să le viziteze. Să fi fost simplul îndemn al unor membri ai Societății „Junimea” care studiaseră la Berlin? Să-i fi

produs Viena o mare neplăcere care să fi scăpat memorialiștilor vremii?

Mentorii junimisti, Titu Maiorescu, Iacob Negruzzi, Vasile Pogor, Nicu Gane și alții, îi vor fi atras cu discreție atenția că anterioara calitate de student extraordinar, adică audient, nu putea duce la nici o finalitate dacă nu-și va încheia studiile și nu-și va sustine doctoratul. Cum, după studenția la Viena, cunostințele sale temeinice echivalau știința multor profesori de gimnaziu sau liceu, era simplu să-și încheie undeva pregătirea scolară, ca „privatist”, și să obțină certificatul de maturitate, singurul care îi deschidea calea urmării Facultății de filosofie ca student ordinar la Viena. Dar, nume cunoscut în literatură și aflat la o vîrstă dincolo de cea obișnuită scolară, îi va fi fost greu lui Eminescu să facă acest gest. La Berlin însă aflăm că nici nu avea de ce. Nu avea de ce, intrucît între timp aflase și el că alte universități din Europa puteau fi frecventate de studenți în chip obișnuit fără a poseda un testimoniu de maturitate. Iar una din acestea era chiar foarte aproape: la Berlin.

Pătrundem în „arhivul” — cum ar fi spus poetul — Universității Humboldt, unde sîntem primiți cu amabilitate chiar de directorul ei, dr. Winfried Schultze, bărbat tînăr, de cîteva ani conducător al acestei instituții, dar unul din remarcabili specialiști în istoria învățămîntului superior și a legislației privind procesul de învățămînt. Cercetăm regulamentele pe baza cărora funcționează celebra universitate încă de la înființarea ei, din 1810: *Statuten der Universität zu Berlin* (Buchdruckerei der Könige, Akad. der Wissenschaften, Oktober 1816). Acum și aici se deslusec definitiv lucrurile. În Paragraful III, pagina 29, sînt prevăzute condi-

țiile de înscriere la această Universitate, în care se face distincția între înscrierea studenților autohtoni față de cei străini. Pentru a obține legitimația de student, autohtonii, conform regulamentului adoptat la 12 octombrie 1813, prezintă o dovadă de terminare a studiilor liceale, dar „în cazul în care este străin, trebuie să se legitimeze printr-un certificat de bună purtare adus din țara sa de origine” („ist er aber ein Ausländer, sich durch Zeugnisse aus seiner Heimat über die Unbescholtenheit seiner Person ausweisen”).

Este foarte limpede: Senatul universității, pentru a încuraja străinii să frecventeze instituția, în vîditul scop de a populariza cultura și știința germană, încurajează în acest chip ca un număr mare de studenți din alte părți să poată studia aici.

De această reglementare a putut să beneficieze Eminescu. În acest caz se poate explica de ce desi se consențează în certificatul de absolvire a primelor două semestre (1872—1873) eliberat de Senatul și Rectorul Universității că înscrierea s-a făcut pe baza unui act eliberat de Liceul din Botosani, această mențiune să aibă în vedere în fapt un certificat de bună purtare. De aceea M. Eminescu nu a putut fi descoperit în registrele scolare din Botosani. Certificatul de bună purtare putea fi dat de orice altă instituție și încă este posibil să fie găsită copia lui în alte arhive, intrucît originalul nu se păstrează la Universitatea din Berlin.

Situația reală ne îndeamnă să credem, după 120 de ani de la începutul peregrinărilor studențesti eminesciene, că toate cercetările efectuate la Botosani, București, Sibiu, Beiuș și în alte locuri pentru a se putea descoperi trecerea „privatistului”, deci a liceanului particular — pe acolo, făcute, cu pasiune și sir-

Eminescienc

La Botoșani, viața și opera lui Mihai Eminescu continuă să fie omagiate prin organizarea unor largi manifestări de cultură.

Teatrul „Mihai Eminescu” a pus în scenă piesa „Intemeietorii” de Mihai Eminescu (fragmente dramatice), în regia lui Dan Alexandrescu și scenografia lui Traian Nițescu. În același timp, teatrul botoșănean prezintă periodic, la Casa memorială a poetului de la Ipotești, spectacolul de sunet și lumină „Eminescu”, în regia lui Eugen Traian Bordsanau. Dan Frățicu pregătește, la Teatrul de păpuși „Vasilache”, din același oraș, un spectacol după ca-

podopera eminesciană: „Luceafărul”.

La Întreprinderea textilă „Moldova” s-a deschis expoziția foto-documentară: „Pe urmele lui Mihai Eminescu” și a avut loc simpozionul „Eminescu și Botoșani”.

Cu prilejul Olimpiadelor de literatură, desfășurate sub genericul „Eminescu 100”, la Botoșani, Ipotești și Pomirla au avut loc șezători literare sub genericul: „Porni Luceafărul...” și a fost editată foaia volantă „Eminescu '89”.

Au fost lansate și se desfășoară concursurile de poezie și critică literară „Porni Luceafărul”, de publicistică: „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie”, precum și cel de interpretare a poeziei — „Eminesciana”.

Desene pe asfalt

Ultimul cîntec de dragoste

După ce am închis ultima carte a Danielei Crăsnaru (*Fereastră în zid*, Editura „Scrierile românești”), am murmurat, neauzit, o laudă supremă: ultimul cîntec de dragoste! Fiindcă așa mi s-a părut în clipa aceea de grație, că mă aflu în fața ultimelor versuri, trecute miraculos prin catastrofe și miragii devoratoare și ajunse spre noi ca semne definitive incizate în memoria noastră cu puterea literel-sunet stîrnind în visare adevărate iluzii.

Lată un poet! mi-am zis. Poetesa sună convențional și de tot neghiob; Daniela Crăsnaru e un poet demn de admirație și respect, exprimîndu-se cu toată mirabilitățile, suavitățile și (de ce nu?) cu asprimile pline de virilitate ale femeii-artist, deopotrivă creatoare de artă și „obiect” (cosmic, presupun) inspirator.

Cartea e toată un amalgam: tandrețe austeră, jubilație scăzută, încercănate de presimțirea primejdii, bucurie avară. La început scîncetul iubirii-abia-iesite-din-adolescență. Apoi strigătul femeii înfrigurate de precaritatea iubirii. Urletul, mai apoi, al ființei dezrădăcinată, tirată în gol existențial, în mediocritatea diurnă, ruptă de aerul / al înălțimilor. Neputința multiplicării. Ea începe prin a nu putea fi doi în iubire. Prin a nu transcende clipa.

Poetul nostru e inflexibil, neîmpăcat, justițiar. Slujit de tot ce e vibrație, sevă, simț, virtualitate, verticalitate. Un atlet al iubirii, proteic, devorator și devorat. Verbul ce-l exprimă gîndirea e „impetuos animal”. Cîteva certitudini: „...nimic nu se poate întîmpla în afara cuvintelor”. Sau: „Și totuși / cuvintele poemelor mele-au iubit / nu doar un singur bărbat”. Sau: „În burta calului / grecii beau vin și se pregătesc de victorie”. Sau (metafora ferestrei): „...și eu / bat cu bastonul meu în poarta închisă / cu bastonul cel orb / bat în această copertă ca într-un zid / unde iar desenez eu fereastra / pe care n-am s-o deschid”.

Sînt versuri ce deconspiră „temperatura” lirică a poetului nostru, cum ziceam, a poetei noastre altfel atît de zgîrcită cu detaliile „întime”, altele decît cele suflătești.

Daniela Crăsnaru e și ea, ca toți poeții de nobilă stirpe, o „inventatoare” a iubirii și o autoare de legi, aspre îndeobște, implacabile. Iată o „Erezie”, un ultim cîntec de dragoste: „Eu chiar am fost / marea promisiune / Eu chiar am desenat pentru ei / triumful Bermudei / pe numai cîteva centimetri fierbinți. / Hei suflul tu zgîrdă, hei carne cu zimți! / Hei sînge bulmac îndopat cu alicie! / El era pregătit pentru droguri ușoare / pentru iluzii pitice. / El nu mai văzuse niciodată o extraterestră; / pentru el / nu mai picase nimeni din cer. / Eu chiar am fost fiola lui de cianură / putrezind la rever”.

Fereastra în zid reconfirmă strălucitoarele înzestrări ale unui poet devenit nume de referință în literatura noastră.

GHEORGHE TOMOZEI

minunate orchestre? Căci dirijori tineri nu se prea întrevăd la orizont și, apoi, ucenicii trebuie să crească sub îndrumarea maestrilor și nicidecum să învețe de la orchestra, care dovedește — ea însăși — o mare sete de cunoaștere artistică.

Dincolo de toate cele arătate, hărnicia se vede peste tot, aici, la Tirgu Mures. Valeriu Major este un director tînăr, instalat de puțini ani la cîrma instituției. Să precizăm că el este un artist care a studiat vioara la înalta școală a celebrului Leonid Kogan, că a fost solistul orchestrei din orașul natal; astăzi, el înconjoară pe toți membrii colectivului în care a crescut cu focol său ardent spre calitate și exigență în tot ce se face.

Să notăm cîteva cuvinte despre Szálman Loranț. Elev al marelui maestru Antonin Ciolan, absolventul clujean a început prin a dirija celebrul — prin 1954 — Ansamblu de cîntece din Tirgu Mures, trecînd ulterior la Filarmonică. A obținut multe succese în cariera sa, atît în țară cît și peste hotare. Munca i-a fost remarcată și recompensată, prin decernarea unor înalte distincții: Ordinul Muncii și Ordinul Meritul Cultural; dar Szálman a rămas modest. Nici nu s-a împăunat, dar nici nu s-a plîns cuiva pentru faptul că, vreme de 25 de ani, el, dirijorul permanent al uneia dintre cele mai reputele simfonice din țară, n-a ajuns să fie invitat — măcar o singură dată — la conducerea unei orchestre similare din Capitală!

CLAUDIU NEGULESCU

Premieră la Teatrul Mic

Premiera Maidanul cu dragoste, versiune scenică de Grigore Gonița după romanul cu același titlu și piesa *Domnișoara Nastasia* de George Mihail Zamfirescu, a adus, cu forță artistică, aproape de suflutele spectatorilor viața bîntuită de nevoi și de uraganul patimilor a celor de dincolo de barieră. Asemeni zbaterii de aripă a Nastasiei de a-și lua zborul din cenușia și azi dispărută periferie bucureșteană spre lumea de vis pentru ea a Popa Nanului, tot astfel Rodica Negrea s-a înălțat spre o mare creație. Alături de ea, Gheorghe Visu, Sorin Mede-

leni și celelalte stele tinere ale teatrului au rotunjit, prin joc modern, un spectacol de ținută. Înduioșătoare prezența în scenă a lăutarilor, pe scripa și țambalul cărora își sprijineau tînguinea și aleaul sărmanii mahalalelor de altădată. În foaia program, dinamicul director Dinu Săraru scrie: „Toate realizările Teatrului Mic sînt expresia unei munci de ani pentru actori, regizori, scenografi, tehnicieni, pe care nu mă sfîesc s-o numesc dură, pătimașă, de sublimă salahorie în slujba ideii că se poate și că avem obligația să lăsăm ceva în urma noastră”. Am plecat de la premieră cu această impresie.

FLORIN CONDURĂȚEANU

Cartea de film

● Secolul Cinematografiei se intitulează mica enciclopedie a cinematografului universal, apărută recent la Editura Științifică și Enciclopedică. Lucrarea, deosebit de amplă, complexă, excelent elaborată, ține locul unei veritabile istorii a cinematografului în date și comentarii, un „rezeveu” al întregului fenomen cinematografic de la nașterea lui pînă în zilele noastre. Coordonatorii: Cristina Corciovescu și Bujor T. Ripeanu, precum și autorii: Doina Boeriu, Cristina Corciovescu, Rodica Pop-Vulcănescu, Bujor T. Ripeanu, Ioana Creangă, — ne propun un tom de 605 file, care se constituie într-o apariție editorială de excepție. Cea de-a șaptea artă, cinemato-

graful, este surprins în 4 000 de articole.

Așadar, de la babilonieni, egipteni și chinezi, care dobindiseră primele cunoștințe științifice despre lumină și umbră și chiar realizaseră primele proiectii, la cea de-a 33-a ediție a Festivalului internațional din Berlinul Occidental, unde s-a decernat „Ursl de aur” filmului chinez *Sorgul roșu*, iar „Ursl de argint” este dobîndit de filmul sovietic *Comisarul*; de la matematicianul grec Euclid, care a demonstrat că lumina se propagă în linie dreaptă — principiu fundamental pentru proiectie —, la cea de-a 41-a ediție a Festivalului filmului de la Cannes, unde Marele Premiu „Palme d'Or” este atribuit filmului danez *Pelle cuceritorul*,

iar premiul de interpretare masculină este obținut de Forest Witaker pentru rolul din filmul american *Pașărea*, în regia lui Clint Eastwood; de la astronomul și fizicianul grec Ptolemeu, care în „Optica” sa studiaseră persistența retiniană, legile reflecției și ale refracției, la cea de-a 31-a ediție a Festivalului filmului de autor de la San Remo, unde actorul român Victor Rebengiuc este distins cu Premiul de interpretare pentru rolul din filmul *Moromeții*, în regia lui Stere Gulea. Lucrarea este deosebit de cuprinzătoare, oferind, așa cum pertinent subliniază Florian Potra, un adevărat „dicționar cronologic”, care probabil e nou în domeniu.

DORIN SALAJAN

Prin muncă ne rostim

(Urmare din pag. 1)

mitetului Central al Partidului Comunist Român, a acționat cu hotărâre sub conducerea partidului, pentru înfăptuirea exemplară a programului de dezvoltare economico-socială a țării.

Succesele acestea, ca și cele obținute în zilele premergătoare marii noastre sărbători a muncii de către colectivele de oameni ai muncii de pe tot cuprinsul patriei, departe de a ne mulțumi, de a ne relaxa în acțiunile noastre de edificare a țării, ne mobilizează efortul și inteligența pe care le consacram pe mai departe îndeplinirii exemplare a sarcinilor economice, a planului în fiecare unitate, la fiecare loc de muncă. Acum, în pragul acestei frumoase și pline de semnificații pentru noi, zile a muncii, toate organismele democrației muncitorești-revoluționare, toate organizațiile componente ale puternicului Front al Democrației și Unității Socialiste, toți oamenii muncii, poporul întreg acționează într-o deplină și strânsă unitate, în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru înfăptuirea neabătută a tuturor indicatorilor planului, a programelor de dezvoltare economică-socială a țării. Expresie a acestei puternice unități în jurul partidului, se exprimă în realizarea exemplară a sarcinilor de zi cu zi în condiții de calitate superioară, și la termen, în toate sectoarele de activitate, în spiritul exigențelor formulate în cuvântările tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 12-14 aprilie, la Plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste și la grandioasa adunare populară din Capitală. Unitatea, adesiunea la politica internă și externă a partidului se constituie într-un puternic angajament de a munci mai mult și mai bine la edificarea patriei, la dezvoltarea sa armonioasă. Unitatea și adesiunea este totodată o expresie vie a recunoștinței celor ce muncesc de a li se asigura, pe mai departe, de a li se garanta cel mai sacru drept: dreptul la muncă. „Va trebui, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Cuvântarea la Plenara C.C. al P.C.R. din 12-14 aprilie, să avem în vedere o asemenea dezvoltare generală pe întregul teritoriu al țării, a tuturor sectoarelor de activitate — industriale, agricole și sociale — care să creeze condiții corespunzătoare de muncă pentru toți cetățenii și, în primul rînd, pentru tineret.

Trebuie să considerăm că una din îndatoririle fundamentale ale societății noastre socialiste este asigurarea locurilor de muncă corespunzătoare pentru toți fiii patriei”.

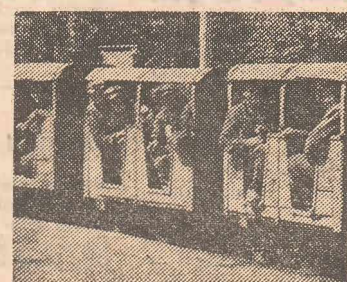
Avînd garanția cea mai înaltă a muncii — izvorul tuturor bogățiilor și bucuriilor omenești, fiii muncii, poporul întreg muncitor al României socialiste, strîns unit în jurul partidului, al secretarului său general, sint gata, cu eforturi sporite, să întîmpine marea Zi a Muncii, să întîmpine alte două mărețe evenimente din viața politică a României: a 45 aniversare a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă și Congresul al XIV-lea al partidului,

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

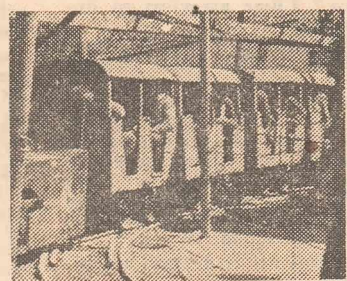
La o mie cinci sute de metri în subteran, detunătura a icnit scurt, înăbușit. Pereții galeriilor preiau și multiplică explozia dînd de veste că o nouă recoltă de minereu a fost smulsă tăcerii încremenite a muntelui. Din firida în care ne adăpostim percepem reverberațiile împușcături ca pe o forță telurică scăpată de sub controlul omului. Cel neavizat trăiește cu intensitate clipa sub privirile îngăduitoare ale neobosiților căutători de comori în pîntecul muntelui. Intrarea în mină are întotdeauna emoția unei călătorii inverse pe scara geologică ce-ți inspiră clipa începuturilor. Cînd liniștea a luat din nou în stăpînire spațiile excavate și maestrul Iosif Virciu s-a convins că nu există nici un pericol de suprare, primim acceptul și înaintăm în preabataj. Ioan Cîrlea, șeful grupei de mineri cîntărește cu ochii bunului cunoscător minereul prăvălit în vatră. Pare mulțumit. Dislocarea a circa 180 tone de minereu nu este deloc puțin. Subinginerul Ioan Bar, adjunctul șefului de sector și tehnicianul Ioan Bolunduț, secretarul comitetului de partid, nu-și ascund bucuria. Ortacii sectorului V de la Întreprinderea minieră Baia de Arieș au luat o serioasă opțiune în întrecere, chiar de la începutul anului. Tovarășul Aurel Mocanu, secretarul comitetului de partid pe întreprindere, era de părere că unor astfel de oameni puși pe fapte mari nu poate să le scape fruntășia. De cînd au prins gustul primului loc a trecut cam mult timp. Succesele s-au constituit în tradiție. Și autorii lor din orizontul minus 91 metri țin la prestigiul cîștigat și nu vor să se culce pe lauri. Ei știu bine că ortacii lor Vasile Vlad, Iosif Adam și Vasile Răsunoii din orizontul minus 83 metri, ca și echipa condusă de Petru Batea de la orizontul minus 99 metri sînt tot atît de vrednici și ambițioși.

Pînă la Ziua de 1 Mai a mai rămas puțin. Întrecerea în subteran se întefeste tot mai mult. Așa că nu se poate ști care din formații se vor situa pe primul loc. Un lucru este însă cert de pe acum: cîștigători vor fi toți cei aflați în competiție. Cu alte cuvinte, întregul colectiv ce raportează un spor de aproape 6 milioane lei la producția marfă și un însemnat avans la producția fizică, concretizată în 6 tone plumb și 85 tone cupru. Reținem un fapt deosebit de meritoriu: întregul spor de producție a fost obținut pe seama depășirii productivității muncii cu 4 la sută. Generalizarea în toate abatajele a metodei de exploatare descendentă cu camere și suprare forțată a minereului oferă tuturor posibilități egale de sporire substanțială a randamentelor, ajungîndu-se în medie la 12 tone minereu pe post. Inginerul Alexandru Cosma, șeful sectorului minier, a avut un cuvînt greu de spus în aplicarea acestei metode și de aceea este îndreptățit să susțină că în felul acesta se asigură un grad înalt de valorificare a zăcămintului, consumul de manoperă scade cu peste 30 la sută, în timp ce pentru susținerea abatajelor este nevoie de un volum de masă lemnoasă de trei ori mai mic. În condițiile în care unul din obiectivele majore ale întrecerii este tocmai diminuarea consumului de lemn, este de la sine înțeles bătaia pentru cruțarea pădurilor. De o vreme încoace eforturile cadrelor de conducere și specialiștilor s-au soldat cu rezultate încurajatoare. În unul din abatajele situate la orizontul minus 99 metri, s-a

renunțat complet la folosirea lemnului. Toată susținerea se efectuează cu prefabricate din beton și armături metalice. Noutatea stîrnete, cum e și firesc, un viu interes. Să scoți din subteran la zi minereul celui mai nobil metal fără nici o bucată de lemn? Așa ceva nu s-a mai pomenit de cînd e mina! Minerii Apusenilor au început să scoată la suprafață mine-reuri fără a cheltui nici un gram din podoaba „aurului verde” al pădurilor. A fost revoluționată oare așa de mult tehnica mineritului? Cu certitudine se poate răspunde DA! Spiritul născocitor al minerilor Țării de Piatră probează acum mai mult ca oricînd valențele sale creatoare. Mina nu mai este cea de odinioară. Cuceririle științei și tehnicii au pătruns în abataj, în frontul de lucru făcînd munca băieșilor, cum li se mai spune aici, mai ușoară și mai spornică. De cînd apa ajunsă în frontul de lucru asigură o umectare corespunzătoare a rocii, iar compresoarele în neostenita lor zbatere nu conțin să pulseze în abataje, într-un

Miner la Baia de Arieș

singur minut, mai mult de 300 mc aer curat ce poartă mirosul cetinii de brad și parfumul florilor de cîmp, temuta silicoză a fost eradicată aproape complet. S-a schimbat oare mineritul? Ne-greșit, DA. La intrarea în schimb, minerii beneficiază de o masă caldă, consistentă, gratuită. Printr-o simbolică învecinare, la gura galeriei Pacea, ființează un cabinet medical în care oameni în halate albe sînt solidari cu cei din subteran veghind zi și noapte la sănătatea și reimpătrărea puterii de muncă a minerilor. Obligatorietatea controlului medical periodic și efectuarea unor tratamente care să preîntîmpine eventualitatea unor boli face parte, aici, dintr-o adevărată strategie a medicinei omului sănătos. În astfel de condiții de muncă ieșirea la pensie de vîrstă din minerit a devenit un fapt normal, obișnuit. În zilele cînd redescopeream o altă mină decît cea pe care o cunoscusem cu ani în urmă, am aflat vestea că minerul șef de brigadă Aurel Drăgoi, după ce a intrat de două ori în posesia mult rîvnitului titlu: Diamant de Apuseni, s-a retras în

pensie, la Ponorel. „Să nu spu la nimeni că ai gătat-o cu mina, l-au sfătuit în glumă ortacii. Nu te vor crede și vor spune că ți-ai modificat cartea de muncă”. L-am măsurat și noi pe Aurel. Om sănătos, în puterea muncii. Am rostit în gînd: toate la timpul lor. După muncă și răsplată! Ducînd cu el climatul de competiție de la mină, nu ne-ar mira dacă Aurel Drăgoi va cîștiga trofeul celui mai bun crescător de animale!

Imaginea cocîrjată a truditurului la săitroc mai poate fi înfrînită doar în înfrîntoarele documente ale Muzeului din Roșia Montană. Locul trudei istovitoare l-au preluat mașinile de încărcat mecanic, prelungiri inspirate ale minții și brațelor omului. Transportoare acționate electric, mașini pneumatice de găurit, locomotive electrice fac din minerit o profesie rîvnită și respectată. Înnoirile se succed cu repeziune încît este mereu nevoie de reimpătrărea cunoștințelor profesionale, de însușirea celei de a doua și chiar a celei de-a treia meserii. De altfel nu sînt puțini cei care și-au alăturat profesiei de miner pe cea de mecanic sau artificier. Pe măsură ce spațiul muncii dobîndește tot mai mult atributele unui grad sporit de mecanizare, este firesc ca tocmai ca o compensație a eforturilor fizice oamenii adîncurilor să lucreze mai mult cu mintea, să gîndească mai virtos la cerințele de mine ale mineritului. Neîndoios că achizițiile tehnice de pînă acum se constituie într-o convingătoare pledoarie pentru îndrăgirea profesiei de miner. Afirmația nu este nicidecum de circumstantă. De cîțiva ani, ștabela mineritului este preluată de tot mai mulți absolvenți ai liceului de specialitate din localitate. Ioan Selagea, Dumitru Ivan, Nicolae Cutea, Emil Mucea, Ovidiu Țîr și alți colegi de-ai lor au devenit ortaci de abataj ducînd cu ei un plus de tinerețe și elan în fronturile de lucru ale adîncurilor.

Mineritul de fiecare zi poartă la Baia de Arieș și în minele componente de la Zlatna și Roșia Montană chipul oamenilor ce au făcut din profesia lor un mod demn al muncii și existenței lor.

Mineritul, cu toate ademenirile lui — retribuții substanțiale și condiții moderne de lucru — nu l-a deturnat pe oamenii locului de la rosturile lor dinții. Maistrii minerii Ioan Bobaru din Sohodol, Iosif Virciu din Lupșa și artificierul Traian Fonoage din Musca cîștigă frumusețea la mină. Ceilalți membri ai familiei rotunjesc îndestulător bugetul, încît i-ar putea ispiți să nu mai trudească în gospodărie. Așa ceva nu e cu putință. Ar rîde ortacii de ei vîzîndu-i intrînd zilnic în magazinul alimentar. Vaca, boii, porcii, oile din bătaură sînt ale lor și nu se pot lipsi de ele în ruptul capului. Fără cultivarea ogorului și creșterea animalelor nu s-ar simți în rînd cu ceilalți cînsăteni.

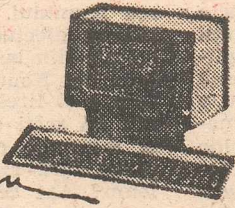
Pentru o bună parte din zi abatajul se retrage sfios și lasă loc ocupațiilor agricole. Sub zodia acestui triptic sta-tornic: prezența tutelară a muntelui, exploatarea mine-reurilor nemetalifere și practicarea agriculturii, se împlinește destinul celor cu dublă identitate profesională care pe parcursul unei singure zile schimbă perforatorul și mașina de încărcat din subteran cu mulsul vacilor, mînuirea coasei, fîurirea măiestrelor tîlnice de Apuseni.

SEBASTIAN TRUȚA

atelier literar

Junie Novianu

Fatma Sadac — Hirsova. O „rupere” a gândului poetic, nejustificată și neînlocuită de altceva, vă anulează în parte unitatea poemelor, unele dintre ele — **Drumuri, cărări, poteci, Năluca, Orașul liminează** — aproape implinite. Din această pricină, intuiția rămâne în urma înțelegerii, iar conceptele exclud imaginea. Procesul poetic, de obicei, este exact invers: intuiția și imaginea merg înainte. Și mai este ceva: vă lipsește energia ritmului. Oricât de alb, și de în afara ortografiei, versul trebuie supus ritmului. Altfel e ca un riu încremenit între maluri.

Dumitru Novian — Brașov. Computerul vă mulțumește pentru scrisoare. În ceea ce privește poezia, considera că trebuie să mai aveți răbdare. Versurile trimise nu sînt „oarecum surrealiste, abstracte, statice, uneori false, cu un fard” ci doar vor să fie altfel. Și mai rețineți: fardul nu e fals el doar falsifică. Dacă ați reușit să descifrati un vis în somnul domnișoarei Pogany, trebuia să ni-l spuneți. Sigur, dacă era un vis frumos.

Toma Crihălmeanu — Miercurea Ciuc. Există multă promisiune lirică în ceea ce ne-ați trimis. Prima impresie este aceea că vă complicați expresia, încărcînd-o cu lucruri inutile.

Faraon Eugenia — Huși. Chiar dacă nu vă vine să credeți, și nu vreți să credeți, față de iunie 88 ați coborît mult sub ceea ce promiteați. Poemele de acum, adică, nu au provocat nici un fior.

Veghe — Galați. Constați pe discreția noastră: nu am citit nimic, nu vă cunoaștem, nu știm cine sînteți și nu așteptăm nimic.

Manculea Dan — Rimnicu Sărat. Doriți un răspuns precis, clar și fără menajamente la poemele trimise. Nu menajăm pe nimeni, dimpotrivă. Numai că, parcurgîndu-vă poemele, de genul: „Sînt pentru tine o culoare / ce nu te-ar entuziasma deloc / dacă-ai afla-o. / Mi-am dat seama / că nu te dizolvă deloc / în suflul meu plin de urme de picioare / urmele tale” — nu vă putem da un astfel de răspuns. Doar o sugestie: nu mai lăsați pe oricine să umble așa, brambura, prin suflul dumneavoastră. Puneți, acolo, un afiș — „Plecat în concediu”. „Se deratizează”, „Închis pentru inventar” — etc. — și apoi luați primul tren — indiferent direcția — și faceți o pauză de scris. Măcar cîțiva ani.

Emil Mihail Lungeanu — București. Computerul are memorie bună și își amintește cu plăcere a-

mănuntele din scrisoare. Citiți-vă poemele cu voce tare. Veți observa că accentele, de multe ori, cad unde vor ele și nu unde ar vrea poezia. Resurse aveți. Temele vă lipsesc. După furtună începe frumos, dar sfîrșește în cronică banală. Poemul cel mai reușit — **Semne de bătrînețe** — ne spune că sînteți în măsura să faceți lucruri frumoase; Se pare, însă, că nu de sfaturi aveți nevoie, ci de publicitate. La noi nu se poartă așa ceva și e bine că, între timp, ați bătut la alte uși.

Gheorghe Văcăriuș — Botoșani. O anume îndeminare poetică, zestre a fiecărui moldovean, ajutată de lectura poeziei noastre clasice, vă apropie mult de poezie. Nu reușiți însă să vă eliberați de clișee — unele au fost metafore, dar prin

repetiție nu mai sînt —, nici de imagistica joasă.

Peptan Nicolae — Bumbesti-Jiu. Dacă aveți răgaz, revedeți **Peisaj și Sentimentele trec prin oameni ca fluturii**. Se aude aici un cîntec frumos, dar e ca un bloc de marmură din care ar urma să apară o statuie.

Nicodim Neagu — Brașov. Nu ne-am auzit de multă vreme. Atunci, parcurgîndu-vă poemele din **Lasou pe viață**, observam, și vă reproșam, neologismele și înclinația (căutată) spre poezia cerebrală. Acum observăm că vă preocupă măturile din debara, cirpele de spălat pe jos, hîrdaiele cu ficuși, tăiatul lemnelor pe vreme de frig, șahul pe spinarea sclavelor, florile mirositoare de miște, aromele mărului și mirosul de gaz lampant. Vreți neapărat să fiți original. Povestea aceasta e mai întîi de toate, o atitudine interioară, un mod de a te înfrunta cu lumea și de a trăi (și conviețui) în lume. O puteți face la modul personal, o puteți mima. Depinde cit convingeți. Pe noi nu ați reușit să ne convingeți deloc.

DARIE NOVĂCEANU

Orgoliu

Nu-l credeți pe cel care spun
Că zeii sînt mereu fericiți;
Ei nu știu
Că și zeii plîng cîteodată,
Dar plîng în gînd.

Și ieri, și azi

Tăcerea ta —
nod în gîtul clepsidrei
ce-mi cîntărește
liniștea.

Eu

Acum,
ca un iceberg
care arde sub apă.

Ape tulburi

Sentimente smulse.
Cum cirglul undiței pește,
brusc, definitiv,
lăsîndu-l apoi să se zbată
deasupra apei.
Solzi de cuvinte
înfipte îndărăt
în
liniști imbrîncite spre disperare.

ALEXANDRA CANTIS

Femeie la apus

Voi fi și eu această femeie
zăbovind stîngheră în pragul inserării,
netemîndu-se că se va închide ușa nopții după ea,
ca și cum asta ar fi drept.
Și a mea va fi resemnarea venind pe urma tristeții,
ca și privirea pendulînd în ritmul neînduplecatului
Orologiu.

Iată, păsările două cîte două se întorc

Tu ești singura mea speranță făcută pod
la fiecare intrare în ceață.

Cum nu auzi răspîndirea ființei mele pe țărîmii tău?

Fără tine părăsită sînt de reazemul părintesc.
al înțeleșului
și nu mai știu cerului să înapoiez căzutele stele.

Iată: păsările două cîte două se întorc la cuib
Și brațele mele în locul tău cuprînd tristețea.

Am auzit privighetoarea

Am auzit, din încăperea mea goală,
Privighetoarea —
Mai sînt și acum prelungirea aceluia extas
Ce mi-a inundat colțurile.
Nu mai gîndeam la mîine,
La singurătate,
La întuneric.
Uneori un sunet neînsemnat din trupul cîntecului
Ca un fulg se desprindea
Pătrunzînd pînă unde sufletul știuse să rămînă orb
Și devenea răsărit.

JENI C. MITROI

„Totdeauna am cîntat în limba română”

(Urmare din pag. 9)

privire de „control” care nu mintea și care îți transmitea repede ce merge și ce nu.

După cîteva note îți dădeai seama dacă „gîuri” ceva în suflul omului! Scena a creat distanță. Măce, nu merge, îți faci numărul și vezi la sfîrșit. Muzica noastră a avut succes pentru că era caldă, se adresa unui suflet mai puțin agitat și vorbea despre lucruri firești.

— **Uneori grandilocvențe, altele prea sentimentale.**

— Așa a fost și n-a fost rău, dovadă că lumea dă semne de reînnoire la acest gen. Să asculte un cîntec și să se gîndească în liniște la ale sale.

— **Ce părere aveți despre muzica de acum din restaurante?**

— De regulă e un fel de urlătoare. Toti își imaginează că sînt într-o sală a sporturilor, în fața cîtorva mii de spectatori, cînd de fapt nu sînt decît într-un local în fața unor oameni care vor să-și petreacă o seară, să discute în liniște și să asculte ceva plăcut. Cred că solistii din restaurante au complexul afirmării.

— **Comunicați cu personalitățile muzicale de azi?**

— Nu. E un gol.

— **Nu vă place muzica de acum?**

— Depinde. Ce-i frumos, e frumos. Un cîntec de Marcel Dragomir, de Marius Teicu, interpretat de Angela Similea, de Mirabela Dauer, de Corina Chiriac de Illeana, Sipoteanu bucură pe oricine.

— **Și atunci, de unde acest sentiment de ne comunicare?**

— Ei au vîrsta lor, ritmul lor, nu mai au timp de noi, poate că nu-i interesează părerile noastre, cine știe!

— **Și dacă ar veni unul dintr-ei, ce i-ați spune, ce sfat i-ați da?**

— Eu zic că la tangouri, la cîntecele de suflet ne mai pricepem și am avea ce să le spunem.

— **Cum ați început lunga dumneavoastră călătorie prin muzică? Chiar ați visat să deveniți solist?**

— Nici vorbă. Eram pe punctul de a deveni pilot. Urmam chiar o scoală de aviație și ajunsesem cu prietenii la o bere pe o terasă unde cîntau frații Hubert. M-am dus la orchestră și am cîntat un cîntec și, la sfîrșit, unul din frații Hubert mi-a spus că ar trebui să mă apuc de cîntec. M-au și invitat să încep cu ei.

— **Altfel ați fi devenit un pilot curajos?**

— Curajos! Știu eu, poate, poate!

— **Ca pilot ați fi zburat pe deasupra salului natal, Nadăș Român, în județul Mureș. Dar de cîntat, ați cîntat acolo?**

— Nu. N-a fost să fie! Toată familia mea era în București, contractele și turneele nu m-au dus pe acolo. Dar veneau pe la mine și-mi ziceau, Gusti, te-am auzit, bravo mai băiete!

— **Gusti era numele dumneavoastră de familie?**

— Nu, eu mă numeam Augustin Pîntea și mi se spunea Gusti. În 1937 cînd am debutat la radio, am spus P. Gusti, dar crainica s-a gîndit că P vine de la Petre și m-a botezat Petre Gusti și așa am rămas.

— **Și v-ați pensionat în 1968, după 31 de ani. Și totuși, unele cîntece nu v-au rămas mai aproape?**

— Toate cîntecele lui Ion Vășilescu, Ionel Fernic sau Gherase Dendrinu. Fernic mi-a fost chiar prieten. Multe din cîntecele lui le-am cîntat în premieră.

— **Cum v-ați cunoscut și ce fel de om era acest compozitor?**

— Cîntam tot cu frații Hubert la restaurantul Berbec, vizavi de liceul Gheorghe Lazăr, după care ne-am mutat la localul Azuga din Ploiești. Acolo apărea cu noi stiu ce treburi Ionel Fernic. M-a invitat la el la masă și mi-a spus că mă așteaptă să-l fac o vizită la București. L-am cunoscut la el acasă, lingă actrița Numuța Morțun. Compunea instantaneu.

Îl vedeai că la hirtia, fredonează și începe să astearnă notele. Avea scripici. Tot el m-a dus la Roata lumii, cel mai celebru restaurant bucurestean.

— **Cu dumneavoastră a lansat „Îți mai aduci aminte, doamnă”?**

— Da, de atunci și pînă acum am tot cîntat-o. Cînd mai apar pe scenă nu se poate să nu strige cineva din sală. „Îți mai aduci aminte, doamnă?”. Dar și „Te rog să uiti că te-am iubit”. „E mult de-atunci”. „Tu nu știi să iubești”. „Zaraza”, „Iubesc femeia” și altele altele. Și acum cînd le cînt, oamenii din generația mea au o tresărire, îi coplesete memoria tinereții.

— **Unde cîntați?**

— Mai merg în stațiune, la Predeal, la Sinaia, la Borseac și nu pot sta liniștit, mereu îmi vine să spun, dă-mi și mie puțin microfonul.

— **Orchestrale știu toate melodile?**

— Unele da, altele nu. La pensionari, unde cîntă instrumentiști de la Filarmonică, trebuie să le dau partiturile. Ei cîntă nemteste.

— **Vă uitați și dumneavoastră peste partituri să vă aduceți aminte?**

— Adică vrei să spui că ar fi nevoie să mă uit peste trecutul meu ca să-mi l reamintesc? Da de unde, cînt din suflul, unde le am pe toate.

— **Și cît rezistați? O oră, două, trei, patru, pentru cît mai aveți suflu?**

— Pentru patru ore nu, dar de cîntat cînt, alit cît îmi trebuie unui om să se reîntînească în liniște cu trecutul său.

— **Care au fost marile bucurii aduse de romanță?**

— În primul rînd că nu am cîntat numai romante. Am cîntat și cîntecele mele ardelenești, și unele melodii de muzică ușoară. Dar romantele au fost „specialitatea”. Iar bucuriile au fost multe. Am fost un nume, am cunoscut și concertat lingă marile personalități ale vremii.

— **Să le luăm pe rînd!**

— Întîi au fost părinții genului, cei la care am primit cu admirație, Cristian Vasile, Jean Moscopol, Ionescu Gion. Ei au deschis calea pentru noi, cei

din generația cu Ioana Radu, Maria Tănase, Petre Stoescu, Dorina Drăghici, Gavris, Gruză, Ion Luican și alții alții.

— **Cel mai mare?**

— Cel mai mare al țării era Tănase. El era muntele. N-avea nevoie de afișe. Venea în oras, îl vedeau doi-trei și în cîteva ore vîia urbea că a sosit Tănase. Nu mai aveai loc în preajma sălii, darămite pe scaunele dinăuntru. Era un nume și o instituție, o marcă de profesionalism în cîntec. Și noi aveam lume în gară cînd soseau cu vagoanele de turne, dar Tănase întrecea, orice închipuire.

— **Ce-ar trebui să preia muzica de acum de la vremea dumneavoastră?**

— Respectul pentru ascultător, melodicitatea, organizarea?

— **Organizarea? Adică!**

— Erau niște impresari de nădejde. Mă gîndesc la Gaby Michailescu, de exemplu. El era scriitor dar era și un mare impresar, nu se sfia să poarte afișele la subsuoară și să organizeze.

— **Și?**

— Noi am făcut un concert, „Tinerete fără bătrînețe”, cu Gavris, Ioana Radu, Gruză, Petre Stoescu, Dorina Drăghici, eu. A avut mare succes și pret de patru luni a tinut sala plină. Nu s-a găsit un impresar care să organizeze un turneu în țară. Nu mă gîndesc numai la beneficii ci și la generația mea care s-ar fi reîntîlnit cu mare plăcere cu noi.

— **Explicabil și firesc. Muzica aceea era plăcută, ascultabilă, sentimentală.**

— Ea a contribuit la identitatea spirituală a compatrioților nostri. Am cîntat în mari orase europene. Cînd începeam cu „Tară, țărîsoara mea”, vedeam ici colo cite o scripă din lumina care bătea într-o lacrimă. „La margine de București” mă coplesea și pe mine. Vezi, sîntem patrioți chiar fără să ne dăm seama.

— **Dar cîntece străine?**

— Patronii erau oameni cu simțul banului, ne cereau. Dar totdeauna am cîntat în limba română și cu gîndul la ai noștri. A fost luxul și bucuria carierei mele de cîntăret.

● **Recital de balet, vineri 28 aprilie, la ora 18.** Vor evolua soliști de frunte ai baletului primei scene lirice a țării, în fragmente solistice și de ansamblu din baletele celebre. Dintre acestea menționăm pe: Carmen Anghelus, Roxana Ciucă, Roxana Colceag, Elena Dacian, Aglae Gheorghe, Soimța Lupu, Simona Noja, Gheorghe Anghelus, Laurențiu Guinea, Gabriel Opincaru, George Postelnicu, Mihai Spiridonescu, Ioan Tugearu.

● **Simbătă 29 aprilie, la ora 18,** va avea loc un recital vocal, în fața, la reușita căruia își vor da concursul Elvira Cirje, Marina Mirea, Laura Niculescu,

La Opera Română

Elena Simionescu, Ecaterina Tuțu, Florin Farcaș, Ștefaniță Lascu, Nicolae Urdăreanu, Paul Basacopol, Alexandru Moisiuc.

● Pentru micii spectatori, duminică 30 aprilie, la ora 11, spectacolul **Cosette**. Din distribuție notăm pe Ștefan Teodorescu, Marina Mirea, Adriana Alexandru, Nicolae Bratu, Nicolae Constantinescu, Paul Basacopol și Sever Barnea. Își dă concursul corul „Voces primavera”. Conducerea muzicală: Claudiu Negulescu.

● **Trubadurul** de Giuseppe Verdi va fi programat miercuri 3 mai, ora 18. Sub conducerea muzicală asigurată de Cornel Trăilescu, rolurile principale vor fi interpretate de Vasile Martinou (De Luna), Mioara Cortez-David, solistă a Operei Române din Iași (Leonora), Lucia Cicoară-Drăgan (Azucena), Florin Farcaș (Manrico), Dan Zancu (Ferrando) și Ruxandra Vlad (Ines).

● **Baletul Giselle** de Adolphe Adam va putea fi vizionat joi 4 mai (ora 18), cu: Carmen Anghelus, Laurențiu Guinea, Doina Acinte, Mihai Spiridonescu, Mihai Tugearu, Leda Popescu. Dirijează Carol Litvin.

În Mai, când rozele-nfloresc

Muncitorilor

In Mai, când rozele-nfloresc
Scăldate-n aurul din soare,
Popoarele sărbătoresc
A muncii sfintă sărbătoare ;
Și-mbătrînita omenire
In nedreptăți și in dureri,
E tinără ca-ntreaga fire,
Sub cerul dulcelor primăveri !

Noroadele, prin cugetare,
In ziua asta-și dau cuvînt,
Să șteargă tronuri și hotare,
Să fie pace pe pămînt ;
Destule uri, destule patimi
Ne-au dus l-aceiași crud omor ;
Săracii nu mai au nici lacrimi
Să-și plîngă chinurile lor.

Și pînă cînd să ni se spună
Acelăși vechi cuvînt nebun :
Că viața-i rea ?... se face bună
Atunci cînd omul este bun !
Pămîntul este larg să-ndemne
Pe orice om a-și lua un loc,
Și fiecare să-și însemne
Pe el o brazdă de noroc !

Din idealurile voastre,
O, visători, flămînzi și goi,
Vor răsări, ca niște astre,
Senine lumi cu oameni noi ;
Și-n vremile acele sfinte
Pămîntul poate va fi rai :
Vor răsuna mai dulci cuvinte
In cîntecele lor de Mai !

TRAIAN DEMETRESCU

Întîi Mai

Intinerită-i firea sub cer de primăvară,
Pe drum se nșiră-o oaste — e oastea proletară.
Nici zîngăniri de arme, nici sarbădă fanfară...
Ci ochii veseli cată : că-n albe slove-i scris,
Pe flămurile roșii, lumina unui vis.

Se duc cîntînd pe stradă și-n mintea tuturor
E-o dulce-nflăcărare de gînd mintuitor.
Și tot mai blind răsună cîntări molcomitoare :
Un vis ce își revarsă iubirea in popoare —
Iar primăvara cerne un colb mărunt de floare.

I. PĂUN-PINCIO

Primul 1 Mai liber — Al. Ciucureanu

Cîntecul lui 1 Mai

Impărații ce pe frunte au coroane cite trei,
Regii ce împart pămîntul și popoarele-ntre ei,
Zile au de prăznuire cite vrei, cite nu vrei.
Muncitorul însă n-are decît ziua de-ntîi Mai.

In istoria-omenească
Au stăpinii sărbători,
Ce sint lacrimi și singe
Pentru bieții muritori,

A infrîngerii serbare
Și-a robiei trist alai !
Muncitorul însă n-are
Decît ziua d-ntîi Mai.

In această zi se-ntinde
Danțul clasei muncitoare,
In această zi s-arată
Forța ei covîrșitoare

Și de aceea azi oriunde,
Pretutîndeni, unde vrei,
Muncitorul vesel strigă :
Să trăiască întîi Mai !

CONSTANTIN MILLE

Torent de Mai

In sufile, ca un torent de mai,
Ni te reverși, o, patrie, întreagă !
Ce dulce este gura ta de rai
Din care prindem aripă și vlagă !

Pe glia ta stejarii falnici cresc
Nestăviliți de-al vremii crîncen cariu,
Iar spicele din brazde izbucnesc
Mai 'nalte decît lăncile lui Darius !

Iși află visul împlinit contur
In cîntece, in muguri, in metale,
Suind ca o columnă in azur
Cetatea vie-a măreției tale !

Ca in balada unui buciom sfînt
Străbunul meșter împăcat s-adoarmă
Știind că zborul nu-i mai este frînt,
Știind că zidu-n veci nu se mai dărmă !

VICTOR TULBURE

Cîntec de mai

Pași ai lumii, mutați-vă condurii de aur
de pe culmile reci — zale de zăpezi —
peste păduri și livezi,
peste muscele și cîmpuri, pînă
la marea de plaur.

Lăsați-vă urma-n bulboanele riului,
in potirele florilor, pretutîndeni,
in respirația unduitoare a griului,
pe roșiile flăurii de Armîndeni.

Sub cerul limpede, argint curat,
suiți și coboriți din zori in seară
cînd murmură, cu glasul necurmat,
izvoarele și holdele din țară.

Și teferi reîntorși pe culmi, alai,
cînd diminețile își suflă boarea,
in purpură drapați înaltul, zarea,
și țara-ntreagă in vestmint de mai.

Călcați sub talpă goală albe pietre
și dure stînci și huma ce dă roade,
sclipirile zvîcnite din năvoade
și brațele ce-ncing toride vetre.

VLAICU BĂRNA

Spre primăvară

Din streșini picură...
Și-un zvon de vremuri mari —
Să mai surid numai o clipă
— Sculați, ai muncii proletari !

Din zările ce se deschid
Se duc neîntețesi ghețari
Sub cer cu cîntece și flori
— Sculați, ai muncii proletari !

GEORGE BACOVIA

Imnul Muncii

Acum începe munca cea spornică și saltă
Cu-o grabă fericită dintr-o rotilă într-altă,
E-o spornică-ntrărire de mii și mii de fire,
Ca un acord armonic de îngordate lire,
E-o goană de bobine, de roți și transmisioane,
Ce prind să se-nvîrtească și-ncep să se hirjoane,
Și vuie toată casa de-asurzitoare larmă.
Ici munți albi de zăpadă se zbuciumă, se sfarmă,
Pe roțile-nroșite ies norii albi de aburi ;
Viu apa clocotește și colcăie in jgheaburi ;
Urzeala străvezie pe suluri se distramă ;
Ici fără preget zboară suveica și recheamă
Mereu tot alte lire ce se-ntrețes grăbite
In unda înspumată a pînzei înălbite,
Și fabrica răsună de sfîntul glas al muncii,
Al muncii ce hranește și mamele și pruncii.

ȘT. O IOSIF

Cîntec de primăvară

Se cîntă pe muzică de Ciprian Porumbescu

Ride iară primăvara
Peste cîmpuri, peste plai,
Veselia umple țara
C-a venit întîi de Mai.

Muncitorii au pornit
Și-ntr-un gînd s-au înfrățit
Și ei azi sărbătoresc
1 Mai muncitoresc.

Intrățiți azi cu țărani
Muncitorii-n joc și cînt
Prăznui-vor in toți anii
Libertatea pe pămînt.

Peste mări și peste țări
Se adună pe cărări
Lumea toată in alai
Pentru-al-nostru-ntîi de Mai.

MARIA RANTEȘ

Recorduri ale ingineriei genetice

Vă propunem din nou un popas în lumea fabuloasă a ingineriei genetice. De data aceasta va fi vorba de o tehnică propusă și realizată în domeniul transplantului de embrioni de către Institutul agronomic din Timișoara. Interlocutorul nostru este profesorul dr. ing. Ioan Vintilă, șeful catedrei de genetică animală.

— Vă rugăm să rezumați tehnica embryo-transferului.

— Nu sîntem primii în lume care practică asemenea lucrări, dar pot afirma că am pus la punct o tehnologie originală care ne-a permis obținerea unor rezultate competitive. Mai întîi, femelele de la care urmează să se recolteze embrionii sînt supuse unui tratament cu hormoni gonadotropi pentru stimularea ovulației, la 10 zile după apariția căldurilor, așa încît în loc de un singur folicul, cum se realizează frecvent, pe ovar se formează de 5—10 ori mai mulți, urmînd ca după însămintarea artificială să se obțină tot atîta embrioni. Transferați în mame „adoptive”, fiecare dintre acești embrioni sînt capabili să devină, după perioada de gestație corespunzătoare mamei sau vitei normale, purtători de gene de mare valoare zootehnică moștenite de la mama de la care au fost recoltați. Avantajele deci sînt clare: în loc de unul sau doi produși în urma unui singur ciclu de călduri se pot obține 5—10 miei sau vitei cu valoarea de care aminteam.

— Și acum ce ne puteți spune despre premiera românească privind prezentarea embrionilor înainte de introducerea acestora în organele mamelor adoptive.

— În lucrările pe care le-am efectuat am pornit de la faptul, cunoscut în biologie, că embrionii de mamifer, pînă la vîrsta de 8—10 zile sînt alcătuiți din celule sau grupe de celule cu proprietăți unice. Fiecare celulă sau grupă de celule desprinsă din acești embrioni, este capabilă, în condiții speciale, să se dezvolte și să se multiplice, rezultînd noi embrioni și ulterior tot atîta produși normali viabili. Deocamdată, colectivul nostru a reușit ca dintr-un embrion aflat în stadiul de morulă și blastocist să „reconstruim” artificial 2—3 embrioni care s-au dezvoltat ca și cînd nu s-ar fi intervenit asupra lor. O astfel de „operație embrionară” se efectuează sub un microscop care mărește de 80—100 de ori, cu ajutorul unui micromanipulator și a unor instrumente de prindere și de tăiere concepute și construite de noi. Mediul de lucru este asigurat de un autolaborator special cu care ne deplasăm în fermele în care urmează să intervenim. Din cele 2 sau 3 segmente obținute din fiecare embrion, conservate într-un mediu adecvat la temperatura camerei pentru retacere, după 20—30 de minute, s-au dezvoltat, corespunzător, formațiuni sferice de celule și ulterior morule sau blastocisti de sine stătători. Astfel, de embrioni reconstruiți din segmente am fost introdus în organismele mamelor adoptive — sincronizate sub aspectul ciclului reproductiv cu mamele de la care s-au recoltat embrionii.

— Care au fost primele rezultate?

— Sînt încurajatoare și, în același timp, promițătoare. Au fost jumătate din oile primitoare de embrioni segmentați și manipulați. Din cele 22 de jumătăți de embrioni segmentați, la Ciacova și Ghilad, s-au obținut două perechi de gemeni identici sub aspect genetic și 7 miei singulari. Din 12 treimi (segmente de embrioni) s-au obținut un miel singular și un grup de miei tripleți. O altă oile primitoare, de rasă Turcană, a fătat 3 miei: unul Karakul, unul Merinos și unul Turcan (fotografia alăturată). Fiecare dintre acești 3 miei provine din cite o treime de embrioni recoltați de la oile donatoare din rasele respective.

— Operațiile embrionare efectuate de colectivul pe care îl conduceti deschid, probabil, perspectiva obținerii unor produși cu mai mulți părinți?

— Nu probabil, ci sigur. În experimentele în premieră națională la care mă refeream, s-au obținut 2 miei care au doi tați și două mame și alți 2 miei care au 3 tați și 3 mame. Și iată

cum. Trei embrioni recoltați de la 3 rase diferite — Karakul, Turcană și Merinos — prin microchirurgie au fost segmentați în cite două jumătăți. Fiecare jumătate de embrion a fost introdusă sub microscop într-o „anvelopă” translucidă, obținută prin îndepărtarea din interiorul său a celulelor embrionare respective. Cele 3 jumătăți provenite de la cei 3 embrioni de rase diferite au fost „forțate” să se agreghe, formînd un embrion — de sine stătător. După circa 30 de minute de cultivare în eprubetă într-un mediu special, noul embrion a fost introdus în organismul viitoare sale mame adoptive. La termenul fătării s-au obținut 2 miei care aveau caracteristicile celor 3 rase amintite căci, de fapt, aveau 3 tați și 3 mame. Similar s-a procedat și în cazul mieilor obținuți din părinți dubli. Nu este exclus ca, folosindu-se aceleași tehnici, într-un viitor în care credem și pe care îl simțim apropiindu-se, să putem obține și „himere” interspecii cu ajutorul segmentării și agregării jumătăților de embrioni de capră și oaie.

— Care ar fi, după părerea dvs., perspectiva aplicațiilor practice ale cercetărilor și rezultatelor obținute?

— Transferul de embrioni proaspeți sau congelați cunoaște o extindere tot mai largă în țări ca S.U.A., Anglia, Franța, R.F.G., Cehoslovacia și altele. Și în țara noastră metoda este în curs de implementare.

Străduindu-se să îmbogățească zestrea biotehnologiilor moderne care pătrund tot mai intens în domeniul zootehniei, adîncind cercetările de inginerie genetică, colectivul nostru își va sporii aportul la accelerarea ritmului de ameliorare a animalelor domestice. Căci sub aspect practic embryo-transferul și manipulațiile genetice la care m-am referit contribuie efectiv la multiplicarea pe scară largă a femelelor de mare valoare zootehnică, la obținerea de animale transgenice, la sporirea considerabilă a intensității de selecție și la reducerea intervalului dintre generații, ceea ce înseamnă creșterea cîștigului genetic raportat la unitatea de timp.

Garantia succeselor pe care le așteptăm în continuare o constituie competența teoretică și practică a colectivului multidisciplinar, încadrat într-un larg eșalon de vîrste, colectiv condus și îndrumat îndeaproape de reputatul genetician care ne-a fost interlocutor.

Ing. LUCIAN ROȘCA ■

Mereu cu gîndul lîngă pîruetele bobinelor cu fire recuperate, cercetătoarea Eftalea Cărpuş nici n-a băgat de seamă că de pe mosorul timpului s-au depănat șase ani. Cum să valorifice superior peticele de tricot și țesături lip bumbac rezultate din procesul de croire din fabricile de confecții și tricotațe? Cu întrebarea aceasta se scula dimineața în minte, ea îi întîrzia somnul în ceas de noapte. Treptat răspunsul însă începea să ridice fruntea din zecile de variante de scheme tehnologice, din sutele de teste de laborator. Toate încondate sub motto-ul: nimic nu se pierde dacă se transformă cu știință, cu spirit gospodăresc. Nu le mai știe exact numărul. Acum, cînd noua tehnologie a pătruns deja în hale, aceste frămîntări au poposit undeva în arhiva sufletului. O confecție bate la ușa interesului nostru prin tinerețea croielii, armonia culorilor, personalitatea țesăturii. Dar țesătura de idei, de destine profesionale, alcătulind fața ascunsă a materialului, nu ajunge pînă la noi. Această urzeală trainică, împletită din căutări și împliniri aveam s-o descoperim la Institutul de Cercetări Textile cu ocazia recentei consfătuiri anuale a cercetătorilor și specialiștilor din industrie, menită să promoveze progresul tehnic. Invitați de onoare la prezidiu: calitatea, eficiența, modernizarea.

Eftalea Cărpuş începe prezentarea originalului proces tehnologic recuperativ. Emoția parcă i-a adunat în obraji toți bujorii maiului de-afară. Pare o studentă alături de lucrarea de diplomă. Numai că, cercetarea ei și a colegilor înseamnă de fapt două brevete internaționale de o deosebită eficiență, pe baza cărora deja funcționează întreprinderi de filatură la Gura Humorului, Negrești — Vaslui, Timișoara, Arad.

„Cîrca 8 000 tone de petice se adună anual în fabricile de confecții și tricotațe. Pînă acum se foloseau ca materiale de umplutură, articole tehnice nefesute, cîrpe de șters. Zestrea lor de fibre valoroase se irosea într-o utilizare inferioară, pierzîndu-se astfel o resursă de materii prime. Procesul nostru tehnologic prevede o destrămare a peticelor, o amestecare a materialului fibros obținut cu o serie de fibre de legătură și o prelucrare pe utilaje de filare neconvenționale. Rezultă fire medii și groase cu caracteristici fizico-mecanice și de aspect similare cu cele din materii prime originale. Din ele se pot confecționa rochii, pantaloni, cămăși, haine de protecție, articole de marochinărie, draperii, huse. Prin această valorificare superioară a fostelor petice se reduce importul de bumbac cu 1 400 tone, consumul de poliester cu 1 200 tone și de celofibră cu 480 tone. Producătorul de fire realizează o producție globală de 176 milioane

lei și un beneficiu de 17 milioane. Împreună cu ingenera Niculina Vrînceanu și Camelia Handulescu am pus la punct un alt procedeu de refolosire a resturilor de fire tip bumbac apretate și înleiate pe sulurile de urzeală din operația de țesere. Acestea redevin fire apte să fie folosite pentru confecționarea de fețe de masă, draperii, rochii, bleizere”.

Două tehnologii în premieră mondială deja solicitate de R.D.G. și R.S.C. Succesul nu a așteptat-o pe Eftalea Cărpuş de la început cu fanfara în gară. A făcut lîngă veioza de pe birou un adevărat seral în fața cu numeroase tratate de specialitate din lume. Nimeni nu prelucrase fibre scurte ca cele destrămate din petice. Și atunci ingenera timidă de nici 40 de ani a luat în piept abruptul unui domeniu absolut nou. Cu timpul, ideile au început să-i bată la ușa găsînd-o în laborator sau aple-

Îndreptar de tricotat idei

cată asupra calculelor și schițelor. A conceput anatomia unor noi utilaje, pe altele le-a adaptat la specificul acestei fabricații. Rețeta de amestecare cu fibra de legătură este atât de ingenioasă încît se menține culoarea inițială a firelor din petice, ceva mai pastel. Nu se mai impun vopsiri și finisări ulterioare... „Parcă le făcusem transfuzie celor din jurul meu cu dragostea pentru noua tehnologie. Și fețița mea îmi dădea petice de la croitul rochiilor păpușilor. La început, neîncercători, cei de la filatura Gura Humorului mi-au pus în față un adevărat tacioc de fișii de materiale de diverse culori și structuri. Cînd au văzut că instalația le înghite făcînd să curgă fire asemănătoare celor noi, au pus apoi atîta inimă în îmbunătățirea unor soluții încît au devenit coautori la brevet”. O poveste frumoasă cu Penelope moderne împletind cu spor fire și idei.

În Institutul de Cercetări Textile, lupta pentru calitate

nu este doar o campanie între două contracte de cercetare, între semnăturile în codică dimineața și la sfîrșitul programului. Ea reprezintă de fapt un marș continuu. O împlinire, care poate a stîrni zimbete, aduce și ea o confirmare. Într-un magazin, un cumpărător nu știa ce pijama de bumbac să aleagă. Doi bărbați aflați în preajmă i-au venit în ajutor. Au scos din buzunar o lupă, au privit cu atenție materialul și i-au recomandat unul din modele. Cine erau cei doi Sherlock Holmes cu lupă din galanterie? Cercetătorii Ioan Bucurici și Ioan Teodorescu, preocupati de ani de zile de îmbunătățirea stabilității dimensionale a tricotelor de bumbac. O „boală” cronică a acestor confecții le face să se scurteze în timp pe lungime și să se lățească. După prima spălare, pijama, tricoul devin ca pentru ecran lat, putînd adăposti încă 2—3 membri ai familiei. Peste tot în lume se caută tehnologii de preîntîmpinare a modificărilor dimensionale a produselor tricotate. Cu răbdare și meticulozitate, cei doi specialiști alături de inginerii Eugenia Mărgărit și Victor Tatu au pus sub lupa gîndului fiecare fațetă a proceselor tehnologice și au descoperit mai multe remedii.

S-a optimizat tehnologia de tricotare și regimul de funcționare al utilajelor de finisare umedă, de uscare și călcare, s-au pus la punct operații suplimentare pentru a reduce tensiunile aplicate tricotului, astfel menajîndu-i structura.

Ani de frămîntări pentru fiecare concretizare a finisărilor tehnologice. Pînă la urmă, ele și-au dat înlînire nu numai în halele întreprinderilor Moldova Iași și „1 Iunie” Timișoara, ci și în paginile unei interesante cărți românești de specialitate. Așa se face că inginerii din colectiv s-au obișnuit să vină mai în fiecare zi la institut cu o idee nouă în servietă. Pentru ca îmbrăcămînta noastră, din bumbac să vină ca turnată timp îndelungat.

Și alți cercetători au devenit adevărați doctori ai sănătății și tinereții țesăturilor. După sute de analize, ingenera Maria Mușulin a reușit să pună diagnosticul migrării coloranților în amestecul de fibre. Fuga lor dezordonată păta colorația uniformă a tenului acestora. A pus la dispoziția întreprinderilor un adevărat îndreptar de terapii destinate înlăturării defectelor de vopsire a tercoturilor. Cercetătoarea Maria Cerschi a adus microondele în industria textilă, clujenii I. Kerekeș și Gh. Krauss, laserul. Tehnologii neconvenționale de mare randament care au îmbunătățit calitatea produselor, productivitatea muncii, au redus consumurile. Dînspre cercetare adie spre marea industrie primăvara modernizării.

FLORIN CONDURĂTEANU ■

Titlul însemnării noastre este cel al unei lucrări apărute sub semnătura profesorului Ștefan Fătulescu la Editura Științifică și Enciclopedică în cadrul colecției „Știința pentru toți”, realizată sub egida Consiliului Național al Frontului Democratiei și Unității Socialiste.

Cartea se adresează unui public larg (dar nu lipsit totuși de cunoștințe elementare de fizică și științe ale naturii), izbutînd să se constituie într-un ghid agreabil și instructiv, într-o călătorie pasionantă prin citeva din cele mai reprezentative domenii ale fizicii moderne. Este lucrarea unui specialist dar care a ocolit (pe cit i-a stat în putînță) formulele matematice și limbajul ezoteric al volumelor de erudiție științifică, bogată în exemple și mărturii de viață ale unor savanți și cercetători de ieri și de azi. Autorul, el însuși, ține

să se destăinuie, aducînd în argumentație propria sa experiență, arătînd de pildă ce loc important l-a ocupat în biografia sa intelectuală cartea „Chimie fără formule”, editată cu aproape patru decenii în urmă.

„Fizica, o întrebare”

O confesiune asemănătoare cu cea a unui savant de talia lui Albert Einstein care, la fel, nu s-a sfiit să declare că „La vîrsta de 12—16 ani, mi-au căzut în mină, spre norocul meu, cărți în care nu se dădea atîta atenție rigurozității demonstrațiilor, în schimb se scotea bine în relief ideea principală”.

Evident, într-o cărțuie de numai o sută de pagini, profesorul Ștefan Fătulescu s-a văzut obligat de a aborda doar citeva din capitolele fizicii moderne. Astfel, după ce face o legătură între fizică și matematică (supor-

tul abstract al fizicii concrete), autorul se ocupă de conceptele de mișcare și repaus, despre vectori și forțe, despre lumină și electromagnetism, sfîrșind prin a ne vorbi despre fizică și experiment. Folosind o bogată bibliografie, el aduce în atenția cititorului concepte, ipoteze și descoperiri aparținînd unor per-

sonalități științifice de primă mărime, dar nu de puține ori și exemple desprinse din operele unor reputați filozofi și scriitori români, între care Mihai Eminescu, Ion Minulescu, C. Rădulescu Motru, Vasile Tonoiu, care, nu odată, și chiar înaintea omului de știință au sesizat atît de surprinzător fenomenul aparențelor contradictorii.

Salutînd apariția acestei lucrări de larg interes public, ne exprimăm convingerea că ea va reprezenta și o invitație adresată universitarilor noștri, altor științisti de a elabora mai multe lucrări de știință popularizată, atît de bine venite în viața tinerilor noștri ca și în cadrul procesului general instructiv-educativ de depistare și hrănire a talențelor virtuale, a predispozițiilor latente pentru cercetare și gîndire științifică.

LIVIU TIMBUS ■

Continuă majorarea retribuițiilor

Începând de la 1 mai, alți peste 350 000 de oameni ai muncii vor beneficia de majorarea retribuițiilor. Este vorba de lucrătorii din domeniile agriculturii, silviculturii și economiei apelor.

Ilustrare concretă a grijii partidului pentru creșterea nivelului de trai al poporului, această măsură de un profund umanism, inițiată de secretarul general al partidului, continuă preocupările sistematice în această privință ale statului nostru. Forța economică românească, justiția politică economică a Partidului Comunist Român stau la baza unei asemenea ilustrări concrete a construirii socialismului cu poporul, pentru popor. Fiindcă, îi place ori nu-i place nu știu cui de nu știu unde, în România condusă de comunisti veniturile tuturor oamenilor muncii cresc sensibil și cresc mereu, într-o perioadă în care în atâtea țări capitaliste, unde marii profitori uită de la gura cui își string averile, tocmai ei și mercenarii lor laudă pe nerăsuflăte libertățile armatelor în continuă creștere de șomeri și de dezmoșteniți al soartei. Cutremurătoare libertăți! Fastidios trimbițate, în ciuda unei realități supra-

încărcate de stridențe și de nedreptăți poleite.

Realitatea noastră? Iată-o, exprimată de însuși președintele României, la 11 aprilie 1989: „Producția industrială este în acest an de peste 50 la sută mai mare față de 1980. Producția agricolă va fi aproape de 1,5 ori mai mare. Volumul de mărfuri vândute populației, în prețuri curente, este cu 40 la sută mai mare. Fondul total de retribuiție a crescut, în această perioadă, cu circa 60 la sută, iar retribuiția medie cu circa 50 la sută. După cum este cunoscut, în anii 1981—1989 au fost majorate de două ori retribuițiile și pensiile. În acest an, până la 1 august, se va încheia cea de-a doua majorare a retribuițiilor și a pensiilor.

În același timp s-au majorat alocațiile pentru copii cu circa 70 la sută și au crescut cheltuielile sociale pe locuitor cu peste 44 la sută.

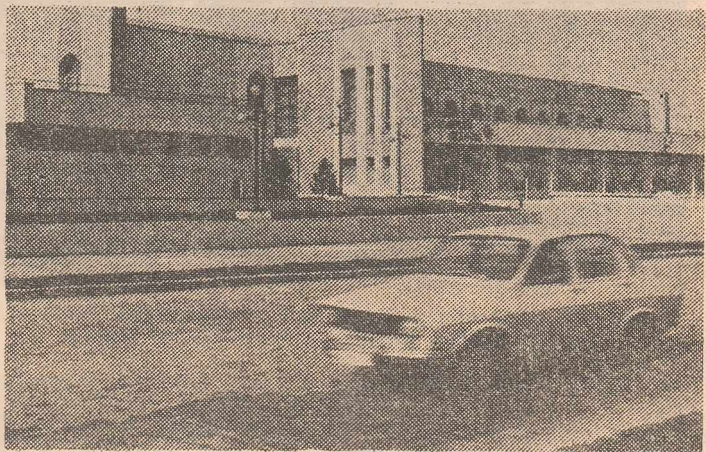
Sint binecunoscută realitatea lumii capitaliste. Lumea a tuturor stridențelor, a tuturor inegalităților, a tuturor vecinătăților zguduitoare — în numele tuturor libertăților, nu-i așa? — a vecinătăților între lux și mizerie, între miliardari și disperaiți sărăciei, între palate și co-

cioabele imunde, dacă nu chiar podurile sub care dorm (ca să nu-i asfixieze libertățile) atîția nefericiți care ar da bucuroși toate sloganurile false pentru o pernă și o fărîmă de liniște. Nu-i de mirare că avocații acestei lumi atît de „fericite” nu văd cu ochi buni întemeierea socialismului sub ochii muncitorilor de pretutindeni și mai ales sub ochii celor pe care îi exploatează și care ar putea să și deschidă ochii...

Ce facem noi, în acest timp al atîtor și atîtor contradicții pe plan mondial? Ne vedem de treabă. Ne achităm toate datoriile externe. Ne vedem de viața noastră. De casa noastră. De țara noastră. Cum? Iată. Continuăm citatul de mai sus: „În general, în această perioadă, s-au realizat vaste lucrări industriale, agricole și de interes național și s-au realizat peste 1 milion de apartamente.”

Cum să nu le stea în gît anumite lucruri unor propovăduitori ai libertăților de paradă care sînt croite în așa fel încît singurul lucru ce nu contează este că ridicarea oricărui milionar înseamnă prăbușirea a nenumărați anonimi sub libertatea de a se prăbuși. Cum să le spună ei acestor înșelați adevărul despre o lume ca a noastră care a desființat, de pildă, dreptul la exploatare? Adevăr biruitor, adevăr care, în ceea ce ne privește, se arată limpede de întemeiat pe puterea contestabilă a realității. „În general au cunoscut o puternică dezvoltare toate județele, orașele și comunele patriei noastre socialiste. Orice om de bună credință poate vedea marile transformări care au avut loc în România și care au ridicat nivelul general de civilizație și de trai al întregului nostru popor.”

DORIN GHERGHINESCU

Pe cine sperie o bucată de pămînt?

Atrăgeam atenția într-un articol apărut de curind („Se poate, deci!”) asupra unui teren „uitat de toată lumea, aflat pe șoseaua Dobroiești, comună ce începe chiar din București, parcă dintre blocuri, în imediata apropiere a șoselei Pantelimon. Scriam atunci că poate cooperativii C.A.P.-ului Dobroiești vor face să rodească această importantă suprafață de pămînt, așa cum s-a întîmplat cu multe alte terenuri din jur, pe care o întreprindere sau alta din sectorul 2 le-a transformat în foarte utile grădini de zarzavat, aducînd pămîntul la rostul său, acela de a produce. N-are importanță pentru cine, pentru un C.A.P., pentru o întreprindere, el produce pentru noi toți, dar în primul rînd pentru cel care-l muncește. Trecusem cu puțină vreme înainte prin cîteva din comunele Sectorului Agricol Ilfov — Voluntari, Dascălu, Moara Vlăsiei și altele — și văzusem cît preț puneau gospodarii pe fiecare palmă de pămînt. Ba se și exagerase prin unele locuri: pe fișia care ținea loc de trotuar se cultivaseră cartofi iar oamenii mergeau numai pe șosea. Am făcut în două zile peste două sute de kilometri pe drumurile Sectorului Agricol Ilfov și singurul teren care nu folosea la nimic era acesta cuprins între Stația de utilaj greu pentru construcții și C.A.P. Dobroiești.

O dimineață, cam pe la ora 9, la sediul cooperativei cu pricina. Se discuta meciul din ajun, isprava Stelei în fața campionilor Turciei. Reușese să-l smulg din discuție pe președintele cooperativei, Ion Ghețu, și să-i pomenesc de terenul respectiv. Era ca nuca în perete pe care, se pare, o potrivisem cu grijă: urmează returul și mie-mi arde de... „Păi, zice dînsul, cu terenul ăsta lucrurile sînt simple: nu-i al nostru. E al sectorului 2 și e groapa de gunoi a sectorului”. În fond, mi-am zis, nu-l al cooperativei, nu e, ce să facă oamenii! Poate că și-l doreau, dar dacă proprietarul e altul... Imi făceam socoteala că, ajuns la consiliul popular al sectorului pomenit, treburile se vor limpezi, pentru că terenul, apreciat de președintele cooperativei cam la opt mii de metri pătrați, nu prea părea groapă de gunoi. De fapt, gindeam cu vo-

ce tare. „Oricum, zice Ion Ghețu, nu e bun de agricultură”. De ce, întreb. „Fiindcă aici a fost o fabrică de cărămidă”. Și ce dacă, spun eu ca să continuăm discuția, pămîntul acela de vizavi de Spitalul Fundeni, cum e pe rod? „Acolo s-a muncit serios”, răspunde el cu un adevăr pe care țărănul îl cunoaște din totdeauna: că pămîntul se muncește serios. Mă rog, îi spun omului la despărțire, aflăm mai multe la consiliul popular. Dar nu termin bine că președintele cooperativei din Dobroiești mă trăsnește cu un fel de rugămintă care, iată, a mutat aceste rînduri de la locul lor firesc — în pagina de agricultură — la rubrica de morală: „Dacă ajungeți la consiliu, nu le spuneți de teren, că ni-l dau nouă. Și așa s-a mai demolat pe aici prin jur și ne trezim și cu altele”. Am rămas fără replică. Mi-aminteam că, la Moara Vlăsiei, o bătrînă care își făcuse din bucățile de curte o mică grădină, din casă în gard, fără un centimetru pierdut, muncită cu greu, îmi zise, vînzînd că îmi place locul, să mai fi fost, mai puneam și altele. Dincoace, la Dobroiești, frica președintelui cooperativei de bucată de pămînt îmi părea străină de tot ceea ce știam despre țărănul român, din literatură, din văzute, din auzite. Aș fi adunat toată comuna, cu oameni care muncesc și la cooperativă, dar și în întreprinderile din jur, probabil majoritatea, și l-aș fi rugat pe Ion Ghețu să le repete rugămintea de a nu mai adăuga și acel pămînt la zestrea comunei, a cooperativei. Dacă la grădinile de la Fundeni s-a muncit serios, cui să i se fi făcut frică de muncă, celui ce conduce cooperativa sau oamenilor care munceau în ea? Aș fi aflat un adevăr care chiar dacă nu e foarte important pentru literatură (el n-ar fi schimbat dorința țărănilor de a munci), era însă important pentru statul unui om pus să conducă un C.A.P. al cărui rost este să muncească serios pămîntul. Acesta e de fapt și temeiul rîndurilor de față. Poate vom afla astfel și părerea cooperativilor și pe a consiliului popular. Așteptăm.

RĂZVAN BARBULESCU

Înainte de a începe orice discuție, Constantin Tudose, director în Ministerul Comerțului Interior, m-a pofțit să văd un film. Nu-mi venea să cred că în loc de date, cifre, detalii cu privire la comerțul cu ridicata și amănuntul, mă voi cufunda într-un fotoliu, să privesc... Se stinge lumina.

Încep imaginile din „Dialogul comercial”. O plăcută surpriză. Recunosc magazine elegante din București, Ploiești, Brașov, panotă pe lingă care am trecut nehotărîtă dacă să-i cumpăr, fețe cunoscute de vinzători. Este un documentar-lecție. Adresa educațională, profesională este declarată de la primele cuvinte. Despre ce este vorba, pentru cei care nu l-au văzut? „Dialogul comercial”, acest documentar de 40 de minute, este structurat pe trei capitole: „Vinzătorul”, „Omul și marfa”, „Cumpărătorul”. Ce se desprinde din această deosebită lecție-program, cu toate stîngăciile ei, pentru că „interpretele” sînt chiar vinzătoarele, care dacă ar fi în elementul lor la raft ar lăsa să se vadă numai emoția filmării? Dar în multe scene se interpretează roluri cerute de scenariste pentru că în contactul de ficcare zi nu prea sîntem răsfațați cu probe la cabine, cu soluții ingenioase de combinații vestimentare. Oricum, pledoaria e limpede. Trebuie să se vîndă modern, să se producă un salt calitativ și în această profesiune pentru care sînt absolut necesare anumite calități. Filmul mă convinge într-atît încît, ori de cite ori voi intra într-un magazin, voi fi atentă la ținuta vinzătoarelor și comentatorul insistă că este absolut interzis ca personalul să apară în magazin în papuci de casă (cum am văzut nu de puține ori). Aceeași voce subliniază că, dacă coafura și machiajul îngrijit sînt obligatorii pentru o plăcută apariție, vinzătoarea nu are voie să poarte alte podoabe decît verigheta. Voi pune întrebări „capcană”:

Unde s-a produs obiectul pe care-l cumpăr, ce calități are, cum i se poate prelungi viața? Am aflat, din acest film, că vinzătorul este obligat să fie bine informat în privința mărfurilor pe care le desface. Voi deveni mai „nehotărîtă” și voi apela la ajutorul celor din magazin. Mă voi prefăce că nu știu să combin accesoriile vestimentare, culorile, pentru a „seminariza” gustul și priceperea, amabilitatea vinzătorului. Ca orice om bine crescut voi continua să mulțumesc după orice cumpărătură, cu speranța că mi se va răspunde. Voi ruga să mi se arate stofa din raft și voi fi fericită dacă, fără să cumpăr, ca-n film,

un documentar obișnuit, cum am mai văzut, care evidențiază frumuseți și succese din activitatea magazinelor. Nu, este o temă didactică, expusă cu expresive mijloace cinematografice. Concluziile sînt simple și bine venite pentru că nu se mai poate admite ca unii vinzători să fie la lucru cu gîndurile împărțite între casă și copii, să stea de vorbă cu colegul și lumea să aștepte... cu răbdare. Cumpărătorii au nevoie de „consilier”. Vinzătorul profesionist nu este un distribuitor de mărfuri, el trebuie să știe să lucreze cu marfa dar mai ales cu oamenii. Răspunsuri de genul: „Ce, nu vedeți și singură?” sau „Să vă

tocmai cei care mai au de învățat cum să se comporte cînd se găsesc față în față cu cumpărătorul. Foarte mulți sînt receptivi și bucuroși, recunoscînd în aceste imagini că-și fac meseria cu pricepere. Tinerii care vin în comerț au cea mai mare nevoie de acest documentar, pentru că la liceele comerciale învață teorie și sînt lipsiți de subtilitățile contactului uman din magazin. — Tovarășe Constantin Tudose, nu credeți că ar fi potrivit ca acest documentar, sau un altul, să se prezinte și cumpărătorilor? Unii sînt nemanierați, alții prea irascibili, așînd o atitudine de comandă, de pretenții exagerate.

care nu au o scară precisă a valorilor estetice și nu sînt la curent cu tendințele modei.

— Credeți în eficiența „Dialogului comercial”?

— Altfel nu l-am fi făcut, pentru că noi nu sîntem creatori de filme. „Dialogul comercial” este necesar ca oxigenul și rezultatele lui se vor vedea într-un viitor apropiat. Nu sperăm ca imediat ce se aprinde lumina în sală și s-a terminat filmul, lucrătorii din comerț să devină alții, dar cei serioși și cu talent pentru această meserie vor reflecta, vor dori să-l revadă, vor pune întrebări și vor înțelege cum lucrează ei, poate vor aduce amendamente, vor discuta cu sociologul și psihologul nostru, scenaristele filmului.

— Se vor privi mai mult în oglindă?

— Nu pentru aspectul fizic care, și el este important cînd intrăm într-un magazin și ne întîmpină vinzători aspectuoși, ci pentru a se observa, a se obiectiva. Acest film-lecție face parte din metodologia noastră modernă. Este un început pe care îl vom continua, îmbogățindu-l cu alte teme de mare actualitate: calitatea, randamentul, disciplina, etica. Tot ce ne propunem are un scop precis economic — dezvoltarea competenței, înlăturarea uniformității și anonimului în prezentarea produselor, afirmarea categorică în activitatea comercială a mărcii întreprinderilor și magazinelor care și-au cîștigat prestigiul.

Imi stăruie în minte leitmotivul din „Dialogul comercial”. În orice situație, oricît de obosită, vinzătoarea zimbește. Vinzătoarele din film sînt primele care au înțeles că zimbește și o fac convingător cînd ne oferă marfa. Cu ce le indispuem pe colegele lor din alte magazine de le pierie uneori cuceritorul „zimbet comercial” din film?

Acest „Dialog comercial” este străbătut de pasiunea pentru mai bine, pentru performanță, într-o profesiune de cînd lumea.

CARMEN DUMITRESCU

„Dialogul comercial” sau un zimbet pe 35 mm

nu mi se vor arunca priviri uclătoare de „deranj”. Am aflat din acest documentar multe din drepturile noastre, ale cumpărătorilor, și datoriile, unele încă neonorate, ale vinzătorilor.

Scenaristele Marilena Mișu Daniil și Claudia Duda Sevastianov au pus degetul pe profesionismul de înaltă clasă, arătînd cum trebuie să se prezinte vinzătorul în fața publicului. De foarte multe ori întîlnim, cu plăcere, amabilitatea, competența și buna creștere a celor de la raft. Nu pentru aceștia a fost filmat „Dialogul comercial”.

Perfecționarea pregătirii profesionale a personalului din comerț reprezintă, în etapa actuală de dezvoltare economico-socială, un proces obiectiv, impus de cerințele modernizării și eficienței la scară națională.

„Dialogul comercial” nu este

arăt marfa numai din curiozitate? „sînt păgubitoare pentru incasările magazinului și pentru noi toți. Legile comerțului cer și această „pierdere de timp”. Îi arăți omului ceea ce cere, chiar dacă nu se hotărăște să cumpere, dar altul, în aceeași situație, va cumpăra.

Înțelegerea acestui „dialog” merită să fie comentată cu inspiratorului lui, Constantin Tudose.

— Printre noile măsuri de perfecționare și modernizare a comerțului interior prevăzute pentru anii 1989—1990 figurează și acest film-lecție. El și-a început drumul, a fost prezentat la constăturile de lucru ale lucrătorilor din comerț la Galați, Buzău, București, Alexandria, Tîrgoviște. Vor urma celelalte orașe ale țării.

— Ce reacții înregistrați?

— Unii se miră, bineînțeles

Casa de azi pentru omul de mâine

Intr-un sfert de secol, ultimul sfert de secol, fondul locuibil al României s-a dublat, ajungând din urmă și chiar depășind țări europene care nu au suferit distrugerii în timpul celei de-a doua conflagrații mondiale, moștenind, totodată, un fond locuibil incomparabil mai bun. Între 1965-1985 s-au înălțat circa 2 600 000 locuințe noi în care s-a mutat mai mult de jumătate din populația țării. Acest salt nu este numai cantitativ ci și calitativ. Dacă în 1965, suprafața locuibilă era de 7,7 mp pentru o persoană, în 1985 s-a ajuns la 10,8 iar în 1995 va fi de 14. Dacă în 1965, reveneau 2,9 locuitori la o cameră, în 1985 — 1,3 iar în 1995 fiecare persoană va deține singură o încăpere de locuit.

Eforturile de investiții ale statului au fost, și sunt impresionante, de multe miliarde și

miliarde lei. Toate aceste locuințe sînt în același timp, însoțite de un complex de dotări social-culturale, pentru instrucție — educație — cultură — sănătate — petrecerea timpului liber — comerț — servicii — mijloace de transport — căi de comunicație — hinterland turistic etc. etc. S-a reformulat un întreg mod de locuire, s-a creat un nou habitat la scara civilizației actuale. Dacă un număr de ani, de la începutul acestui interval, nevoia de locuințe impunea cantitatea, de cel puțin două cincinale, tot mai pregnant se pun problemele calității. Confortul locuinței, plastică arhitecturală, integrarea monumentelor în noile ansambluri, relația acestora cu centrele civice vechi, personalitatea și specificul fiecărui oraș, comună, sat au devenit teme majore de cercetare, fiind com-

ponente esențiale în Programul complex al sistematizării și modernizării localităților României socialiste, vastă acțiune socio-economică inițiată de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Recent, la Ploiești, am participat la a 8-a sesiune de lucru a unei mari echipe pluridisciplinare de cercetări, alcătuită din arhitecți, ingineri, edili, sociologi, psihologi, etnografi, istorici, muzicografi din toate județele țării, echipă coordonată de către Institutul central de cercetări și directive în construcții și menită să dea răspunsuri și rezolvări optime la numeroasele întrebări și probleme ce le ridică locuința omului de mâine construită azi. O etapă a acestui travaliu s-a încheiat și la o sumă de concluzii s-a ajuns. Ne vom opri la câteva dintre ele.

Locuința cu specific

Sufletul acestei cercetări este un remarcabil arhitect și om de cultură de la Institutul de proiectări Prahova din Ploiești, Călin Hoinărescu. După o muncă tenace de cîțiva ani, în care a antrenat specialiști — arhitecți, etnografi, istorici — din absolut toate cele 40 de județe ale spațiului românesc, elaborind o metodologie de lucru de o certă valoare și originalitate, a realizat o sinteză unică în cultura noastră, privind specificul așezărilor satești și tipologia arhitecturii casei țărănești tradiționale. Studiul este încheiat — despre el am mai vorbit —, o carte urmează să fie tipărită. Scopul ei ultim este conservarea și valorificarea în condițiile vieții moderne a arhitecturii specifice tradiționale, cum spune, „pentru a prelua de la generațiile trecute și a preda celor viitoare, simburile de autentic și de originalitate al casei țărănești, esența sa trebuind să stea la baza conceptului de arhitectură rurală contemporană, dar investită cu noi valențe la scara problematicei actuale și de perspectivă”. Institutul de proiectări Prahova, coordonatorul acestei cuprinzătoare investigații, a aplicat și implementat practic, la scara 1/1, noul concept. Pe un perete întreg din sala reuniunii, un număr de planșe, planuri, relevae, fotografii, obiecte arheologice, hărți sînt sugestive argumente și exemple. Valori de patrimoniu cultural național, monumente istorice și de arhitectură integrate deja ori urmează a fi integrate în noile sisteme urbane sau rurale ce se edifică în județul Prahova. Grupate pe comune și orașe, ele sînt reținute și incluse în schițele de sistematizare ale tuturor localităților și astfel, fiecare își păstrează și revitalizează zone de „rezervații de arhitectură” sau „rezervații istorice” proprii, cu funcții bine determinate în contextul vieții așezărilor respective. La remodelarea funcțiilor acestora s-a lucrat poate cel mai mult, mai atent, fiind de o responsabilitate complexă, atât față de istorie, cât și față de viitor. Iată, Curtea domnească de la Tîrgșor, bijuterie de artă medievală muntească, își recapătă strălucirea într-un ansamblu muzeal, așa cum valoarea lui pentru istoria și sufletul nostru o merită.

Biblioteca publică din Buzeni, pînă acum o clădire modestă și

nepusă în valoare, prin refacere și remodelare, a devenit un mic centru de cultură al orașului. O fostă anexă a unei școli din Sinaia a cărei personalitate arhitecturală a fost neglijată vreme îndelungată, restaurată și remodelată, a căpătat o altă destinație și trăire culturală ca muzeu de artă decorativă. Se restaurează Castelul Hasdeu din Cîmpina, centrul istoric al Filipeștilor de Tîrg, operă ce va continua apoi la Castelul din Florești, propus ca un nou ansamblu muzeistic. Sînt gata toate planurile și proiectele de renovare urbană a centrului vechi din Comarnic ale cărui clădiri importante, după criterii științifice selectate și inventariate, urmînd să capete funcții menite să le innoveze și să participe la viața modernă a orașului în dezvoltare, să constituie o „rezervație urbană” — punct de atracție și specific local pentru poarta de intrare în Valea Prahovei. Comarnicul va beneficia de o experiență deosebită acumulată în renovarea urbană a zonei Bulevardului Castanilor din reședința de județ, a cărei strălucire și farmec le poate constata orice trecător. Restaurarea și remodelarea funcțională a clădirilor-monument de arhitectură de pe această arteră veche iubită de ploieșteni implică și explică conceptul nostru despre patrimoniu, ca vocație a continuității și păstrării specificului național, ca unitate indisolubilă cu ceea ce am creat în epoca socialismului. În acești parametri sînt gîdite, conform noilor proiecte și planuri rezultate după cercetările asupra specificului casei tradiționale, comunele și satele. Arhitecții și proiectanții de la cele mai multe institute și centre județene au inventariat zonele de „rezervații satești” incluse, cum spunem, în schițele de sistematizare, au elaborat seturi de proiecte pentru locuințe colective și individuale, unde specificul se simte, trăiește în armonie cu noul, cu tendințele de evoluție ale familiei și vieții contemporane din ruralul românesc, totul e ca responsabilii cu edificarea lor să conducă cu grijă implementarea acestei opere.

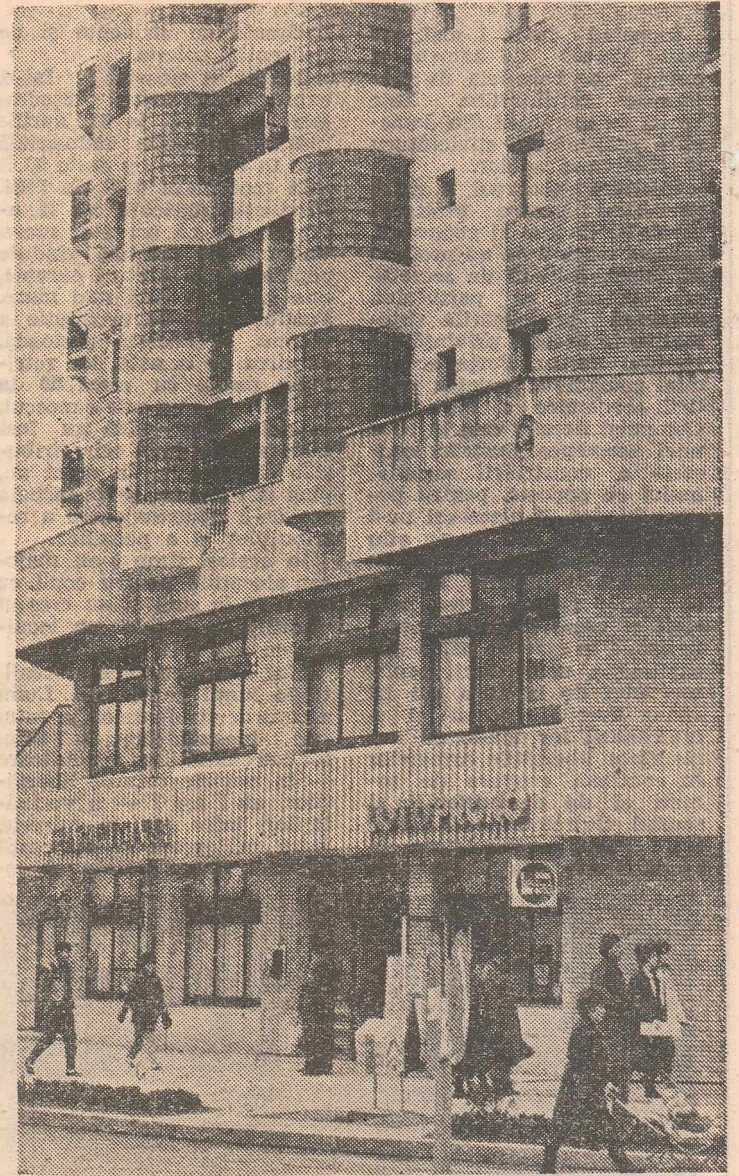
„Trebuie să gîndim repede, spune arh. Ion Popa, directorul I.P. Prahova, să nu uităm că numai anul acesta în comunele ce vor deveni orașe agro-industriale, se construiesc 1000 de apartamente, foarte multe sînt deja în execuție. Răspund ele tuturor dezideratelor formulate aici?”

Dacă avem, cum s-a afirmat la Ploiești, seturi de proiecte pentru case rurale, să le folosim, să păstrăm și să redăm fiecărei localități personalitatea inconfundabilă, continuînd istoria.

Meșteșugurile și mica industrie

Oricît ar părea de ciudat, la scară planetară, lumea hiperindustrializată de azi se preocupă de tehnicile și meșteșugurile populare. În vara aceasta va avea loc la Paris, o Sesiune mondială UNESCO pe această temă, ca un prolog la deschiderea, în 1990, a Deceniului pentru studiul tehnicilor populare și al meșteșugurilor tradiționale. Crizele de materii prime, impun, o întoarcere a privirii înapoi, o mai atentă investigație a bijuteriilor de gîndire populară ce au dus la marile invenții și revoluții industriale, revitalizarea lor la fel de ingenioasă poate restructura și revitalizeza multe economii.

România a luat-o înainte. Studiul asupra locuinței și locuirii include și o vastă cercetare asupra acestor meșteșuguri și tehnici, nu doar pentru că ele au făcut parte din specificul și tradițiile lumii satului românesc, ci cu intenția fermă și scopul declarat de a sesiza și reține pe acelea capabile de evoluție și dezvoltare în mica industrie, ori ca servicii pentru populația de mâine. Arhitectul Nicolae Dancu de la Institutul de proiectări Timiș, institut cărui îi revine coordonarea acestei teme, om împătimit de planșetă, a înțeles prea bine că în structura casei țărănești a viitorului se cer perpetuate, în consens cu noile valențe, spațiile destinate meșteșugurilor de viață lungă, ce nu pot și nu trebuie să dispară din universul rural, coexistînd ca necesitate alături de cel mai desăvîrșit confort urban. Trage chiar un semnal de alarmă asupra faptului că în unele județe anumite meșteșuguri și tehnologii tradiționale riscă să se piardă din cauze diverse, și tocmai dintre acestea cu potențial de valorificare modernă. Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, atrăgea atenția, de la tribuna Plenarei Comitetului Central din 12-14 aprilie, asupra necesității înființării în toate comunele a morilor și brutăriilor, tehnici tradițio-

În Botoșanii cu vocația și ambiția edificiilor frumoase nu e ușor să așezi noul lingă tradiție. Arhitecții de azi izbutesc

nale, perfect valabile în orice timp.

Echipa condusă de arhitectul Dancu sesizează adevărul că problema cea mai importantă a tehnicilor și tehnologiilor tradiționale este energia. Sigur, se ridică și întrebarea: înainte cum și-o asigura țărănul? Răspunsul comportă gîndire și analiză. Productivitatea de-atunci nu mai poate să rămînă la fel și azi. Sursele tradiționale au nevoie de infuzia tehnologiilor moderne ale secolului XX. Ca și utilajele de lucru ale meșteșugarului, de regulă, arhaice și slab productive. Eșantioane de meșteșugari investigați în 18 județe conduc la concluzia că se cer mai rapid implementate sisteme alternante de surse neconvenționale — moriști eoliene, instalații de biogaz, microhidrocentrale, moriști de apă, pompe de căldură, instalații hidrotermale... Locuitorii satelor solicită mai iute instalații mai puțin costisitoare, cu gabarite mici, în modele constructive diversificate, așa fel încît să poată fi utilizate și de către gospodăria individuală, acolo unde un meșteșugar poate munci cu lucru la domiciliu în sistemul cooperativei, serviciilor sau micii industrie, și de către ateliere mai mari. De aceste adevăruri m-am convins nu o dată, vizitînd secții

de mică industrie, de exemplu, din Helegiu — Bacău, Ianca — Brăila, Băbeni — Vilcea, unde lipsa unei surse de energie proprii, ținea în loc productivitatea ori abordarea unor profile foarte rentabile, mult solicitate atât pe piața internă cit și la export, localitățile respective dispunînd din resurse proprii de materiile prime necesare.

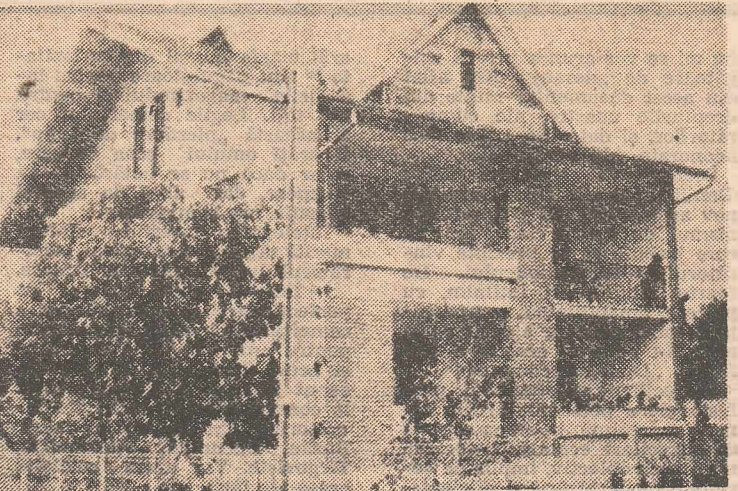
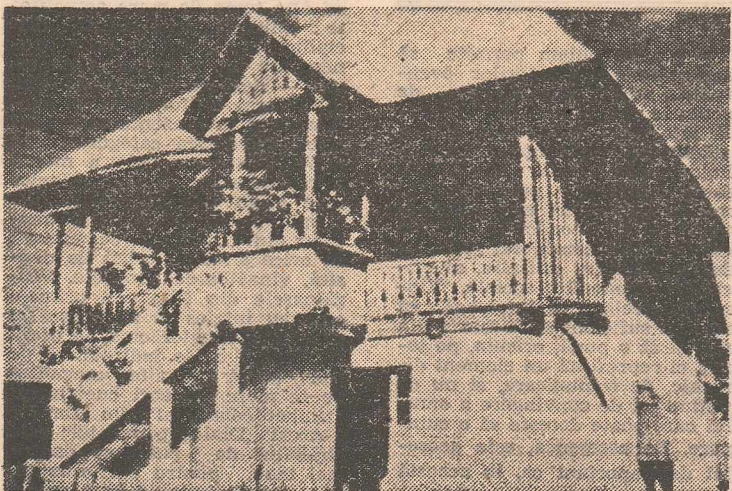
Există, avem, meșeriași ingenioși care și-au construit acasă veritabile microuzine electrice sau micromășini și utilaje menite să le ușureze munca și să le-o rentabilizeze, o inventariere a acestora, ca și evaluarea lor critică în vederea proiectării și realizării unor modele perfecționate se impun. Cine s-o facă decît chiar mica industrie și forurile ei tutelare?

Casa de pe cîin de deal

Îl văd printre participanți pe dr. Radu Rey. Mă emoționează tenacitatea sa în a-și menține ideile și a lupta pentru ele. Sînt cîțiva ani de cînd revista a pus punct serialului de articole „Carpați 2000”, pornit de la generoasa inițiativă a acestui om de bine pentru destinul satului românesc de munte în contextul vieții moderne. Multe dintre planurile și proiectele sale sînt astăzi validate de realitate și nu doar în zona Dornelor, locul său de origine și suflet, ci și în cea a Neamțului, a Gorjului, a Apusenilor...

Lucrurile au evoluat, multe dintre comunele de deal și munte devin, ca în întreaga țară, centre urbane iar locuința colectivă și individuală amplasată pe pante, pe cîinuri de deal și de munte a devenit și ea obiect de studiu, ca și bornă de referință a unor autentice împliniri.

Tema de cercetare a revenit spre coordonare județului cu experiența cea mai valoroasă, și anume Hunedoarei, Institutului de proiectări din Deva. Șeful colectivului, arh. Mircea Săurășan, un virtuos al acestui tip de locuință care, cum spune, „sintetizează atât calitățile locuinței individuale cit și cele ale locuinței colective, dînd posibilitatea afirmării unor noi soluții spațio-funcționale în organizarea unităților de lo-

Autenticul și originalitatea casei țărănești sînt perpetuate cu grijă în multe sate de către înșiși locuitorii lor

cuit de folosință familială și agregarea lor în sisteme complexe integrate, iar din punct de vedere formal permit realizarea unei plastici expresive, variate, dinamice, înscrise în direcția căutărilor promovate de arhitectura contemporană pe plan mondial". Cine a văzut blocurile date în folosință nu demult în Deva într-un asemenea cartier „pe terase”, cine le-a văzut pe cele de pe Dealul Turcului din Iași ori pe cele din Cimpina și Breaza se poate convinge pe deplin de acest adevăr. Dar mai ales de acela că „în condițiile dezvoltării intensive a localităților urbane și rurale, cind treburile rezolvate problema spirorii numărului de locuințe într-un perimetru construit restrins, și cind, în majoritatea localităților terenurile plate libere destinate locuințelor s-au epuizat, urcarea lor, în zonele de deal și munte, pe pante a devenit o soluție optimă. Din studiile efectuate rezultă că avem numeroase rezerve de astfel de terenuri, aflate la distanțe relativ mici de centrele constituite, ce pot fi superior valorificate prin mobilarea cu clădiri specifice, organizate în ansambluri complexe, integrate din punct de vedere spațio-funcțional și social, care pot asigura creșterea calității locuirii și valorificarea maximă a teritoriului”.

Iată, așadar, scopul cercetării e limpede: a oferi soluții noi pentru case noi și pentru dezvoltarea viitoare a localităților de deal și munte.

Iată, așadar, cind vorbim de sistematizarea și modernizarea localităților cite probleme socio-umane ne punem.

Critica de arhitectură

„Ne punem chiar și pe aceea a nevoii de autodepășire. De evaluarea critică a ceea ce am făcut pînă acum pentru o continuarea ceea ce a fost bine și pentru a stopa ceea ce n-a ieșit așa cum ne-am fi dorit. Expunerea pe marginea acestui capitol al plurivalenței cercetării a făcut-o un om de înaltă prin pregătirea și autoritatea sa profesională, arh. Vasile Mitrea, de la

tarul general al partidului nostru le cere arhitecților, inginerilor, edililor să-l accentueze, să evoluăm cit mai rapid și în toate articulațiile realității spre o înaltă civilizație. „Atunci, notez din punctele de vedere formulate de arhitectul clujean, se impune să gindim cum punem de acord caracterul încă conservator al cadrului construit cu dinamica vieții sociale. Arhitectura locuinței să ajungă cit mai curind în stare a dispune de o paletă cit mai largă de oferte pentru dinamica familiei, afirmarea personalității umane. Delimitările foarte stricte s-au dovedit a nu-și găsi întotdeauna corespondentul nici în realitățile vieții sociale, nici în politica urbană, venind uneori în contradicție cu imperativele economice, mai ales cele cu bătaie lungă”. Specialistul avansează și citeva idei rezultate din dinamica vieții sociale și care merită atenția forurilor de decizie. De pildă, în ceea ce privește dimensiunile și destinațiile spațiilor din subsolurile blocurilor în mediul urban. „Citeva centimetri în plus ar putea duce la diminuarea spațiului ocupat la sol cu parcajele pentru autoturisme”, care, o știm cu toții și o resimțim, au devenit neîncăpătoare, incomodind strada, „mîncînd” spațiile verzi, locurile de joacă pentru copii, spațiile destinate altor funcțiuni urbane. „Precum și la eliminarea a tot soiul de modificări și improvizații aduse construcțiilor, pentru a se asigura depozitarea”.

Experiența acumulată impune „reconsiderarea tipizării care a ajuns să nu mai poată da răspuns la toate dezideratele. De aici și necesitatea reconsiderării prefabricării, ajunsă, la unele trusturi de construcții, scop în sine. Nu rezolvă operativ schimbările provocate de actele normative și nu dă răspuns la condițiile locale din județe — pedo-climatice, sociale, tehnico-economice, arhitecturale, urbanistice. Anchetele noastre au relevat că numai două județe și-au pus problema sistemelor constructive. Schimbarea opticii proiectanților, a arhitectului, care pune obiectul înaintea

„Nu mi-a fost ușor pe cînd eram copil și apoi mai tîrziu pe vremea adolescenței. Am fost nouă prunci la părinți. Trăim toți și fiecare avem între cinci și șapte urmași”.

Povestitorul reușise să termine liceul, citise mult și îi făcea o nespusă plăcere să se exprime corect, frumos.

„Cartierul nostru, adevărat, nu are prea bun renume. Sint printre noi și unii, pușini, ce-i drept, ce nu muncesc, se mai ocupă cu furtisaguri, bișniță. Dar de-alde pierde vară întîlnești peste tot. Chiar și în rîndul unor familii bine situate. Obiceiurile ni le păstrăm și nu vîd nimic rău în asta. Facem cite o nuntă, mai de durată, cu cîntece de-ale noastre, cite-o cumetrie, petrecem, ridem, glumim, ne place veselia. Așa sintem noi, ce să-i faci?”

Omul cu înfățișarea unui urs, tolnit pe bancheta din față a mașinii, se tot întorcea spre pasagerul din spate, un tip blond, gesticula pentru a părea mai convîngător.

Că unii din cartier avem case frumoase. Și? Am văzut și noi la alții, în filme, reviste, cum se construiește o casă, cum se mobilează, am început și noi să consultăm arhitecții. E ceva rău în asta? Venim împreună de la o nuntă. Ați observat ce frumos, ce elegant chiar, a decurs?”

A urmat un scurt respiro. Omul s-a aplecat după o sticlă, a tras citeva dușii și după ce i-a șters gura cu podul palmei, i-a oferit-o lui Albino. Acesta a refuzat, politicos. Omul gigant se uită la ceasul „Seiko 7” de la mînă și exclamă scandalizat „Peste juma’ de oră trebuie să fim acasă. I-am promis unuia că-i procur niște „metal galben” și tu mi-ai promis că-i fricoasă te tîrii în spatele tolmacilor ăștia...” Femeia, nu toferează să fie luată la zor. „Și ce vrei bre să zbor peste mașinile din față? Nu vezi? E ditamai coloana. Nici nu-i zărești capătul”. „A-prinde luminile și dă mereu claxoane. Rade-l pe ăsta cu Trabantul !”, o îndeamnă bărbatul

tul afumat bînișor. Femeia se strecoară pe lîngă minusculul automobil, pe lîngă o cisternă masivă ce rulează din sens opus și care se repliază mult pe dreapta pentru a-i face loc. „Nu-l ierta nici pe ăsta! Doar n-o să stăm după o droască trasă de-un măgar. Acum nu te înduri să-l depășești pe ăsta cu rabla lui de motocicletă cu ataș”. „Păi nu vezi ce vine din față? o namilă cit un bloc cu patru etaje. Vrei să ne faci praf? Să rămînă patru copii ca ulcioarele, orfani?” „Nu vezi că-i surd? Aproprie-te de el și sună-l să se dea la o parte pînă îi sar capacele! N-ai singe de șoferiță în tine”. „Măcar conduc

Cronica șoselei

Convorbire în mașină

corect, nu ca tine, cu zaibărul veșnic în cap”.

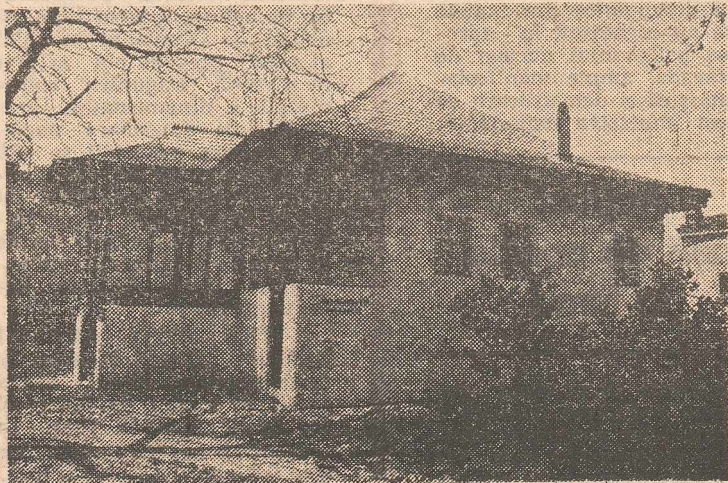
Femeia s-a încruntat și se uită fix înainte, vîdit jignită. Nu mai dă nici o atenție tiradei soțului. Acesta apreciază că poate continua discuția, de fapt monologul său cu pasagerul din spate. Pledind cu insuflire pentru cauza locuitorilor din cartierul, său, atenția „ursului” s-a concentrat numai asupra discuției cu Albino. Abia acum observă că nevastă-sa e prînsă din nou în șirul fără de sfîrșit al vehiculelor. „Asta nu-i coloană de oameni destepți. E un șir de proști, de fraieri. N-ai stofă de șoferiță, n-ai în singe chemare pentru mașină, pentru șosea, Vasile. Să îți mînte de la mine, nevastica mea, că pe drum e loc berechet în lătime, pentru trei mașini. Deci, poți să te strecoari printre cele două coloane fără durere de cap, bineînțeles cu condiția să ai tocmai ce-ți lip-

sește ție, singe rece, prezență de spirit, hotărîre, curaj, istețime”. „Doar n-o să mă faci să cred că pot trece printre coloșii ăștia?”

„Dacă n-o să treci într-a treia și o să-ți fie milă să apeși pe accelerație, nu vei realiza niciodată ceea ce e necesar ca aerul în circulație: depășiri rapide și cit mai scurte”. Femeia se uită mirată, intrigată, la omul tolnit pe scaun. „Nu te uita fă la mine, ca știi tu cine la poartă nouă”. Bărbatul se lansează într-o nouă tiradă, de data aceasta, despre atenție. Cînd „urșul” afirmă: „femeile din familia noastră au o genă în plus, ceea ce ție îi lipsește”, femeia se arată și mai mirată. „Cum, eu, n-am gene? Am, și încă ce frumoase! Eu nu-mi pun dintr-acele false ca alea...” „N-am cu cine să discut. Tu cînd pui mîna pe o carte, parcă ai lua jăratec în palmă. Ce să-ți fac? Rămîi la nivelul celor patru clase pricajite care le-ai făcut acum treizeci de ani”. „Dacă eu am să fac toată ziua lectură, cine o să-ți îngrijească cei patru copii, mă zvezcule?” îl pune la punct otrăvită foc, șoferița. „Gata cu vorbăria, depășește-l!”

Femeia parcă speriată de turetul vocii ursului se angajează în dublare. Din față a apărut o mașină cu remorcă. Șoferița realizează că nu va putea face manevra. Virează la stînga, în extremis, părăsește șoseaua, ia cu asalt un gard metalic, instalat pentru a-i feri pe autobombiști să se prăbușească într-un bazin de colectare al apelor și de acolo, ricoșînd, face un salt de cascador, spectaculos, prin aer, oprindu-se cu roțile în sus la marginea unui lan. Albino și ursul, proiectați pe micul versant al bazinului, s-au ridicat în picioare și-și examinează fața, apoi bustul, picioarele, mîinile, cu meticulozitatea unor medici. Stîlpul metalic ce a pătruns în autoturism, a decupat ea și cum ai tăia un tort, partea din mașină ocupată de șoferiță. Femeia n-a mai rezistat pînă la spital.

VICTOR BEDA

O valoare de patrimoniu — restaurată și conservată la Ploiești — Casă de țigoveți din secolul XVIII

I.C.P.J. Cluj. Ani de zile a pregătît arhitecți, ani de zile și-a demonstrat talentul, calitățile, inteligența, luciditatea și spiritul obiectiv-critic, nepărtinitor și nepătimas, față de realizările confratilor. Ca să critici trebuie să cunoști și să ai argumente.

Aparatul de proiecție derulează imagini de blocuri, detalii de arhitectură, artere, fațade pe care el le comentează. Nu le-a ales singur, sint opțiunile județelor solicitate. Sint edificii din 6 orașe cu reușite remarcabile în construcția de centre civice noi în ultimii 10-15 ani — Constanța, Craiova, Iași, Miercurea Ciuc, București, Ploiești. Dar ele nu reprezintă încă, pretutindeni, fenomene de masă, nici chiar în orașele remarcate. Tema de cercetare coordonată de institutul clujean este, astfel, dificilă și de o grea răspundere. Echipa a lansat un important număr de chestionare și anchete sociologice, vizînd modul în care locatarii apreciază locuința nouă, în vederea alcătuirii unui cit mai complet Repertoriu de criterii privind aprecierea locuinței contemporane românești. Aprecieri în sensul eficienței ei sociale. „Se știe, reaminteste arh. Mitrea, celor peste 200 de confrăți prezenți în sală, că arhitectura poate accentua sau încetini modul de viață”. Secre-

comandamentelor urbanistice iar preocupările plastico-formale înaintea celor de confort maxim, favorizînd disconfortul tehnic, igienic sau psihic. Schimbarea opticii constructorului, care vede locuirea numai prin prisma panoului și macaralei, axîndu-se pe tehnologii depășite și o gamă cit mai redusă de secțiuni. Schimbarea opticii titularului de investiții și a celor care avizează proiectele, să renunțe la concepte și precepte generale, să nu uite de aspirațiile anului 2000, de evoluția familiei, de evoluția demografică, de vîrstă a treia și problemele ei (doar 2-3 județe și-au pus această problemă), de valorificarea fondului vechi construit și îmbunătățirea confortului interior al acestuia, de întreținerea apartamentelor existente etc. etc. Problema locuirii nu cere altceva decît să dăm curs de vize societății noastre de a pune în centrul preocupărilor grija pentru om”.

Arhitectul Vasile Mitrea, sintetizează într-o frază scopul final al vastei acțiuni de studii și cercetări ce se întreprinde actualmente la nivelul României în domeniul locuirii. N-am construit și nu construim la întîmplare, așezăm valori lîngă valori pentru om și în numele lui.

CICI IORDACHE ADAM

VREMEA

cum a fost
cum va fi

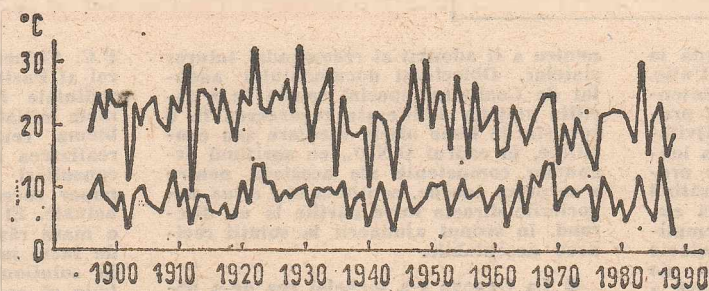
Ion Drăghici

Intrucit săptămîna noastră meteorologică pentru revista FLACARA (27 aprilie — 3 mai) cuprinde și începutul lunii mai, în cele ce urmează ne vom referi cu precădere la Florar — cea mai caldă și dar și cea mai instabilă lună a primăverii. Deseori, în această lună zilele însoțite și calde (uneori chiar caniculare) sint succedate de zile răcoroase și ploioase cu averse de ploaie, care au uneori caracter torențial. Gradul de instabilitate al vremii este evidențiat de valorile mijlocii ale precipitațiilor, care doar în zona litoralului sint mai mici de 50 l/m², în timp ce în vestul Dobrogei, în Cîmpia Română, estul Moldovei, Cîmpia Vestică și estul Transilvaniei precipitațiile totalizează între 55 și 80 l/m². În cea mai mare parte a Transilvaniei, în Maramureș, în Subcarpații Moldovei și în Dealurile Vestice, precipitațiile medii însumează între 80 și 100 l/m². În Subcarpații Olteniei și ai Munteniei acestea totalizează în medie între 100 și 120 l/m², iar în zona Arcului Carpatic între 120

și 160 l/m².

Din estimările generale ale specialiștilor institutului nostru rezultă că în luna mai 1989 aceste valori multianuale „normale” vor fi ușor depășite doar pe areale restrinse din zona subcarpatică. În restul teritoriului, pe fondul unui regim pluviometric normal, vom consemna unele tendințe către deficit în zonele de șes și în centrul țării. Vom nota însă că chiar și în aceste zone, local, sint de așteptat unele averse mai semnificative, numai că frecvența acestora va fi relativ redusă. Nota de instabilitate meteorologică se va materializa și prin frecvente descărcări electrice, precum și prin unele căderi de grindină mai frecvente în partea de mijloc a lunii.

Intrucit intervalul nostru de referință propriu acestei săptămîni cuprinde și ziua de 1 mai, din datele de arhivă am construit graficul alăturat care ilustrează regimul termic înregistrat de-a lungul anilor în această primă zi de mai la stația meteorologică București — Filaret.

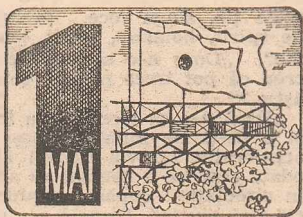
Curba de deasupra se referă la temperaturile cele mai ridicate din cursul zilei de 1 mai, iar curba de dedesubt se referă la cele mai scăzute temperaturi din noaptea de 30 aprilie spre 1 mai. Se observă ușor că temperaturile maxime diurne se situează în general în jurul valorii de 20°C iar temperaturile minime nocturne în jurul a 10°C. Notăm însă imediat și unele abateri semnificative de la aceste valori de referință — peste 30°C în zilele din 1922, 1929, 1949, 1983

și sub 15°C în zilele din 1902, 1912, 1935, 1940, 1944, 1956, 1970, 1976; în ceea ce privește valorile nocturne, temperaturi peste 12°C în 1909, 1922, 1923, 1966, 1968, 1969, 1977, 1983, 1986, dar și temperaturi sub 7°C, în 1900, 1902, 1912, 1915, 1916, 1918, 1919, 1937, 1940, 1944, 1947, 1953, 1959, 1962, 1976, 1979, 1981, 1985 și 1988. Recordul absolut cu cea mai caldă zi îl deține anul 1922, cînd s-au înregistrat 32,5°C, iar cel cu cea mai rece noapte a fost anul 1988 nu numai 3°C.

Așa cum se poate observa din însușirea acestor date particulare, ca de altfel așa cum este ilustrat foarte clar de întregul grafic, este practică imposibilă de detectat o anumită periodicitate a anilor reci și calzi.

Această constatare este doar o simplă exemplificare ad-hoc a faptului că mult căutatele ciclicități meteorologice se reduc la cele oferite de cunoscutele cicluri climatice ale mersului termic diurn și anual, ale unor fenomene determinate de variația stratificării termice în atmosferă, ca urmare a variațiilor ciclice induse de periodicitățile existente în caracteristicile astronomice ale insolației. Subsemnatul nu contestă în nici-un fel faptul că în evoluția proceselor meteorologice sint implicate și cauze cu autentică desfașurare cvasiperiodică; atît doar că răspunsul atmosferei la acești „stimuli” este puternic neîntîlnit, într-un extrem de complai la joc al necesității și întîmplării. Corespunzător, consideră că prognozele meteorologice pe termen lung se vor putea îmbunătăți substanțial numai atunci cînd vom putea înțelege cauzalitatea determinist-statistică a proceselor naturale în ansamblu. Necesitatea interdisciplinarității științei sistemului terestru (știință care începe să se contureze în prezent), a fost atînsă deja într-un articol precedent al acestei rubrici și nu va mai fi reluată aici.

Îndreptîndu-ne acum către evoluția vremii în țara noastră în perioada 27 aprilie — 3 mai, vom nota mai întîi un proces de încălzire. Apoi treptat vremea va deveni instabilă pînă la sfîrșitul lunii în curs, mai afectate de averse de ploaie însoțite de descărcări electrice și căderi de grindină vor fi regiunile vestice ale României. Luna mai va debuta cu generalizarea precipitațiilor, precum și cu un proces de răcire. De țara noastră se vor apropia masele de aer în interiorul cărora în ziua de 26 aprilie în Anglia a nins, transformate însă prin amestecul cu masele de aer cald pre-existente.

Ziua Muncii — Ziua Păcii

1 Mai este, concomitent, și Ziua Muncii, și Ziua Păcii. Fiindcă a lupta pentru om, pentru afirmarea drepturilor sale fundamentale înseamnă și a lupta pentru îndepărtarea și, mai apoi, eliminarea pericolului unui nou război care, în actualele condiții internaționale, s-ar transforma într-o catastrofă de proporții planetare.

Consacrarea dreptului suprem al popoarelor la pace, la viață constituie centrul de forță al întregii strategii românești a păcii. O strategie de răsunet internațional, un demers cu atât mai oportun azi, cind situația internațională este extrem de complexă. Eforturile românești pentru crearea unei adevărate mentalități a dreptului suveran al popoarelor la pace, la viață, acțiunile pentru edificarea unei lumi a păcii, mai bună și mai dreaptă, o lume fără războaie și arme nucleare au făcut ca numele ilustrului om de stat care este Nicolae Ceaușescu să fie înscris în conștiința umanității ca un apărător dirz al celor mai nobile idealuri ale acesteia. În viziunea românească, dreptul la pace este un drept primordial al oamenilor de pretutindeni dar, în același timp, și o condiție sine qua non a desfășurării relațiilor de colaborare și înțelegere între națiuni, o cerință imperioasă a depășirii încordării internaționale, a edificării unor relații noi între state. Toate demersurile românești care poartă amprenta inconfundabilă a gândirii președintelui țării privind problemele păcii și războiului exprimă înalta responsabilitate față de destinele întregii omeniri și demonstrează că este pe deplin posibil — chiar și în condițiile actuale — să se ofere soluții concrete, realiste, problemelor care preocupă omenirea, însușind încrederea că, prin forța unită a popoarelor, se va reuși să se impună pacea, ca o victorie incontestabilă și de neprețuit a rațiunii.

Din această perspectivă, românii acționează cu fermitate și consecvență, împreună cu celelalte popoare, cu toate forțele progresiste ale contemporaneității, pentru a asigura, în pragul mileniului trei, o reală perspectivă de pace, deplină egalitate și progres pentru toate statele. Dreptul la pace, la o viață ferită de coșmarul amenințării unei catastrofe la scară planetară — fie ea nucleară, chimică sau convențională — a căpătat noi valențe impunându-se nu numai ca un concept politic și juridic în relațiile internaționale ci, mai ales, ca un element fundamental al viitorului sistem de raporturi interstatuale, chemat să depășească situațiile tensionale și încheitățile, să asigure popoarelor un climat propice desfășurării întregului „arsenal” al inteligenței umane pe „frontul” unei cooperări și colaborări fără bariere.

România a adresat vibrante apeluri la angajarea hotărâtă pe calea dezarmării, avind conștiința uriașei răspunderi ce revine tuturor statelor, tuturor popoarelor față de soarta păcii, a vieții, a planetei. O pace care este exclusivă și mai fie concepută ca o recreație între două sau mai multe confruntări armate. O pace autentică, durabilă, globală, fără pauze, o realitate dinamică, în permanentă construcție.

Această concepție românească despre dreptul la pace, la viață, la dezvoltare liberă este nucleul unei adevărate strategii a drepturilor omului care se regăsește, firesc, în politica externă profund umanistă pe care țara noastră o desfășoară pe mapamond, aducind un spirit nou în relațiile internaționale, în consens cu interesele generale ale omenirii.

● Într-o conferință de presă ținută la Casa Albă, președintele Statelor Unite, George Bush, si-a făcut cunoscută intenția de a practica o „politică externă prudentă”, respingind observația că activitatea sa de politică externă este prea lentă. „Nu simt nevoia unor inițiative precipitate și dramatice”, a spus el. Arătând că ritmul activității sale de politică externă este „destul de intens” și exemplificând aceasta cu numeroasele contacte externe avute de el și de secretarul de stat James Baker, președintele Bush a subliniat că administrația sa a inițiat o serie de reexaminări în domeniul politicii internaționale și că realizarea acestora ia un oarecare timp.

● La sediul din New York al Națiunilor Unite s-au încheiat lucrările sesiunii Comitetului special pentru Carta O.N.U. și creșterea rolului organizației. Comitetul a elaborat și adoptat prin consens un document referitor la propunerea României privind recurgerea la o comisie de bune ofiții, mediere sau conciliere, în cadrul O.N.U., pentru reglementarea diferendelor dintre state. Documentul a fost înaintat Adunării Generale a O.N.U.

pentru a fi adoptat și recomandat tuturor statelor. Obiectivul documentului adoptat de Comitetul special constă în a facilita statelor interesate recurgerea la o comisie de bune ofiții, mediere sau conciliere, în cadrul O.N.U., cu sprijinul organelor competente ale acesteia, pentru a se putea începe, continua sau relua negocierile directe între părțile la un diferend, în scopul ajungerii la soluții reciproce acceptabile.

● La Geneva s-a încheiat cea de-a patra rundă de negocieri iraniano-irakiene la nivel ministerial, consacrate reglementării conflictului din Golf pe baza prevederilor cuprinse în Rezoluția 598 a Consiliului de Securitate. Delegația Iranului a fost condusă de Ali Akbar Velayati, ministru al afacerilor externe, iar cea a Irakului — de Tariq Aziz, vicepremier și ministru al afacerilor externe. Negocierile iraniano-irakiene la nivelul ministrilor afacerilor externe ai celor două țări vor fi reluate, după toate probabilitățile, în luna iunie.

● Cu prilejul vizitei la Phenian a lui Zhao Ziyang, secretar general al C.C. al

P.C. Chinez, Kim Ir Sen, secretar general al Partidului Muncii din Coreea, președintele R.P.D. Coreene, a evocat ultimele inițiative ale R.P.D. Coreene în problema reunificării țării, subliniind că realizarea acestui obiectiv prin dialog și consultări constituie năzuința întregului popor coreean și corespunde tendințelor actuale. El a apreciat că S.U.A., care au o mare răspundere și un rol important de jucat în asigurarea păcii în Coreea și în soluționarea problemei coreene, trebuie să renunțe la politica „celor două Corei” și la împiedicarea reunificării Coreei. La rindul său, Zhao Ziyang a reținut că P.C. Chinez și guvernul R.P. Chineze sprijină cauza justă a poporului coreean pentru a crea condiții favorabile reunificării pașnice a Coreei.

● Într-un articol publicat în cotidianul „Washington Post”, fostul senator Adlay Stevenson și vicepreședintele Consiliului pentru relații externe, Alton Fray, apreciază că Statele Unite trebuie să renunțe la amendamentul Jackson-Vanik, adoptat la legea comercială a

S.U.A. Autorii subliniază că acest amendament a fost conceput greșit și a adus mari prejudicii economice S.U.A. „Experiența tristă a trecutului servește ca argument puternic în favoarea unor schimbări, iar acestea trebuie începute prin anularea amendamentului Jackson-Vanik”, se spune, printre altele, în articol.

● Consiliul de Securitate al O.N.U., reunit pentru a examina situația din Liban, a cerut părților implicate în conflictul din această țară să adopte o atitudine pozitivă față de apelurile la încetarea efectivă a focului. În cadrul sesiunii, președintele în exercițiu al Consiliului de Securitate a prezentat textul unei declarații care exprimă îngrijorarea profundă pe care o provoacă suferințele populației civile cauzate de înrăutățirea situației din Liban. Membrii Consiliului de Securitate au exprimat, de asemenea, sprijinul deplin față de acțiunile Comitetului ministerial al Ligii Arabe vizând încetarea focului, ca premisă pentru soluționarea crizei libaneze.

ION CODRU ■

Propuneri românești

- reducerea armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare cu 25—30 la sută într-o primă etapă și cu 50 la sută până în anul 2000.
- efectivele supuse reducerii să fie demobilizate iar armamentele distruse sau transferate pentru utilizarea în scopuri pașnice.
- asumarea obligației de a folosi mijloacele financiare eliberate de pe urma reducerii, exclusiv în scopuri pașnice.
- restringerea intensității și ariei activităților militare, renunțarea la unele activități care pot genera neîncredere și încordare.
- reducerea cu prioritate a armamentelor de mare capacitate ofensivă — tancuri, artilerie

de calibru mare, mașini blindate de luptă, unele tipuri de avioane militare — precum și a trupelor de desant aerian și aeropurtate, a unităților amfibii de asalt.

● înghețarea cheltuielilor militare la nivelul actual și începerea de negocieri în vederea reducerii ulterioare.

● convenirea de măsuri privind stabilirea unor zone de securitate și coridoare de-a lungul frontierelor dintre state și la linia de contact dintre cele două blocuri militare.

● crearea de zone de pace, cooperare și bună vecinătate, libere de arme nucleare și chimice în Balcani, în centrul și nordul Europei și în alte zone.

Viena. Participanții la Congresul organizației internaționale „Oamenii de cultură pentru dezarmare nucleară” au chemat statele participante la tratative pentru dezarmare să depună eforturi suficiente și să realizeze progrese în acțiunea de reducere și lichidare a arsenalelor militare.

Kyoto. La Conferința ONU pentru problemele dezarmării, Uniunea Sovietică a anunțat că, în acest an 40 la sută din capacitatea sa de producție militară va fi folosită pentru necesități civile, iar în 1995 acest procent va spori până la 60 la sută. În perioada 1989—1990 bugetul militar al țării se va reduce cu 14,2 la sută, iar producția de armament și tehnică militară cu 19,5 la sută.

Bruxelles. Una din cele mai mari demonstrații pentru pace din Belgia s-a desfășurat la Bruxelles unde 75 000 de persoane reprezentând cele mai diferite orientări politice și profesionale, lideri ai unor partide politice au protestat față de planurile NATO de modernizare a armelor nucleare care reprezintă, în fapt, o continuare a cursei

înarmărilor pe plan calitativ superior.

Washington. Timp de 10 zile reprezentanți ai mișcărilor antirăzboinice din Statele Unite au organizat, în apropierea poligonului nuclear de la Nevada, ample manifestații, marșuri și demonstrații de protest împotriva experiențelor

Acțiuni, luări de poziție în lume

lor nucleare și au cerut guvernului reducerea drastică a armamentelor strategice ofensive, a programelor care vizează elaborarea unor noi tipuri de arme pe bază de energie atomică.

Lagos. Participanții la primul seminar regional al ONU din Africa consacrat dezarmării s-au pronunțat pentru crearea unei zone fără arme nucleare în Africa, pentru reducerea cheltuielilor militare și orientarea fondurilor devenite astfel disponibile, pen-

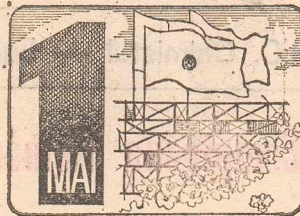
tru îmbunătățirea situației economice pe continentul african.

Geneva. Proiectul programului de acțiune pentru 1989 adoptat de „Consiliul mondial al păcii” prevede noi acțiuni în direcția asigurării continuității și dinamismului procesului de dezarmare nucleară. Printre priorități se află reducerea cu 50 la sută a armelor nucleare ale SUA și URSS, interzicerea experiențelor nucleare, măsuri ferme în direcția dezarmării convenționale, crearea de zone de-nuclearizate.

CĂTRE TOTI ADULȚII LUMII* „Sintetiți vinovați de toate păcatele lumii. Lăsați copiii să moară de foame și voi faceți războaie. Până în prezent nu am spus nimic, dar ora acțiunii a sosit” — Scrisoarea adresată prin intermediul UNICEF de participanții la prima Olimpiadă a Păcii care s-a desfășurat la Atena și a reunit reprezentanții a 150 de organizații, lideri și militanți pentru pace din 70 de țări.

IOAN ROȘCA ■

Demnitatea muncii e întâiul drept și temeiul demnității omului

1 Mai, Zi în care lumina parcă începe să prevestească auriul grăului. Zi în care în întreaga lume este sărbătorit MUNCITORUL, cel care, ca un adevărat demiurg, creează cu miinile și mintea sa geometria civilizației orașelor, cîmpiile pline de daruri îmbelșugate, chipul de ieri, de azi și de mine al planetei. Pretutindeni, marea sărbătoare a solidarității constituie un prilej de puternică afirmare a nobilelor idealuri de dreptate socială și progres ale tuturor celor ce muncesc, a năzuințelor

fierbinți ale tuturor popoarelor de a trăi într-o lume a păcii și dreptății, a înțelegerii și colaborării.

În țările occidentale, în spiritul tradițiilor muncitorești, marcarea zilei solidarității internaționale a celor ce muncesc prilejuiește desfășurarea de către milioane de oameni ai muncii a unor ample acțiuni revendicative pentru asigurarea dreptului la muncă, împotriva șomajului, a aruncării poverii crizei economice pe umerii maselor, confruntate cu serioase dificultăți economice.

Una dintre cele mai acute probleme sociale cu care se confruntă țările capitaliste o constituie, așa cum recunosc chiar numeroși oameni politici din aceste țări, șomajul, un fenomen care s-a cronicizat, menținându-se de multă vreme la un nivel extrem de ridicat, afectând în țările membre ale OECD (organizație care grupează principalele 24 de state capitaliste occidentale) aproximativ 32 milioane de persoane.

În această a doua jumătate a anilor '80, situația clasei muncitoare din țările capitaliste este determinată de o foarte complicată împletire de factori și condiții. Economistul Rolf Gutermuth și Kurt Schumacher apreciază că, în acest sens, pot fi distinse mai multe tendințe principale, între care: înviorarea economică înregistrată, în anumite măsuri, în unele țări occidentale nu a dus la o reducere a șomajului de masă și nici nu a compensat, în general, scăderea salariilor reale; o masivă strategie de raționalizare promovată de conserne, care încearcă, pe baza celor mai moderne tehnologii, corelate cu forme „mai flexibile” de salarizare, ca, prin intensificarea exploatarei și printr-o redistribuire a veniturilor în dauna oamenilor muncii, să se adapteze la condițiile de reproducție și dezvoltare ale deceniului următor; o rezistență tot mai mare a sindicatelor la această strategie exploatare promovată de capitalismul monopolist.

O serie de fenomene, care apar cu pregnanță reflectate și în paginile presei occidentale, relevă, la sfîrșitul actualului deceniu, o înrăutățire, de la an la an, a situației oamenilor muncii din lumea capitalului: crește continuu numărul „noilor săraci”, tot mai mulți oameni luptă din greu pentru a-și găsi o locuință pe măsura veniturilor lor în permanentă diminuare, mulți dintre ei fiind obligați să se adăpostească sub cerul liber, și, ca urmare a mizeriei social-economice, proliferază criminalitatea, narcomania etc.

Desigur, factorul determinant al agravării situației oamenilor muncii din țările capitaliste este reprezentat de insuficiența locurilor de muncă, de imposibilitatea a zeci de milioane de oameni de a avea un venit asigurat, de a se realiza ca individualități, aducându-și contribuția la viața economică-socială, la dezvoltarea societății și fiind recunoscuți de aceasta, în conformitate cu efortul depus.

Firește, lumea contemporană cunoaște o serie de transformări radicale, au loc procese

de ample schimbări structurale, apar ramuri noi, și, totodată, dispar sau se diminuează o serie de activități economice. În societatea capitalistă, însă, aceste adaptări se realizează întotdeauna în dauna oamenilor muncii. Deosebit de afectați de lipsa cronică de locuri de muncă sînt tinerii. Chiar dacă, într-o serie de țări capitaliste, rata șomajului s-a redus într-ucitva, în altele, cum ar fi Danemarca, Norvegia sau Noua Zeelandă, numărul celor lipsiți de dreptul de a munci a crescut. În alte țări vest-europene (Franța, Italia, Spania și Islanda), rata șomajului a depășit anul trecut nivelul din 1983, cînd s-a înregistrat un record al șomajului pe ansamblul țărilor capitaliste dezvoltate. În circa două treimi din cele 24 de țări membre ale OECD, rata șomajului a rămas apropiată de

menii, care ar trebui adăugată la cifrele oficiale pentru a obține o imagine cit de cit reală. Chiar și OECD a fost nevoită să admită, cu prilejul publicării cifrelor anuale ale șomajului, că există o „rezervă tăcută” de aproximativ 10 la sută din forța de muncă activă.

Faptul că șomajul constituie un fenomen în continuă agravare este ilustrat și de evoluția noțiunii de șomaj de lungă durată: dacă, în urmă cu 10—15 ani, ea definea șomajul fără întrerupere de cel puțin șase luni, acum pragul este de un an și, în unele cazuri chiar de doi. În 1981, în Franța existau numai 200 000 de șomeri pe termen lung, pentru ca, în anul 1983, numărul lor să depășească 500 000. După cum se știe însă, trecerea timpului înseamnă pierderea ajutorului de șomaj, care nu se acordă decît pentru

concluzia la care ajungea un raport al Comisiei CEE, dat publicității la Bruxelles, în toamna anului trecut. La capătul de jos al scării sociale au fost socotiți toți cei care nu dispun de venituri ce se ridică la mai puțin de jumătate din venitul mediu. Raportul sublinia: „Aceste cifre nu constituie totuși decît un aspect, fiindcă sărăcia nu este provocată numai de mărimea veniturilor. Alte forme de sărăcie sînt locuințele pe jumătate dărîmate sau supraaglomerate, lipsa de adăpost, întreruperea studiilor sau insuficiența lor, analfabetismul, accesul limitat la asistența medicală sau starea proastă a acesteia. Lipsa unei rețele de ajutoare sociale sau de condiții adecvate de viață și de muncă. Din păcate, însă, pentru aceste fenomene lipsesc date comparabile sigure”. Raportul făcea o legătură între lipsa de locuri de muncă și sărăcie și amintea că, la mijlocul anilor '70, numărul săracilor era de numai 38 milioane.

Intensificarea acțiunilor de protest

În țările capitaliste se înregistrează deci un adevărat cerc vicios: masele de oameni ai muncii sărăcesc tot mai mult prin trecerea efectelor crizei și a tuturor consecințelor evoluției stihinice a economiei pe umerii lor, iar, ca urmare a acestui fapt, vinzările de bunuri de consum scad, apărînd o situație falimentară în multe ramuri economice. Rezultatul — noi concedieri și o înrăutățire și mai accentuată a situației salariaților. Iată de ce oamenii muncii din țările capitaliste și-au intensificat în ultimul timp acțiunile revendicative, pronunțîndu-se cu tot mai mare vigoare pentru îmbunătățirea situației lor social-economice, a condițiilor de viață și de muncă. A crescut numărul grevelor și demonstrațiilor. Aceste zile de mai, care în țările socialiste constituie un prilej pentru oamenii muncii de a-și exprima hotărîrea de a face noi eforturi pentru ridicarea pe noi culmi de progres și civilizație a țărilor lor, de a evidenția prin obiectivele atinse și realizările obținute superioritatea socialismului, sînt în Occident o ocazie pentru masele asuprite de a-și exprima revendicările, de a protesta împotriva exploatarei și de a cere transformarea din temelii a orînduirii crude și nedrepte, care împiedică realizarea aspirațiilor lor de pace, progres și bunăstare.

ROMEO NĂDĂȘAN ■

Șomajul — un flagel care afectează milioane de occidentali

maximul ei conjunctural din 1983. Desigur, această situație se referă numai la numărul șomerilor înregistrați oficial, fără a se ține seama de persoanele descurajate în a mai căuta un loc de muncă, după eforturi zadarnice — ceea ce înseamnă alte cîteva milioane de oameni care renunță să se mai înregistreze la oficiile de plasare.

Stabilirea cifrei exacte a șomajului este dificilă și din alte două motive. În primul rînd, datorită faptului că nu toate statele occidentale își calculează numărul șomerilor după aceleași criterii, comparabile unele cu altele. În al doilea rînd, pentru că oficiile de statistică ale guvernelor nu au interesul de a releva dimensiunea reală a fenomenului, ci mai curînd încearcă să înfrumusețeze realitatea. De pildă, în Marea Britanie, în luna ianuarie a.c., a fost recunoscută oficial existența a 2,11 milioane de șomeri. Nu au fost însă luați în calcul 400 000 de tineri care efectuează cursuri de instruire de scurtă durată, precum și 110 000 de șomeri pe termen lung, care participă la un curs de reorientare profesională. Sociologul John McLanes, de la Universitatea din Glasgow, consideră că această „rezervă tăcută” a celor neînregistrați ca șomeri, totalizează 1,2 milioane de oa-

o perioadă strict delimitată. Astfel, dacă la sfîrșitul anilor '60 șomerii neindemnizați erau încă rari în Franța, în prezent 40 la sută dintre ei se află în această situație.

O situație în continuă înrăutățire

Situația gravă din domeniul ocupării forței de muncă în țările capitaliste se reflectă, în mod necesar, și în evoluțiile salariilor și veniturilor oamenilor muncii. Sub presiunea monopolurilor și administrației, în SUA, de pildă, nivelul salariului mediu real s-a menținut, în prima jumătate a anului 1983, sub nivelul din anii '70. Și în Olanda, salariul mediu real a fost, între anii 1985 și 1987, cu 8—9 la sută sub nivelul celui din 1980.

Goana după profituri, nesocotirea drepturilor social-economice ale oamenilor muncii, în primul rînd a dreptului la muncă, a făcut ca în lumea capitalului să se adîncească discrepanțele sociale, să se accentueze decalajul dintre bogați și săraci și să se adîncească și să prolifereze mizeria, care afectează pături tot mai largi ale populației. În cele 12 țări membre ale Pieței comune, există în prezent, potrivit datelor oficiale, peste 44 milioane de săraci. Cel puțin aceasta era

„Die Welt”: Zeci de mii de locuitori ai New Yorkului — lipsiți de adăpost

„Metroul din New York, vechi și murdar, reprezintă un uriaș labirint sub zgîrie-nori. Cel nevoit să călătorească cu el respiră ușurat cînd își încheie călătoria. Pentru multe persoane lipsite de adăpost, însă, tunelul strîmt al metroului reprezintă singurul loc unde pot înnopta fără să înghețe. O lume întreagă a aflat că în orașul care numără 7 milioane de locuitori între 40 000 și 60 000 de persoane sînt lipsite de adăpost.

John Greco, care conduce brigăzile de control în timpul nopții, declara: „Persoanele lipsite de adăpost pe care le găsim în tunel ne spun că aici se simt mai în siguranță decît în oricare azil, intrucît în azilele de noapte există mulți hoți și hulișanți”. Majoritatea preferă să rămînă aici, deși numai anul trecut au fost accidentați mortal 24 de oameni care s-au adăpostit în tunel. Conform unor aprecieri recente ale autorităților, pînă la sfîrșitul lunii februarie, numărul celor care se adăpostesc în rețeaua metroului, lungă de 400 km, a crescut la 1 700. În prezent, în S.U.A., totalul celor lipsiți de adăpost se ridică la 1,5 milioane.”

„The Observer”: Tineri fără speranță în Marea Britanie

Astăzi în Marea Britanie 20 la sută din tinerii sub 25 de ani sînt șomeri, iar numărul celor fără adăpost sporește mult mai rapid decît în orice altă țară occidentală. Imaginea simbolică a adolescentului britanic modern este acum aceea a unui tînar de 16—17 ani dormind ghemuit sub coloanele stației de metrou Charing Cross. „Shelter”, societate filantropică pentru cei lipsiți de adăpost, apreciază că la scară națională există 150 000 de tineri în această situație (cel puțin 30 000 numai la Londra). Unii și-au găsit un colțisor în maghernițele de mucedă de lingă Royal Festival Hall; alții dorm pe băncile din parcuri sau pe treptele caselor”. Publicația „The Observer” reproduce în continuare extrase din jurnalele unor tineri șomeri. „Nu știu de ce m-am simțit atît de nefericit în ultimele zile. Poate pentru faptul că la 20 de ani nu am nici măcar un loc unde să dorm și îmi dau seama că familia nu dorește să știe de mine. Dar va trebui să fiu tare, să dovedesc că sînt om și nu o zăreanță. Am cerut un ajutor de șomaj, dar am fost refuzat. Mi-au mai rămas cîteva bani de care trebuie să trag două săptămîni, dar știu că nu îmi vor ajunge. Mă întreb dacă unui ministru i-a fost vreodată foame sau a dormit sub cerul liber”, notează o tînară de 20 ani.

Intr-o singură zi în S.U.A. mor 72 de copii care au mai puțin de o lună, 110 copii nu apucă prima aniversare. 9 copii sînt victime ale împușcăturilor, iar 5 tineri se sinucid...

Intr-o singură zi 988 de copii sînt maltratați. 3 288 de copii fug de acasă, 49 322 de copii se află în centre de reeducare, se nasc 2 269 de copii nelegitimi, iar alți 2 989 de copii asistă la divorțul propriilor părinți...

Intr-o singură zi se întîmplă atîtea grozavii cu ființele cele mai neajutorate, dar în același timp cele mai gingașe: copiii. Relatarea, pe scurt, a cîtorva cazuri este mai mult decît elocventă.

Elizabeth Steinberg avea doar 6 ani cînd a fost omorîtă în bătaie de către Joel Steinberg (nu este o potrivire de nume, ci chiar mama — oare poate fi numită astfel — adoptivă). Joel a adoptat-o pe Lisa în anul 1981, în mod ilegal. Cinci persoane au

auzit strigătele disperate ale micuței, dar nimeni nu a intervenit...

Cînd s-a mutat la bunica, în Philadelphia, Ralph Brooks a fost invățat de mama lui să se rulse atunci cînd aude zgomete de împușcături. Dar în 12 lu-

Intr-o singură zi

În 1983 băiețelul a fost surprins în mijlocul unei încălțări armate dintre două bande rivale. Ralph Brooks este, la nici 7 ani, paralizat, așteptînd, fără prea mari speranțe, ca mama sa să obțină o casă corespunzătoare...

Ashley Snead, de numai 10

luni, a fost transportată de urgență la spital de la domiciliul bonei care o avea în îngrijire. Cu toate eforturile depuse de medici copilul moare ca urmare a administrării unei supra-doză de medicamente. Deși în anul 1968 Martha Guba (bona) fusese implicată într-un caz asemănător, autoritățile i-au eliberat autorizație de a practica meseria în continuare...

În localitatea Schenectady toți cei nouă copii ai lui Marybeth Tinning au murit înainte de a împlini vîrsta de 5 ani, dar numai un băcsis anonim a desțeptat curiozitatea poliției, la ultimul decedat. Marybeth Tinning a fost condamnată la 20 de ani de închisoare pentru pruncucidere...

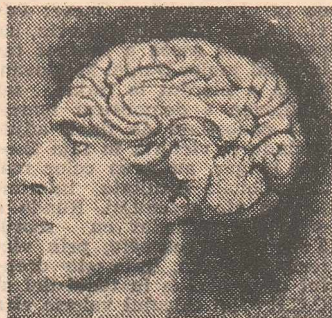
Nu trebuie să existe nici măcar o singură clipă în care să uităm că ei, copiii, sînt florile vieții!

DAN DĂNUȚ DORU ■

BREVIAR

Magnetismul creierului

Neuromagnetismul este o tehnică de investigare a activității electro-magnetice a creierului

încă puțin cercetată și aplicată. Ea constă în înregistrarea cîmpului magnetic rezultat din activitatea biologică a celulei nervoase. În acest scop Laboratorul de electronică și tehnologie al informaticii, din Grenoble (Franța), a pus la punct un captor magnetic criogenic, ultrasensibil care permite măsurarea unui cîmp magnetic de 100 000 de ori mai mic decît cel terestru, care este de 0,4 gaussi. Acești captori, ce permit investigații la nivele încă niciodată atinse pînă în prezent, își mai găsesc aplicații în prospecțiuni geofizice, în prevenirea unor fenomene naturale, cu efecte catastrofale etc. Primul aparat de acest gen, cu aplicații în medicină, a fost instalat în spitalul Salpêtrière din Paris.

AUREL DIANU ■

După meciul tur din finala Cupei I.H.F.

H.C. Chimistul — Egle Vilnius 26-18 (19-13)

Campioana României are mari șanse de a câștiga trofeul a doua oară

În cochetul oras de la poalele Capelei, partida din prima mână a ediției actuale a Cupei I.H.F. a fost așteptată cu un viu interes, mai ales că ea urma unei serii de victorii ale echipei vilcene, care i-au consolidat primul loc în clasament și, deci, câștigarea, pentru prima oară, a titlului de campioană națională. Simbătă după amiază, în Sala sporturilor din Rm. Vilcea, peste 3.000 de spectatori n-au regretat cele vreo 4-5 ore de așteptare dinaintea meciului pentru a-și ocupa un loc în tribunele devenite neîncăpătoare. Pentru că partida a fost un adevărat spectacol handballistic oferit de ambele finaliste.

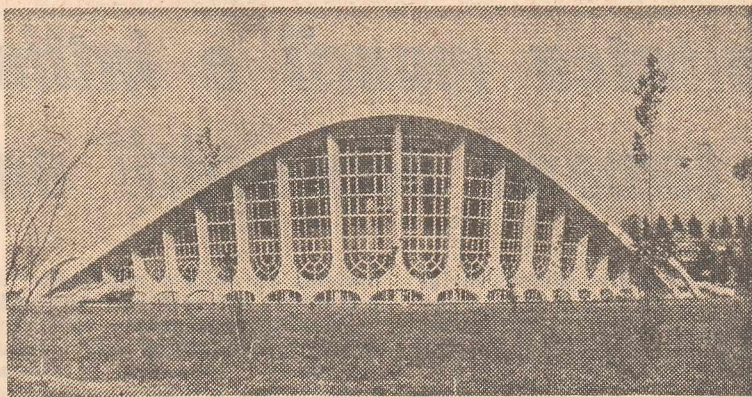
Jucătoarele sovietice, cu talii impresionante, unele chiar cu o foarte bună înzestrare atletică, n-au putut stăvili, totuși, inspiratele acțiuni de atac ale chimistelor noastre și au reușit destul de greu să străpungă apărarea ermetică a gazdelor de la care s-au evidențiat: Doina Rodeanu, Maria Verigeanu, Nadina Nedelcu și Liliana Topea. Până la scorul 6-5, cele două echipe au mers „cap la cap” în ultimul sfert de oră al primei reprize vilcenele desprinzându-se. După pauză, meciul se rela de la scorul 13-9 și asistăm, în continuare, la atacuri bine puse la punct ale vilcencelor, cu faze de poartă imprevizibile, diferența de goluri sporind, cu 10 minute înainte de terminarea partidei, la 7 (21-14). Este momentul cînd handbalistele de la „Chimistul” scad din ritmul de joc, permițînd sovieticelor să reducă din handicap, dar, în același timp, să se evidențieze și portărita noastră Doina Rodeanu care apără, prin reflexe extraordinare, 4-5 mingi trase cu „forța tunului”, pe care spectatorii le văzuseră deja în plasă. La scorul 24-18, în finalul partidei, mai înscriem două goluri din faze deosebit de spectaculoase prin Maria Dincă și Edit Matei, dar ratăm incredibil două mari ocazii prin Denisa Nan și Lăcrămioara Lazăr aflate singure față în față cu masivul portar al echipei lituaniene.

Cele 26 de goluri ale echipei vilcene au fost marcate de: Edit Matei — 8 (2), Liliana Topea — 5, Lăcrămioara Lazăr și Nadina Nedelcu — câte 4, Denisa Nan — 2, Maria Verigeanu — 2 (2) și Maria Dincă — 1. De la sovietice, cele mai multe goluri le-au marcat Aușrele Miklusite și Daina Kalaoviskiene (cite 4).

Cu 8 goluri avans, sperăm că echipa vilceană, condusă în teren de doi experimenți antrenori — profesorii Ion Gherhard și Gheorghe Ionescu — va reuși la Vilnius, în partida retur de duminică, prin cunoscuta-i capacitate de concentrare în partidele din deplasare, să anihileze forța de joc a handbalistelor sovietice și chiar duritatea acestora care, manifestată atât în fazele de atac cit și în cele de apărare, n-a constituit, totuși, în jocul de la Rm. Vilcea, un handicap insurmontabil.

Așadar, la Vilnius nu va fi ușor, dar nici foarte greu. H.C. Chimistul știe să-și apere „zestrea” de goluri de-acasă și, sintem siguri, va aduce pentru a doua oară în țară Cupa I.H.F. Mult succes!

ION BARBU ■

„Știința” hotărîtă să învingă

Cum era de așteptat, handbalistele de la Știința Bacău au avut o misiune deosebit de dificilă la Krasnodar, Kuban nefiind alta decît cîștigătoarea ultimelor două ediții ale Cupei Cupelor. Nota de dominare psihologică a sovieticelor a început încă de la aeroportul Vnukovo, jucătoarele noastre fiind lăsate aici să aștepte delegatul gazdelor o după-amiază și o noapte întreagă. Pe fondul de oboseală acumulat, tensiunea a crescut și mai mult în atmosfera aspră din sala sporturilor din localitate.

Cu toate acestea, ne-a relatat Grigore Olteanu, președintele clubului Știința, echipa română s-a mobilizat exemplar și, după o scurtă perioadă

de tatonare, a pus stăpînire pe joc, conducînd ostilitățile pînă în finalul pe cit de dramatic, pe atît de electrizant. Avînd în Vîdrina, interul dreapta, o jucătoare de mare forță, sovieticele reușesc să conducă detașat doar în primele 15 minute, cînd scorul a și ajuns la 10-5. Din acea clipă însă, băcăuancele au echilibrat partida, soluțiile găsite de antrenorii Mihai Pîntea și Costel Petrea aducîndu-le, pînă la sfîrșitul primei reprize, la un singur punct de egalare. Aceasta a survenit imediat după reluarea meciului, handbalistele noastre atacînd cu mai multă clarviziune și apărîndu-se foarte bine. Pe fondul degringoladei gazdelor, handbalistele române au început să conducă

La Bacău, sportul alături de frumuseții și modernității atribuite marii performanțe

ele cu două și chiar trei goluri diferență. O diferență ce putea fi hotărîtoare, dar nementînută, din păcate, pînă la capăt, sovieticele profitînd de ratările noastre și reușind să egaleze cu 20 de secunde înainte de fluierul final.

„Cred că am fi putut cîștiga, ne-a spus, puțin dezamăgit, antrenorul secund Costel Petrea. Jucătoarele noastre au ratat însă două situații foarte clare în final, cînd n-au izbutit să mai fie atît de exacte și de stăpîne pe ele. Oricum, meciul deosebit de dîrz, a plăcut, fiecare echipă apărîndu-și cu ardore șansa. Dejucînd tentativa sovieticelor de a obține o victorie la scor încă din tur, avem acum, normal, noi prima șansă. Returul va fi, cu toate acestea, la fel de greu, dar sintem decisi să luptăm cu aceeași dirzenie și să cîștigăm Cupa. Sintem mai aproape ca oricînd de această mare performanță”.

Urîndu-le succes deplin, să amintim și autoarele performanței de la Krasnodar: Luca — 12 (nu Antoneanu, cum a scris presa centrală), Butnărașu — 4, Antoneanu — 4, Ciubotaru — 3, Lunca — 1, Daniloff — 1, Vasilica, Jitaru, Cervenciu, Popa, Petrea, Turluianu.

CORNEL GALBEN ■

Civilizația sportului

Vorbe contrazise de fapte

Din precauție, ar trebui reamintită ziua de naștere a unui „copil” pentru că altfel „părinții” lui ar putea să-i treacă cu vederea aniversarea. Este vorba de campania europeană pentru fair play de la declanșarea căreia se va împlini în curînd un an. Unii cititori poate își vor lavi fruntea cu mina, amintindu-și „parcă a fost ceva...”.

Intr-adevăr, a fost ceva. Acțiunea „Fair play înainte de toate” a fost prezentată publicității — ca să fie ceva de fotografiat — în prezența a doi atleți, decathloniști celebri, Jürgen Hingsen și Daley Thompson. N-au fost aleși întîmplător. Disputele lor, la ultimele ediții ale Jocurilor Olimpice, au fost aprige, încărcate de nervi. Acum, deveniseră modele de fair play și zîmbeau frumos sub reflectoarele unei televiziuni europene.

În aceeași ordine de idei, din revista vest-germană de sport „Kicker” aflăm o întîmplare petrecută în sezonul trecut la Stuttgart, unde echipa locală de fotbal a jucat contra cunoscutei Bayern München. În timpul unui duel corp la corp între atacantul gazdelor Klinsmann și apărătorul oaspeților Nachtweih, pumnul acestuia din urmă a „aterizat” pe capul atacantului la Stuttgart. Cît de puternică a fost lovitura nu o pot spune nici martorii oculari. Dar efectul a fost frapant. Klinsmann a căzut la pămînt ca lovit de trăsnet și se părea că nu

mai are nevoie de primul ajutor ci de... ultimul! Arbitrul a făcut ceea ce îi pretindea regulamentul: a căutat în buzunar cartonașul roșu. Numai că atunci s-a produs un fapt de senzație. „Luat pe sus” de Nachtweih și de portarul Pfaff din echipa adversă, Klinsmann a depus mărturie contrară acuzării: „Nu s-a întîmplat nimic!”. Arbitrul de centru, după o scurtă discuție cu colegul de la tușă, l-a declarat nevinovat pe „răufăcător” și i-a acordat chiar o lovitură liberă. O parte din public a fluierat la treaba asta de neînțeles, dar a aflat întreg adevărul (sau numai pe jumătate) în ziua următoare din ziar. Și reporterul care a descris cele de mai sus conchide astfel: vorba aceea „nu-ți chema dracul în casă că ți se așează la masă” sau cu alte cuvînte, dacă mai apare vreodată un caz asemănător cu cel al lui Klinsmann și Nachtweih, atunci nu ar mai trebui să se spună „fair play înainte de toate”, ci „ce se petrece aici?”.

Recenta tragedie de la Sheffield (95 de morți dintre care majoritatea tineri sub 20 de ani) repune în discuție — dacă mai era cazul — problema violenței pe stadioanele de fotbal cu multiplele ei aspecte. (În paranteză — deși ar trebui să o facem cu majuscule — să menționăm că una dintre victimele de la Sheffield a fost un băiețel de 10 ani care, pentru notele sale bune de la școală, a primit drept recompensă de la unchiul lui un bilet la meci, iar o altă victimă a fost un tînar de 20 de ani, care, fiind prezent la 29 mai 1985 la „masacrul” de pe stadionul Heysel din Bruxelles, a luat hotărîrea de a nu mai călca niciodată pe un stadion, hotărîre respectată pînă... simbătă, 15 aprilie — o altă zi de doliu în istoria fotbalului).

Care mai e ceva de adăugat?

CRISTIAN TOPESCU ■

● **Cupa Campionilor Europeni.** În primul tur al ediției a VII-a a competiției continentale s-au întîlnit la București în sălile Clubului Central de Sah formațiile I.T. București și M.T.K.-V.M. Budapesta. După două zile de joc atent urmărite de un prea numeros public, disputa s-a soldat cu victoria categorică a oaspeților 8:4. Rezultatele individuale consemnate în prima rundă de arbitru internațional Anghel Vrabie au fost următoarele: Zsuzsa Polgár (2510) — Florin Gheorghiu (2515) remiză, Constantin Ionescu (2485) — Judit Polgár (2555) 0:1, Geraldo Barbero (2495) — Adrian Negulescu (2440) 1:0, Parik Ștefanov (2390) — Levente Lengyel (2385) 0:1, György Rajna (2380) — Mircea Pavlov (2380) 1:0, Daniel Savin (2325) — Zsófia Polgár (2295) remiză. S-a jucat cu multă ambiție, șahiștii bucureșteni încercînd să iasă din pozițiile incomode impuse de adversari. În faza de deschidere s-a remarcat o mai bună pregătire teoretică a jucătorilor oaspeți, ceea ce a obligat pe jucătorii echipei campioane la consumarea nerățională a timpului de gîndire. În criză de timp s-au produs ultimele inexactități care i-au determinat pe C. Ionescu și P. Ștefanov să cedeze prea devreme. Runda a doua a lăsat să se vadă că jucătorii noștri erau evident marcați de avantajul de 4 puncte al oaspeților. Probabil, o superioară pregătire psihologică ar fi putut anihila ideea că meciul este

deja jucat și ar fi anulat prea grabnicile remize consemnate între Negulescu — Barbero și Lengyel — Ștefanov. Dacă la prima masă avantajul s-a conturat în favoarea lui Fl. Gheorghiu, la masa a doua C. Ionescu a avut mari dificultăți, în ciuda acestui fapt ambele partide s-au încheiat la capătul mai multor ore de joc cu remiză.

Cea mai animată a fost disputa de la ultimele două mese: Pavlov a fost înlocuit cu Savin, iar pe masa a șasea a evoluat talentatul junior Daniel Moldovan. Savin a pierdut la Rajna, iar Moldovan a demonstrat temelnice cunoștințe de final, adjudîcîndu-și victoria în fața Zsófiei Polgár, autoarea celor mai senzaționale rezultate internaționale ale sezonului. Runda a doua s-a încheiat cu scorul 3:3. Echipa oaspete, prin victoria obținută, primește dreptul de a evolua în turul doi al C.C.E. Deși calculul valoric viza pe oaspeți ca favoriți, formația

bucuresteană putea să joace de la egal la egal printr-o mobilizare mai bună în joc. Înfrîngerea este un serios semnal de alarmă pentru cei care se ocupă de pregătirea jucătorilor.

● **Campionatul național al copilor și juniorilor** s-a încheiat cu multe rezultate curioase. După Campionatul Mondial de

Mureș Tg. Mureș), 3. Daniel Moldovan (I.T.B.). La juniori II primii trei clasati au fost: 1. C. Cozianu („Otelul” Galați) 10 p., 2. M. Manolache („Otelul” Galați) 9,5 p., 3. I. Zarcu („Autoturism” Timișoara) 7 p. În grupa băieților de pînă la 14 ani a invins clar G. Schwartzman (I.I.R.U.C. „Calculatorul” București) cu 9,5 p., urmat de A.

liatele au fost următoarele: junioare I — 1. L. Radu („Calculatorul” București) 9,5 p., 2. L. Ionescu (C.S.S. București) 9 p., 3. L. Miteșcu („Universitatea” București); junioare II — 1. A.M. Orița (C.S.S. Iași) 8,5 p., 2. E. Ciobanu („Voința” Tîrgoviște) 7,5 p., 3-4 A. Crețu (C.S.S. Iași) și A. Maftel (C.S.S. București) 6,5 p., 5. E. Balint (A.E.M. Timișoara) 6 p.; fete 14 ani — 1. D. Ignat (C.S.S. Iași) 8,5 p., 2-3 C. Șerban (Centrocop București) și M. Costescu (C.S.S. București) 7,5 p., 4. N. Sasu-Ducsoara (C.S.S. Brașov) 7 p., 5. C. Nicolcea (C.S.S. București) 6,5 p.; fete 12 ani — 1-3 N. Mitrica („Rulmentul” Alexandria), N. Andreescu („Petrolul” Ploiești) și I. Todirel („Petrolul” Ploiești) 8 p., 4. C. Peptan („Metalurgistul” Sadu) 7,5 p., 5. S. Simion („Electrotehnica” Bistrița) 6,5 p.; fete 10 ani — 1. A. Andrianu („Petrolul” Ploiești) 9,5 p., 2. G. Trofim (Petromar Constanța) 7,5 p., 3-5 A. Bogza (I.T.B.), I. Hilca (C.S.S. Sibiu), A. Frățilă (C.S.S. Rm. Vilcea) 7p. În fiecare grupă au luat parte cite 12 jucători sau jucătoare. Remarcăm poziția modestă în clasamente a valoroaselor performere a C.M., Corina Peptan, a talentatului Dieter Nisipeanu, a medaliatelor cu argint la C.M., Eleonora Balint și ne întrebăm dacă acești copii au scăzut stăcheta performanței (după părerea antrenorilor) din cauza slabei pregătiri psihologice, cine îi va scoate din impas?

MARGARETA MUREȘAN ■

Rezultate și surprize

la Timișoara de anul trecut era de așteptat ca medaliații noștri să fie cei care să impună ritmul de concurs în întrecerea națională. Că nu a fost așa o dovedesc rezultatele și motivația lor constă în faptul că a crescut nivelul valoric al speranțelor noastre de mine ca urmare a pregătirii centralizate efectuate în cadrul lotului național. La juniori I medaliații au totalizat același număr de puncte: 8, departajarea făcîndu-se conform coeficientului Sonneborn: 1. Béla Takács („Metalul” București), 2. Levente Kocsis (C.S.M.-Electro

Istrășescu („Politehnica” București) 7 p., și V. Dumitrescu (C.S.S. „Unirea” Iași) 6,5 p. în timp ce D. Nisipeanu și R. Manafi au rămas la jumătate de punct. Celelalte rezultate înregistrate: băieți 12 ani — 1. A. Munteanu („Comertul” Brăila) 8 p., 2. M. Zainea („Cimentul” Medgidia) 7,5 p., 3. G.C. Popescu (C.S.M. Drobeta Turnu Severin) 7 p.; băieți 10 ani — 1. A. Berescu (C.S.S. Timișoara) 9,5 p., 2. A. Pali (I.I.R.U.C. București) 7,5 p., 3-4 M. Dulcă („Metalul” Rm. Vilcea) și B. Istrate („Voința” Tîrgoviște) 7 p. În concurența feminină meda-

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

● Interesantă scrisoarea trimisă de **Nicolae Morariu din Brașov, str. Prahova nr. 17**: De la telefonul individual cu nr. 65928 și în fiecare lună mi se facturează convorbiri adiționale pe care consider că nu le fac. Pentru a putea măsura și controla încadrarea în numărul normat de impulsuri telefonice, am rugat Direcția județeană de poștă și telecomunicații Brașov să-mi monteze un contor, dar aceasta mi-a răspuns că nu deține un asemenea aparat. Nu mă îndoiesc de corectitudinea răspunsului. Intrucit M.T.Tc.-ul are însă un puternic institut de cercetare specializat, propun ca temă de cercetare: conceperea, proiectarea și realizarea în serie mare a unui astfel de aparat de măsurare a impulsurilor, care să se monteze la domiciliul abonaților, așa cum avem la gaz metan și curent electric.

● **Consiliul popular al județului Iași, Comitetul executiv**, ca răspuns la scrisoarea adresată revistei de un grup de cetățeni din orașul Tg. Frumos (care reclama că stația locală de radiofrecare nu mai funcționează), ne răspunde că, în urma sistemării orașului menționat, în zona centralei telefonice din localitate s-a desființat un traseu de stâlpi de susținere a rețelei electrice pe o lungime de 340 metri, din necesități obiective, fapt ce a condus la suspendarea temporară a 772 posturi de abonați. Aceste posturi au fost repuse în funcțiune o dată cu montarea altor stâlpi, așa încât în prezent întreaga rețea de radiofrecare funcționează în bune condițiuni, iar abonații sunt pe deplin mulțumiți.

● O propunere chibzuită pentru remedierea unei situații necorespunzătoare avansează celor în drept **Alexandru Fronie din Timișoara, bd. Leontin Sălăjan nr. 47**: Există în comuna Ivanda din județul Timiș — ne scrie A. F., membru activ al F.D.U.S. — puternice izvoare de apă minerală cu multiple calități terapeutice, recunoscute de medici specialiști, mai ales în tratarea și ameliorarea unor colecistite și enterocolite cronice, a dischineziilor biliare, gastritelor și nefropatiilor cronice compensate, a nisipului renal și obezității etc., dar care resurse nu s-bine gospodărite și folosite în condiții igienice. Iată de ce propun factorilor răspunzători să întreprindă neîntârziat măsuri corespunzătoare de punere deplină în valoare a acestor izvoare, de creare a unor condiții optime pentru acei oameni, tot mai numeroși, care vin aici, în această stațiune balneară de interes nu doar local, să-și caute sănătatea.

● **Inspectoratul General al Milităriei**: La trimiterea dv. nr. 6103/1989, privind scrisoarea Ninei Plăvirescu din București, care reclama că, în timp ce se deplasa cu autoturismul proprietate personală prin Piața Universității, a intrat în coliziune cu autobuzul 31-GR-168, condus de numitul Vintilă Nicolae, ce refuză să se prezinte pentru întocmirea documentelor necesare, vă comunicăm că, în urma verificărilor efectuate, cele sesizate se confirmă. Vinovat de producerea coliziunii este Vintilă Nicolae, care nu a acordat prioritate de trecere. În acest sens, s-a încheiat procesul verbal seria R nr. 0096067/10.03.1989, în baza căruia petenta poate protocola desdăunarea prin ADAS.

● Subsemnații **Ion I. Petre și Veneică Popa din localitatea Mircea Vodă, județul Brăila**, vrem să vă prezentăm un fapt ce ne deranjează foarte mult. La restaurantul din comuna noastră am avut parte de fel și fel de circumstanțe care au fost schimbate din cauza necinziei, a nerespectării programului și datorită altor atitudini necorespunzătoare. Acum avem ca gestionar un ins cu nici-un fel de calificare, pe nume George Leca, fără școală, care a început să-și acă și el de cap: nu respectă programul, închide și deschide când vrea, nu știe să se poarte mai ales cu oamenii bătrâni, le vorbește urit. Mai totdeauna vinde cu lipsă la gramaj, în schimb are grijă ca prețul să fie mereu mai mare. Deși am sesizat C.P.A.D.M.-ul, nu s-a luat nici o măsură, motiv pentru

care vă rugăm să publicați rîndurile de față, să vadă și conducerea cooperativei ce gestionar are.

● Referitor la scrisoarea tovarășului Nicolae Tihoniuc din Constanța, care propune înființarea unei noi stații de tramvai în zona industrială a municipiului de pe malul mării, **Intreprinderea județeană de transport local Constanța** răspunde: Din calculele efectuate, distanța maximă de parcurs între stații în zona menționată nu depășește 450—500 metri și se încadrează în dispoziția M.T.Tc. care reglementează distanța între stații.

● Un caz clasic de birocrație ne semnalează **Nicolae Hornea din București, bd. Tudor Vladimirescu, bl. T5, ap. 6**: Pe 26.09.1988, am depus la Circumscripția financiară a Sectorului 3 cererea de transfer a dosarului auto la circa financiară a Sectorului 5 unde am domiciliul actual. În ianuarie 1989 am fost de 3 ori la circa financiară 5 să plătesc impozitul auto, dar inspectorul Pirvan mi-a spus că dosarul încă nu a venit de la Sectorul 3. În februarie am încercat iarăși de două ori să plătesc, dar din nou același răspuns la ghișeu din partea aceluiași tov. inspector. M-am deplasat la circa financiară 3 unde, după căutări insistente prin registre, se găsește, la nr. 2596, că dosarul a fost trimis încă de pe 20.XI.1988 la circa 5, fiind și radiat din registrul matricol. Perseverent și calm, pe 25.III.1989, m-am prezentat din nou la tov. inspector Pirvan de la circa 5, dar, spre surprinderea mea consternantă, am primit, pe un ton arrogant, invariabil și exasperant, răspuns negativ: „Nu, n-a venit!”

Povățuiți-mă dv. cui să mă mai adresez, că eu nu mai știu! Mergeți la șefii inspectorului Pirvan...

● **Direcția generală pentru agricultură Neamț**, ca răspuns la memoriul adresat nouă de Eugen Popenică din Piatra Neamț: Prin decizia nr. 75/21.07.1988, tehnicianului veterinar Popenică Eugen i s-a desfășurat contractul de muncă, pentru că și-a încalcăt în mod repetat obligațiile de serviciu. Justiția a apreciat că temeinică și legală măsura luată. Ținând totuși cont că petentul este student în anul IV la facultatea de zootehnie, că a tras învățămintele convenite și s-a angajat efectiv să se corecteze, la indicația organului județean de partid, i s-a aprobat reîncadrarea în funcția de tehnician veterinar principal la C.A.P. Birgăoani, începând cu data de 19.03.1989.

● Casa noastră trebuie să fie perimetrul de liniște și odihnă, unde ne retragem cu toții după o zi de muncă — ne scrie cu deplină îndreptățire, în numele colocatarilor săi, **Dumitru Fișuciu din Constanța, str. Tulcei nr. 10, bl. TM 2, sc. C, ap. 51**. Numai că — își continuă el misiunea —, în ultimii doi ani, liniștea noastră, a bătrînilor și copiilor noștri, s-a spulberat din cauza zgomotului infernal provenit din curtea unui atelier al I.G.C.-ului Constanța, ai căruia meșteri mari bat toată ziua cu ciocanele și folosesc drept combustibil anvelope și cauciucuri uzate ce produc un fum înecăcios, foarte poluant. Nu poți deschide o fereastră sau întinde o ruță pe balcon din cauza acestui fum; nu ne putem odihni, deoarece zgomotul și fumul persistă mult după miezul nopții. S-au făcut sesizări și la consiliul popular al municipiului, dar situația se menține, nervii și plămînii noștri sînt puși în continuare la grea încercare datorită poluării sonore și atmosferice de care nu putem scăpa.

● La scrisoarea lui Nicolae Leja din Uricani, județul Hunedoara, trimisă de noi Ministerului Sănătății spre soluționare, ne răspunde **Direcția asistenței medicale** din cadrul susmenționatului minister: Vă facem cunoscut că solicitarea petentului e îndreptățită. Ca urmare, a fost programat pentru internare în cel mai scurt timp posibil la Clinica de neurologie a centrului universitar Timișoara care, sîntem convinși, va face totul pentru îmbunătățirea stării sale de sănătate.

Scrisoare comentată

Întoarcere în sat

A fost o vreme, nu prea demult, cînd mulți tineri ai satului, fete și băieți, erau atrași irezistibil de mirajul orașelor. Mai ales al marilor noastre orașe. Ei dobîndeau astfel, prin calificare și profesionalizare, statut de orașeni și mulți își găseau în oraș rostul. Era o necesitate pentru acel timp, impusă firește de începuturile dezvoltării socialiste a industriei, a întregii vieți economico-sociale a patriei.

Azi, odată cu crearea celor mai prielnice condiții de afirmare atât a oamenilor de la oraș cit și a celor de la țară, lucrurile au început să curgă și invers. Adică, tot mai mulți tineri, chiar și vîrstnici schimbă, fără prejudecăți sau rețineri, orașul pe sat.

Este și cazul unui tînar din municipiul Vaslui. „Sînt din comuna Matca, județul Galați — ne scrie el, printre altele —, cu domiciliul în frumosul oraș Vaslui și funcționez ca profesor titular la Liceul industrial nr. 3 din localitate. Mă adresez dumneavoastră, solicitîndu-vă sprijinul pentru a obține transferul de la sus-numitul liceu la școala generală din comuna mea natală unde, prin apropiata generalizare a învățămîntului liceal, vor apărea suficiente ore pentru o catedră de științe sociale. De ce fac aceasta? Vă asigur — continuă tînarul — că nu din vreun motiv meschin. Aici, la Vaslui, am tot ce îmi trebuie, și retribuție, și condiții bune de muncă și viață; am sentimentul utilității și mă bucur de stima și aprecierea tovarășilor mei. Am hotărît să mă întorc însă la Matca după o îndelungată chibzuință, mai ales după ce am ascultat cuvîntările rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta plenară a C.C. al P.C.R. și la marea adunare populară din Capitală. Vreau sincer ca, împreună cu părinții mei, cu tîrării cooperatori, mecanizatorii, medicii și inginerii, cu toți ceilalți locuitori, să pun și eu umărul, să-mi aduc contribuția la fîurirea minunatului destin al satului meu, destin prefigurat strălucit de Programul partidului, încă de la al IX-lea Congres, și materializat în bună măsură în epoca purtînd numele conducătorului națiunii noastre. Menționez că am absolvit, în 1935, Facultatea de istorie-filozofie a Universității „A.I. Cuza” din Iași și am 27 de ani. Pentru orice eventualitate, vă rog să rețineți adresa mea: Pohrib Mihail, str. V. Alecsandri, bl. 39, ap. 37, telefon 13938”.

Exemplul vorbește de la sine. Stimulați puternic de noua condiție a mediului rural, de accentuarea disparității treptate a deosebirilor esențiale dintre oraș și sat, îndeosebi de orientările de perspectivă adoptate de recenta plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, și alți tineri și tinere vor reveni, sigur, cu același entuziasm revoluționar, în satul în care s-au născut, hotărîți să devină părtășii, pe măsura talentului și pregătirii de care dispun, la ridicarea continuă a așezării lor. Ca și ei, profesorul Mihail Pohrib consideră aceasta nu doar o simplă chemare lăuntrică, de fiu al locului de băștină, ci și o datorie patriotică de om și cetățean.

MIHAI STĂNESCU

● Sîntem încadrați ca tractoriști buldozeriști la I.A.S. Tichilești, sector sud, avînd ca șef de sector pe tovarășul Costică Frigoiu. Lună de lună, noi ne-am realizat și depășit sarcinile, fapt confirmat și la adunarea generală a oamenilor muncii pe I.A.S., cînd s-a arătat că, pe anul 1988, planul sectorului sud a fost depășit cu 4 la sută, iar beneficiile peste plan s-au ridicat la 140.000 lei. Cu toate acestea, ni s-a reținut 30 la sută din retribuția realizată pe întregul an, reținere care se ridică pentru fiecare la peste 14.000 lei. Conform realizărilor și prevederilor legale, reținerile trebuiau să ne fie restituite la încheierea anului, însă ni s-au restituit doar cîte 4.700 lei, o dată cu lichidarea pe decembrie 1988, sumă primită pe un stat de plată care nu precizează clar care-i reținerea restituită și cit reprezintă lichidarea pe luna decembrie trecut. Calculele nu s-au făcut corect și sîntem nemulțumiți că n-am primit integral drepturile cuvenite, motiv pentru care ne adresăm dvs. pentru a ne ajuta în clarificarea situației. Semnăm: **Marin Chirovan, Marin Antohi și Gheorghe Niță, comuna Tichilești, județul Brăila**.

● Din răspunsul trimis de **Ministerul Industriei Alimentare, Direcția tehnică**, la scrisoarea lui Constantin Popa din Galați, care semnalează calitatea necorespunzătoare a sucurilor și băuturilor răcoritoare reținem: Organele comerciale din municipiul Galați nu au reținut calitatea produselor furnizate de I.P.I.L.E. Tecuci, unitate aparținătoare de ministerul nostru. Cu toate acestea, în vederea prevenirii unor situații similare celei semnalate de petiționar, la sfîrșitul lunii martie a.c. a avut loc o instruire a șefilor de secții și responsabililor C.T.C. din întreprinderile M.I.A.,

prilej cu care au fost preluate și concretizate măsuri suplimentare pentru asigurarea calității băuturilor răcoritoare.

Așteptăm, deci, să se împlinească un deziderat mai vechi.

● Primim de la cooperatorul **Alexandru Cioboață din București, str. Razachiiei nr. 15**: Am împlinit, la 5 august 1988, vîrsta de 62 de ani și mi s-a indicat să-mi întocmesc dosarul de pensie. Două zile mai tîrziu, dosarul a fost gata și delegata Maria Paraschiv s-a prezentat cu el la CASCOM din str. Franklin, dar a fost respins fără nici-o explicație. Pe 6 februarie '89, m-am prezentat personal cu dosarul la tovarășul președinte Bulgariu, care mi-a spus în doi peri să vin în luna aprilie și m-a dat pe ușă afară. Reamintesc că sînt un om în vîrstă, suferînd de tensiune arterială, cu peste 23 de ani lucrați neînterupt în timpul muncii, și nu înțeleg de ce sînt tratat în acest mod, lipsit de cel mai elementar respect.

● **Virgil Grigoras din satul Cuza Vodă, comuna Slobozia-Conachi, județul Galați**, semnalează o serie de nereguli în activitatea personalului Autogării din municipiul Galați. Începînd de la casieri, șoferi și pînă la impiegatii de mișcare — ne scrie omul cu amărăciune —, cu desul de puține excepții, aproape toți manifestă totală indiferență față de transportul călătorilor. Dumnealor nu respectă programul, lasă autobuzele să circule mai mult goale, nereparate și nespălate. În special pe ruta Galați — Pechea. Aici, ca și pe alte rute, șoferii pleacă și vin cînd vor, vorbesc urit cu călătorii, de parcă ar fi autobuzele lor personale. Și nimeni nu îi controlează, nu le zice nimic.

Pagină realizată de MIHAI MERIȘANU

Poșta redacției

Vilcu Ion — Cîmpina: Situația a fost, în sfîrșit, lămurită. S-a propus ca terenul pe care se află proprietatea dv. să vă fie închiriat în întregime. ● **Nițuică Ștefan — București**: Autoritatea tutelară din cadrul Consiliului popular al sectorului 2 va efectua ancheta socială la domiciliul părinților minorului și la dv., iar dosarul va fi înaintat spre avizare. ● **Petcu Vică — București**: Pentru că a provocat în mod repetat scandaluri și a tulburat liniștea locatarilor, Petcu Costică a fost discutat în colectivul secției unde lucrează la „Aversa”. De asemenea, a fost sesizat I.C.R.A.L. Colentina pentru a dispune evacuarea sa împreună cu Danaric Elisabeta.

● **Bălăuță Adrian — Roman**: Radioteleviziunea italiană canal 1. ● **Micu Cornel — Săcele**: Copiii au dreptul la pensie de urmaș pînă la 16 ani sau, dacă își continuă studiile, pînă la terminarea acestora, fără a depăși 25 ani. Copiii urmași care, înainte de a împlini 16 ani, au devenit invalizi de gradul I sau II primesc, după încetarea plății pensiei de urmaș, pe toată perioada invalidității, un ajutor de 850 lei lunar pentru gradul I și de 300 lei lunar pentru gradul II (Legea 3/1977, art. 40 (1) și (2)). ● **Mirzea Sevasia — Brașov**: Analizîndu-se cu atenție situația deosebită în care vă aflați, s-a hotărît să vi se asigure un loc de muncă într-o unitate din municipiu. Vă dorim numai bine. ● **Beta Ștefan — mun. Gheorghe Gheorghiu-Dej**: În trimestrul II veți primi apartament. ● **Vlăsceanu Aurelia și Valeriu — București**: S-a cerut D.G.D.A.L. C.A.C.G.M.B., A.C.M. 5 și I.C.R.A.L. Cotroceni ca, în calitate de beneficiari și executori ai blocului de locuințe, să ia toate măsurile necesare pentru executarea remedierilor și efectuarea recepției definitive în cel mai scurt termen posibil. ● **Speriatu A. Ion — com. Albeni (Gorj)**: Minimum de norme, conform hotărîrii adunării generale. ● **Ștefănică Gh. Georgeta — Ploiești**: Cheltuielile lunare — de toți locatarii. Reparațiile și reviziile — de proprietari (persoane particulare și ICRAI). Cereți administratorului actul normativ. ● **Mecineanu Nistor — Galați**: În colecția „Caleidoscop” a Editurii Ceres au apărut cărți în care puteți găsi ce vă interesează. Sau adresați-vă publicației „Agricultura socialistă”.

● **Țiganilă Alexandrina — satul Luptători, com. Frăsinet (Călărași)**: Aveți dreptul la o singură pensie, la alegere. ● **Ilea Marius Nicolae — Oradea**: După ce terminați liceul. ● **Ötvös Ilonka — Reghin**: Cum poate fi o surpriză pentru dv. necesitatea de a vă achita în fiecare lună întreținerea la bloc? ● **Vasile Iordan — București**: Aveți dreptate dacă depuneți la început cerere la asociație. ● **Nisulescu Constantin — com. Glăgova (Gorj)**: Dacă doriți așa de mult să deveniți cîndva aviator, începeți prin a învăța foarte bine la toate materiile, inclusiv să scrieți corect în limba română. ● **Asociația locatarilor — str. Clăbucet 2, Cluj-Napoca**: Adresați-vă executorului judecătoresc pentru executarea silită.

● **Dimitriu Ioan — Moinești**: În această primăvară vi se va putea asigura locuință. ● **Savu Ana — Brașov**: Ați fost invitată la Oficiul forțe de muncă, dar nu v-ați prezentat. De ce? ● **Miere Marița — Craiova**: Pentru cei retribuiți cu cotă procentuală media retribuțiilor lunare luată în calculul pensiei se stabilește pe baza retribuției tarifare de calcul și nu pe baza cîștigurilor lunare. ● **Popov Camelia — Iași**: Aveți dreptul să primiți dv. alocația de stat pentru copil, pentru că, în primul rînd, copilul v-a fost încredințat spre creștere și educare și, în al doilea rînd, tatăl lui nu lucrează. Depuneți dosarul la întreprinderea unde lucrați.

REGHINA VÂRVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

SPERANȚE PENTRU APROPIATELE „EUROPENE“

Prestigiul enorm al școlii noastre de gimnastică este singura explicație pentru interesul neobișnuit manifestat de federațiile de gimnastică din diferite țări ale lumii pentru a participa la Internaționalele României, ajunse acum la a XXXII-a ediție și acceptate de calendarele competiționale ca un concurs extrem de important. La Ploiești, cu o săptămână în urmă, a început un regal de gimnastică în toată legea, cu participarea completă a loturilor echipei României și cu reprezentanții a 18 țări. Într-o atmosferă fierbinte, la Ploiești gimnastica având deja tradiție și firmă (într-o organizare de nivel internațional, pe măsura competiției), am văzut loturile noastre într-o reneșanță generală înaintea europenilor masculine de la Stockholm și a celor feminine de la Bruxelles. Dacă la masculin Marius Gherman a impresionat și s-a detasat, demonstrându-și clasa și întărind speranțele noastre într-o medalie la europene, la feminin Daniela Silivaș a demonstrat că rămâne steaua gimnasticii de pe glob. Aplaudată frenetic, sufocată de admiratori și privită cu coada ochiului în toate mișcărilor de antrenorii echipelor străine, Daniela Silivaș a evoluat la pragul de sus al

posibilităților sale. Dacă n-ar fi fost ezitarea din finalul exercițiului de la birnă la individual compus (a „bătut” la prea mare distanță de ieșire)

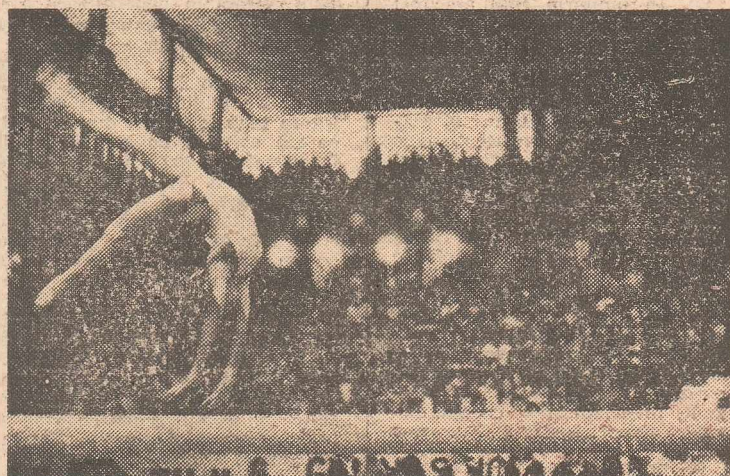
tri de peste hotare, prezenți în număr mare, au preferat să prezinte garnituri cu multe nume de încercare. Așa se explică detașarea netă a repre-

cul trei), cunoscute deja între specialiști dar surprinzătoare prin maniera de campioane în care au evoluat. La aparate, Daniela Silivaș și-a adjudecat

Newman — S.U.A. pe primul loc cu Marius Gherman (la sol). Anumite momente de relaxare au apărut însă și în evoluția reprezentanților noastre, detașate net în toate probele. De altfel, e greu de crezut că la ora aceasta prea multe gimnaste ar putea provoca momente de tensiune în evoluția unei gimnaste de talia Danieli Silivaș. Nu trebuie uitat faptul că după evoluția extraordinară de la Seul, e greu să mai aduci ceva nou, desi e absolut necesar (Adrian Goreac) iar revenirea la forma maximă e o chestiune de timp și de concursuri. Considerând Internaționalele României o competiție importantă prin posibilitățile de verificare în vederea bătăliei pentru medalii europene de la Bruxelles, putem afirma că ele și-au atins scopul. Mai mult, ne-au oferit o surpriză — plăcută — reprezentanțele Canadei, apropiate cu pași repezi de marea performanță. Dar dincolo de toate, Internaționalele ne-au reconfirmat certitudinea că școala noastră de gimnastică se află acolo unde o știm, la cel mai înalt nivel al performanței, acolo unde fiecare mișcare înseamnă ore de muncă dusă până la sacrificiu.

CORNEL NISTORESCU

Internaționalele de gimnastică ale României

am fi urmărit o evoluție de nivelul campionatelor mondiale. E drept că la Ploiești, compania a stimulat mai puțin concentrarea. Oaspeții noș-

zentantelor noastre la individual compus, câștigătoare a primelor trei locuri. Surprizele au fost Cristina Bontas (locul doi) și Gabriela Gheorghe (lo-

alte trei titluri (paralele, birnă și sol), oaspeților noștri revenindu-le unul singur la feminin (Velina Ivanceva, sărituri) și altul la masculin (Jody

Miercuri, la Atena: Grecia — România 0-0

Un punct! Dar și un avertisment la fel de prețios:

Pînă la Roma e încă departe!

„Joacă Lăcătuș?”. A fost întrebarea care a bîntuit toate aceste zile în cele patru colțuri ale Atenei unde era risipită delegația noastră. Răspunsul abia la stadion: Lăcătuș nu este echipat, deși era apt medical, după cum declarase medicul Florin Brătilă.

Între și tricolorii echipei în roșu. Stadionul trepidează. Petarde, flăcări și urale sacadate, „peste” imnuri, chiar. În formația noastră, patru noutăți față de „dubla” din toamna trecută: Rednic, Bumbescu, Klein, Lupescu — acesta, debutant absolut în preliminarii ale Campionatului Mondial.

Un bun prieten al țării noastre, Apostol Hondroianis, cu studii de ziariști la București, ne dă primul ajutor, traducînd din programul de meci: „România a obținut strălucite succese la Națională și cluburi, care au făcut ca fotbalul românesc să fie lăudat în toate capitalele europene”, și mai departe: „Nu e posibil și nici just să ne așteptăm la o mare surpriză, deși, în fotbal, surprizele aduc suporterii la stadion. De aceea, nimeni nu va spune nu dacă băieții ne vor face un dar frumos. Fluierul de începere nici nu

se aude. Apostol își pune căștile, să ne facă un „play-back” cu transmisia crainicului Radio-difuziunii elene. Prima veste: 25 000—30 000 de spectatori. Galeria noastră (felicități, iarăși, întreprinzătorul B.T.T.) e imediat înecată în fluturări și

tește de zilele lui faimoase, cînd a scos mulți jucători greci de pe teren”. Cu ai lui să facă ce-o vrea, dar ce-are cu ai noștri? Mateuț îndoiește minile portarului și 2—1 la ocazii. Hagi continuă joaca, pierde mingea, contraatac și Bumbescu e ne-

Publicul vrea înainte, vrea centrări, vrea șuturi, vrea gol. Echipa sint ca doi boxeri. Peste două minute, scapă Mateuț, dar se împotmolește la 6 metri de poartă și trage afară. Grecii revin, creînd o ultimă fază mai critică în careul nostru, după una din suficientele neglijențe care s-au mai strecurat în jocul alor noștri.

A devenit limpede că „băieții” nu mai pot aduce elenilor nici un cadou.

Dar, ținînd cont de victoria Danemarcei asupra Bulgariei, este tot atât de limpede că drumul nostru spre Roma nu mai este atât de ușor, cum îl vedeam.

De la trimisul nostru special OCTAVIAN ȘTIREANU

bubuituri de petarde. Hagi, singur în centrul careului, dar „îi vine pe dreptul” și Ikonomopoulos scoate miraculos.

După primul sfert de oră, la Radio Grecia: „România domină, sint siguri pe ei, joacă organizat și au izbucniri foarte periculoase... Papadopoulos, dur cum îl știm, a fost rechemat la Națională după două luni de suspendare, special pentru a-l marca pe Hagi. Ai noștri se străduiesc, dar au în față un uriaș al fotbalului european”. În min. 18, Samaras „ratează de la 6 metri cu totul inexplicabil, dar și Lung demonstrează că are reflexele și minile lungi ale lui Iașin”. Papadopoulos nu se dezmințe, cu un fault dur la Rednic: „Nu justifică aceea ieșire brută, care ne amin-

voit să riște, luînd și „galben”. După o jumătate de oră, la Radio Grecia: „Meciul nu-i rău, are ritm, are sclipiri, dar Hagi nu și-a justificat faima”. Poate nu-i convine rolul de vîrf avansat — și iarăși ne e dor de Lăcătuș. Dar jocul îi dezmințe: Hagi execută inteligent un corner de pe stînga, portarul scapă mingea în picioarele ghinionistului Lupescu și mingea trece cu un metru de gloria lui și de extazul nostru.

La pauză vine, ca un duș rece pe spinările noastre, vestea de la Sofia. Refuzăm să facem calcule. Lăsăm de-o parte și căștile. Hagi trage senzațional, dar pe lingă, din poziția ce-i priește la loviturile libere. Săbău intră mai mult la joc. Tribunele cîntă o rugă pentru zei.

careu, stadionul a amuțit, dar al nostru „sare coarda” și apărătorii greci resping în extremis. Stadionul e în picioare, vâcarm de nedescris și de nesuportat. Prima schimbare —

CLASAMENTUL GRUPEI

1. ROMÂNIA	3	2	1	0	6	—	1	5
2. Danemarca	3	1	2	0	4	—	2	4
3. Grecia	3	0	2	1	1	—	4	2
4. Bulgaria	3	0	1	2	2	—	6	1

Flacăra. Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10; 17 60 20, interioare; Actualitatea politică: 25 60; Economie: 21 28; Cultură, știință, învățămînt: 14 57; Cetățenesci: 14 53; Scrisori: 25 42; Reportaj-informații: 25 60; Sport: 17 00; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12 201, telex 10876, presfir București, Calea Griviței nr. 64—66.